

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
NOVEMBER 2

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

Phone: 727-953-6313; Fax: 727 286 8543; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXIV Nr. 41 (5643)

2013. gada 2. novembris – 8. novembris

ASV latviešu skolu darbinieki tiekas Rietumkrastā

Andra Zommere

2013. gada 19. oktobrī Losandželosā pulcējās 21 skolotājs uz Amerikas latviešu apvienības Izglītības nozares rīkoto skolotāju konferenci. Kamēr Losandželosas latviešu nama lejas zālē sacentās spēlētāji novusa turnīrā, skolotāji no Losandželosas, Sanfrancisko, Mineapoles un Nudžersijas pulcējās augšējā stāva skolas telpās. Piedalījās divas lektores: Iveta Grinberga, kuŗa māca Baltiešu studiju programmā Vašingtonas universitātē Sietlā, un Andra Zommere, ALA Izglītības nozares vadītāja. Konferenci fināncēja Latviešu valodas aģentūra no Izglītības un zinātnes ministrijas budžeta programmas "Valsts valodas politika un pārvalde".

Dalībniekus no rīta sveica Andra Zommere. Izglītības nozares vadītāja pateicās galvenajai konferences rīkotājai, Losandželosas skolas skolotājai Ievai Liepnieci. I. Liepniece savukārt izcēla vairākas skolotājas un skolas vadību, kas palīdzēja izkārtot šai dienai visu vajadzīgo un gādāja par dalībnieku labklājību. A. Zom-

mere īsumā pastāstīja par sadarbību ar Latviešu valodas aģentūru, sevišķi tās metodiski diasporas jautājumos Aiju Oto-

meri. Klātesošie novērtēja iespēju pirmo reizi piedalīties konferencē, kas rīkota ar Latvijas valdības atbalstu. Andra Zommere arī iepa-

zistināja konferences dalībniekus ar Latviešu valodas aģentūras veidoto mājaslapu „Māci un mācies” un tās materiālu bagātību.

Skolotāju konferences Losandželosā dalībnieki, 1. rindā, no kreisās: lektore Iveta Grinberga, konferences rīkotāja Ieva Liepniece, Losandželosas skolas pārzine Nora Mičule, ALA Izglītības nozares vadītāja Andra Zommere

Šai vienas dienas konferencei bija mērķis turpināt marta skolotāju konferencē aizsākto darbu, papildinot to ar īpašu uzrunu jaunāko klašu skolotājiem – šāda vēlme kas izskanēja martā Gaŗezerā. Konferences gaitā Iveta Grinberga stāstīja par integrētu pieeju valodas mācīšanai. Integrēta pieeja apvieno runāšanu, lasīšanu, rakstīšanu, klausīšanos un gramatikas principus valodas stundās, tādējādi nostiprinot prasmes dažādos priekšmetos vienlaikus. Integrēta pieeja ir autentiska un atspoguļo mūsu pieredzi sabiedrībā. Dalībnieki uzklusēja arī teoriju par valodas apgūšanu un piedalījās diskusijās par dzimtās valodas apgūšanu iepretim svešvalodas apgūšanai. Grinberga stāstīja par efektīvām mācību metodēm un lika dalībniekiem pašiem risināt valodas uzdevumus.

Vēlāk I. Grinberga strādāja ar vecāko klašu skolotājiem, stāstot viņiem, kā izmantot mums pieejamos mācību materiālus.

(Turpināts 3. lpp.)

„Apbalvojums ir atzinība ALAs darbam un mums visiem”

Raitam Eglītim piešķirts Latvijas valsts augstākais apbalvojums

Valsts prezidenta kancelejas Ordeņu kapituls nosaucis to cilvēku vārdus, kuŗiem par ieguldījumu Latvijas valsts labā piešķirts Triju Zvaigžņu ordenis, Atzinības krusts un Viestura ordenis. Viņu vidū arī Amerikas latviešu apvienības (ALA) biroja vadītājs **Raits Eglītis**. Raitam piešķirts 5. šķiras Atzinības krusts. *Laiks* viņu aicināja atbildēt uz ekspresintervijas jautājumiem.

Kāda bija pirmā izjūta vai reakcija, saņemot ziņu par augsto apbalvojumu?

Pirmā izjūta, protams, bija neticība. Caur smadzenēm izšaujas doma – vai tiešām man? Par ko? Vai tā nav kļūda? Tad, protams, sāk analizēt situāciju un domāt – nu jā, šoruden apritēja 15 gadi, kas nostrādāti Amerikas latviešu apvienībā, ir šis tas labs paveikts, nu varbūt tas tiešām ir domāts man.

Otrā doma, kā jau tipiskam latvietim, ir – vai esmu pelnījis, vai drīkstu pieņemt šo apbalvojumu? Domās zib cilvēki, kas noteikti pelnījuši šo atzinību simtreiz vairāk. Acis ātri slid pāri PBLA ziņu pārskata rindiņam, meklējot citus „mūsējos” ASV latviešus. Nevienu neatrodot, tā

pavisam jocīgi palika ap dūšu. Bet atkal jau smadzenes izstrādā mierinājumu: ja reiz man lemts strādāt vienā no mūsu sabiedrības vadošajiem amatiem, tad jau šis apbalvojums ir atzinība ALAs darbam vispār un mums visiem. ALAs birojs un valde jau nevarētu neko tādu paveikt bez savu biedru un sabiedrības atbalsta.

Par ko savā darba pats esi visvairāk gandarīts?

Gribētos izcelt, lūk, ko – pirmkārt, esmu cilvēks, kam patīk, ka darbi tiek padarīti, projekti paveikti, ka ir taustāmi rezultāti. ALA aizvadītajos desmit gados tiešām ir paveikusi daudz: darbi, kas saistīti ar Latvijas iestāšanos NATO, 15 vēlēšanu iecirkņi, jauniešu ceļojumi un sportistu turnejas Latvijā, izglītības un sporta projekti, mākslas darbu apzināšana un arhīvu konferences.... Un kur nu vēl gadskārtējie ALAs kongresi un kultūras sarīkojumi. Tātad šos „taustāmos” rezultātus arī novērtē Latvijas valsts, šo apbalvojumu piešķirot.

Otrkārt, es esmu gandarīts par iespēju strādāt ar labiem cilvēkiem. Mums visiem ir laimējies, ka Amerikas latviešu apvienību aizvadītajos 10-15 gados ir vadi-

juši tādi mērķtiecīgi un gudri priekšsēži kā Aivars Osvalds, Jānis Kukainis, Dace Copeland, Mārtiņš Duhms, Juris Mežinskis un lieliski, enerģiski valdes locekļi

Raits Eglītis

– Jānis Lucs, Valdis Pavlovskis, Sarma Muižniece-Liepiņa, Ēriks Krūmiņš, Vaira Rozentāls un daudzi citi. Man ir bijis gods no visiem viņiem mācīties kaut ko jaunu, no katra kaut ko citu. Un, protams, arī visi latviešu centru vadītāji un kongresu delegāti – vai tas būtu Čikāgā, Sietlā, Losandželosā vai Floridā, – ar kuŗiem tik daudz pārrunāts un kuŗi snieguši draudzīgu padomu un iedrošinājuši šaubu un neziņas

brīžos. Aizvadītos divus gadus lieliski sadarbojamies ar pašreizējo priekšsēdi Anitu Bataragu un Informācijas nozares vadītāju Tairu Zoldneri. Ir paveicies arī ar kollēģām birojā. Jāatzīst, ka vislielākais paldies man tomēr jāsaka ALAs un PBLA priekšsēdim Jānim Kukainim, ko uzskatu par savu skolotāju ASV latviešu sabiedrībā, līdzīgi kā viņa „mentors” ir Dainis Rudzītis. Esmu gandarīts, ka mums visiem izdevies tik daudz panākt draudzīgā, savstarpēji atbalstošā atmosfērā, bez latviešiem raksturīgajiem strīdiem un kašķiem. Kā jau teicu, šis apbalvojums manās domās ir atzinība mums visiem!

Ko gribētu vēl izdarīt, lai pats sev varētu pateikt: “Malacis! Es to paveicu!”

Gribētu ar savu darbu turpināt palīdzēt Latvijai. Esot šoruden Rīgā uz PBLA sēdi, sadzirdēju jaunu politiķu atziņu, ka ne tikai katrs latvietis Latvijai svarīgs, kas bija galvenā atziņa aizvadītajos piecos gados, BET – katrs latvietis, lai kur viņš dzīvotu, ar savu darbu var palīdzēt Latvijai. Doma, ka es šeit, Amerikas latviešu apvienībā strādājot, palīdzu Latvijai, ir “mierinājusi” mani visus šos

gadus. Es gribētu panākt, ka tūkstošiem ASV latviešu, sevišķi jaunieši, arī mani bērni, izmanto dubultpilsonības iespēju, lai stiprinātu viņu saiti ar Latviju un lai nākamajās vēlēšanās ASV saskaitītu nevis trīs, bet desmit tūkstošus mūsu balsu. Gribētu arī palīdzēt ALAi un tās Simtgades novēlējumu fondam sasniegt plānoto piecu miljonu sliekšni, lai ALA darbotos vēl ilgi, vienojot un balstot latviešus ASV, un lai es, kad pienāks laiks, varētu ALAs biroja vadības stafeti nodot kādam gudrākam un spējīgākam cilvēkam uz nākamajiem 20 gadiem. Esmu gandarīts par paveikto un pozitīvi skatos uz ALAs darbu nākotnē!

Laika izdevēju, redakcijas un lasītāju vārdā sveicam savu vienmēr atsaucīgo palīgu, autoru, padomdevēju! Lai šī augstā atzinība Tevi spārno jauniem darbiem!

Apbalvoto vidū ir arī mūsu autore, cienījamā rakstniece **Anita Liepa**. Viņai piešķirta Triju Zvaigžņu ordeņa 1. Pakāpes goda zīme. Sveicam Anitu, novēlam veselību un radošu garu!

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usAbonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 139.00;
6 mēn. US \$ 80.00; 3 mēn. US \$ 48.00.Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklāmdevējs.

Redaktore: Ligita KovtunaTālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010**Administrātore ASV:** Rasma AdamsTālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543 e-pasts: rasma@laiks.us,
114 4th Ave NW, Largo, FL33770**Kanadas ziņas:** Mārtiņš Štauers: tālr.: 514-639-8722,
e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1**Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us**

ASV - Tālr. 727-953-6313, fax. 727-286-8543,

e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Rīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.

Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,

e-pasts - redakcija@laiks.us**LAIKS**596 Middlesex Ave
Metuchen, NJ 08840
laiksdsr@aol.com
www.Laiks.us

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz "Laiks" Inc. vārda

Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
www.laiks.us!"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 48.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 80.00
1 gadam.....ASV \$ 139.00

Gada abonenti saņems bez maksas:

- 1) sešus JAUNO LAIKS pielikumus;
- 2) gada beigās – nākamā gada Laika mākslas kalendāru

Laiks pa gaisa pastu Amerikā

Gadā ASV \$230.00.....6 mēneši \$125.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$125.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā

Gadā ASV \$240.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs

Gadā ASV \$330.00.....6 mēneši \$175.00

JAUNO LAIKS abonements sešas avizes

Gadā.....ASV \$25.00

Kanadā gadā.....ASV \$30.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn./ _____ gadu

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

VAI VĒLATIES SLUDINĀJUMU KRĀSĀS?**Pastāstiet mums par sevi un
savu nodarbošanos!****LAIKA lappusēs varat apsveikt
savus draugus un kolēģus!**Laikraksts *Laiks* (pielikums *JAUNO LAIKS*) piedāvā

jums iespēju ievietot KRĀSAINU sludinājumu

2013. gada krāsainajā 43. numurā.

Visi krāsainie sludinājumi tiks ievietoti īpašā lappusē,

un sludinājuma cena būs par 30% augstāka.

Laipni lūdzam KRĀSAINO,

pilnīgi gatavo („Camera Ready”) sludinājumu

līdz 8. novembrim nosūtīt tieši uz Rīgas redakciju.

Par tehniskiem jautājumiem rakstīt Solvitai – redakcija@laiks.usVispār. info: Diāna Simmons Rudzīte: e-pasts: LaiksDSR@aol.com.**IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM UZ LATVIJU**

tiešie (non-stop) lidojumi Ņujorka - Rīga

AIREX - AVE SOL TRAVEL

A. JANSONS

73 Glenwood Ave., Leonia, NJ 07605

Runājam latviski:

201-944-1273

Runājam angļiski:

1-866-944-1273

e-pasts: jansonsa@gmail.com**VYTIS TOURS****LATVIJA -
2013**Zemākās cenas
lidojumiem
uz Rīgu

ar SAS un citām lidfirmām no Ņujorkas,

Čikāgas un citām ASV pilsētām

* Viesnīcas * Pasūtiet lidojumus internetā

* Latvijas "Extravaganza Tour"

VYTIS TOURS40-24 235th Street, Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161 1-800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-mail: VYTTTOURS@EARTHLINK.NETWeb site: www.vytistours.com**Riga Ven Travel Inc.**

CEĻOJUMI AR KUGI!

Dažādi lēti un izdevīgi piedāvājumi!

Zvaniet, pirms meklējat internetā vai citur

Inese Zaķis

Tālr.: 727-623-4666

6301 D Pelican Creek Crossing

St. Petersburg, Florida 33707

E-pasts: rigaven@aol.com**LASĪTĀJU
BALSIS****Jautājums Laikam**Kāpēc Saeimas priekšsēde
Āboltiņa vizītē ASV? Kāpēc ne-
var teikt – apmeklēja, viesojās,
ciemojās?Nav brīnums, ka krievi neciena
latviešu valodu, ja mēs paši to
necienām.

Ar cieņu,

Irēna Vanuška, Mičiganā

No redakcijas. Uzreiz ienāca
prātā – „Baraks Obama ciemojās
Latvijā...” Tā kā nenopietni, vai ne?
Raudzīsim, kas rakstīts Amerikas
Latviešu apvienības izdotajā „Lat-
viešu valodas vārdnīcā”, ko redi-
ģējuši cienījamie Valērija Bērziņa-
Baltiņa un Jānis Bičolis. 865.lpp.:
„vizīte, apciemojums – jāiet vizītē
pie direktora, piekājības vizīte;
vizītēt – ierasties, lai pārlūkotu.”
Vēl vairāk – vārdnīcā „pieļauts”
pat vārds „vizitātors”!Patīk mums, vai ne, jārēķinās,
ka politiskajā un diplomātiskajā
vidē lieto zināmu terminoloģiju,
kas apzīmē gluži konkrētu darbī-
bu, turklāt tādu, kuŗai ir noteikts
mērķis. Āboltiņas kundze Ame-
rikā pārstāvēja Latvijas valsti kā
oficiāla (ko nu? atkal svešvārds!)
valsts persona – viņa bija devusies
valsts vizītē ar noteiktiem uzde-
vumiem, piemēram, uzaicināt se-
nātoru D. Bēneru „vizītē” apmek-
lēt Latviju, tādējādi personiski
godinot mūsu valstu stratēģisko
partnerību” (jau atkal!), nevis
jauki pavadīt laiku, kā citkārt to
dara ciemu dienās.Par to, vai latvieši ciena savu
valodu vai ne, pārlicenoša atbil-
de tika pateikta zināmā referen-
dumā jeb „vistautas nobalsošanā”
(Svešvārdu vārdnīca, Rīga, 1999).**Kas ir kas?**Ja runājam par Otrā pasaules
kaŗa rezultātiem, tad Latvijas
valsts un latviešu tauta jāpieskaita
pie zaudētājiem. Neatkarības zau-
dēšanu un iekļaušanu PSRS ver-
guvalsts sastāvā par uzvaru saukt
nevar. No tā varam spriest, ka t.s.
uzvaras pieminekļa, kas uzcelts
par tautai izspiestu naudu, atra-
šanās Pārdaugavā nav attaisno-
jama. To vajadzēja nojaukt jau
tūlīt pēc Latvijas neatkarības
atjaunošanas.Taču to cilvēku uzskati, kuŗi 9.
maijā pulcējās pie šī pieminekļa,
ir citādi. Šie cilvēki ir pārliecināti,
ka viņi Latviju un latviešus ir
atbrīvojuši. Acīmredzot, pēc viņu
domām, labākais, kas var notikt ar
Krievijas mazajām kaimiņtautām,
ir to iekļaušana Krievijas impērijas
sastāvā. Viss, kas darīts šīs impē-
rijas vārdā, nav uzskatāms par no-
ziegumu, tostarp masveida depor-
tācijas, ieslodzīšana vergu nomet-
nēs bez tiesas sprieduma, arī
masveida poļu kaŗagūstekņu
slepavība pie Katīņas...Ja nu šī monstra nojaukšana paš-
reizējos apstākļos nav iespējama
vai nav vēlama, tad, lai mazinātu tā
pievilcību zināmas ļaužu grupas
vidū, būtu lietderīgi tam blakus
uzcelt memoriālu, kas atspoguļotu
okupācijas laikā pārciesto. Ceļa rā-
dītājs ar uzrakstu vienā virzienā
„Uzvara” un otrā „Sekas” skaidri
parādītu, kas ir kas. Tad būtu
iemesls šo kompleksu rādīt ār-
zemju viesiem un tūristiem.

Ernests Braučs

ASV latviešu skolu darbinieki tiekas Rietumkrastā

(Turpināts no 1. lpp.)

Materiāli, kas izdoti Latvijā, neatbilst pilnībā ASV latviešu skolēnu vajadzībām, bet skolotājiem jāmeļ no lielā materiālu klāsta un jālieto tas, kas ir piemērots mūsu skolēnu īpašajām vajadzībām.

Andra Zommere stāstīja par ALA Izglītības nozares mācību mērķiem, kurus pārstrādāja 2012./2013. mācību gadā. Tika skaidrots, ka galvenais ir saprast katra skolēna valodas līmeni un strādāt tā, lai skolēni apgūtu zināšanas pakāpeniski augstākā līmenī. Zommere arī uzrunāja jaunāko skolēnu skolotājus, stāstot par mācību vides un skolotājas lomu sekmīgā klasē. Notika arī saīsinātā veidā paraugstundas, kurās brīžiem piedalījās Ziemeļkalifornijas skolas skolnieces Zinta un Ziedīte. Meitenes piedeva sarunām miļu noskaņu, atgādinot skolotājam, kādēļ strādājam latviešu skolās.

Dienas beigās konferences dalībnieki vēl ieskatījās Līgas Ejupe, Gaņezera vasaras vidusskolas Mākslas vēstures skolotājas un ALA Kultūras nozares vadītājas, gatavotajā prezentācijā par to, kā izmantot latviešu mākslu, mācot valodu. Ejupe šādu pieeju ļoti veiksmīgi izmantoja aizgājušajā vasarā Gaņezera bērnu nometnē, sagatavošanas skolā un vidusskolā, veidojot dažādas valodas nodarbības, izmantojot muzejā izstādītos Ēvalda Dajevska darbus.

Andra Zommere pastāstīja arī par dažādām iespējām latviešu skolām piedalīties konkursos un pasākumos, kas celtn katras skolas pašapziņu un skolēnu lepnumu savā skolā. Oktobra beigās jau pienāk termiņš PBLA rīkotajam video konkursam „Mūsu latviešu skola”. Visas latviešu skolas ārpus Latvijas tika lūgtas piedalīties, izveidojot īsu video filmu par savas skolas dzīvi. ALA Kultūras nozare nesēn izsludināja konkursu „Mūsu gaismas pils”. Skolas ASV ir aicinātas Draudzīgā aicinājuma ietvaros, izmantojot grāmatas veidot mākslas darbu, kas atspoguļotu viņu skolas kultūru un dotu skolām iespēju pievērsties jaunās Latvijas Nacionālās bibliotēkas ēkas atklāšanai. Un vēl – ASV latviešu skolas piedalīsies akcijā „Īpaša grāmata, īpaša vieta”. Latvijas Nacionālā bibliotēka aicinājusi latviešus visā pasaulē nodot kādu sev īpašu grāmatu bibliotēkas „Tautas grāmatu plauktam”. Visas 16 latviešu ziemas skolas izveidos par sevi vairākas grāmatas lapas. Grāmata ceļos no vienas skolas pie nākamās, mācību gada laikā nonākot katrā skolā, ikkatrai skolas saimei tai pieliekot roku. Skolas gada beigās grāmata tiks nosūtīta Latvijas

Nacionālajai bibliotēkai.

Dienā noslēdzot, skolotāji kopā ar lektorēm secināja, ka konferencēs ne vienmēr var atrast atbildes, toties sarunās rodas idejas un veidojas sadarbība starp ASV latviešu skolu skolotājiem. Šāda sadarbība ir nepieciešama. Visi skolotāji un skolu darbinieki strādā par labu vienam mērķim – veicināt mūsu valodas un kultūras pastāvēšanu un tālāk došanu jaunajām paaudzēm. ALA Izglītības

nozare apņemas turpināt radīt iespējas skolotājiem sazināties, sadarboties, mācīties citam no cita un smelties spēku turpmākam darbam. Paldies Amerikas latviešu apvienībai, Latviešu valodas aģentūrai, Losandželosas latviešu skolas saimei, Ievai Liepnieci, Ivetai Grinbergai un visiem, visiem dalībniekiem gan no tuvējām priekšpilsētām, gan tiem, kas mēroja gaŗu gaŗos ceļus. Jūsu darbs ir gan vajadzīgs, gan neatsverams.

Man ir vienalga

*Man ir vienalga.
Man ir vienkārši vienalga.
Man tas neinteresē.
Man tas vienkārši neinteresē.
Es tur nebūšu,
Jo man ir vienkārši vienalga.
Tas, kas tur būs, man neinteresē.
Tie, kuri tur būs, man neinteresē.
Man neinteresē,
Jo man ir vienalga.
Man citas lietas ir svarīgākas.
Man citi cilvēki ir svarīgāki.
Man citas vietas ir svarīgākas.
Tas, ko jūs tur darāt un piedāvājat,
Man neinteresē
Un man ir vienalga.
Neprasi, kāpēc man ir vienalga.
Neprasi, kāpēc man neinteresē.
Es negribu atbildēt
Un es neatbildēšu.
Es negribu skaidrot
Un es neskaidrošu neko,
Jo man ir vienalga.
Lieciet mani mierā.
Netērējiet manu laiku.
Ja es ko no jums gribēšu,
Zinu, kur jūs atrast.
Citādi – netraucējiet vairs mani.
Es esu citur.
Es daru citas lietas,
Ar citiem cilvēkiem
Citās vietās.
Nedaru to, ko jūs.
Kas nebūs, nebūs.
Kas būs, būs,
Bet tas būs bez manis, jo
Man neinteresē.
Man vienkārši neinteresē un
Man ir vienkārši vienalga.*

*Dažu tautiešu vietā.
Daudzu tautiešu vietā?*

Armands Birkens
Čikāgā

Patiesss milas stāsts

Ilze Berzins

Ilze Bērziņa
jaunākajā grāmatā
aicina noticēt
laimīgām beigām.

Iespējams, jūs esat jau sekojuši Ilzes Bērziņas literāro varoņu Izzie un Nick piedzīvojumiem, centušies atrisināt kādu no viņas kriminālromānos attēlotajām slepkavībām vai jūs savaldzinājuši viņas biografiskie portreti.

Pat ja jūs vēl neesat neko lasījuši no Ilzes Bērziņas darbiem, jums patiks viņas jau-

nākais romāns „A True Love Story”, kurā varēsīt kopā ar rakstnieci ceļot no Latvijas uz Vāciju, tad Kanadu, uz Parīzi un atpakaļ un visu beidzot – pēc romantiskām neveiksmēm, trakulīgiem piedzīvojumiem un traģiska zaudējuma – nonākt Meinā, ASV, kur viņa beidzot atrod savas īstās mājas un īsto mīlestību.

Ilzes Bērziņas stāstījums ir brīžiem skarbs, brīžiem humoristisks un domas rosinošs, bet vienmēr saistošs. Pat ja jūs neticat laimīgām beigām, šie brīnišķīgie memuāri var mainīt jūsu domas.

Grāmata iznāks 5. novembrī, un tā ir pasūtīnāma, sazinoties ar Ilzi Bērziņu (ilzeberzins@hotmail.com), adrese 21 Roosevelt Ave Waterville ME 04901. Grāmata maksā \$20, ieskaitot sūtīšanu. Grāmata ir angļu valodā.

**LAIKA mākslas kalendārs 2014
ceļā pie jums!**

LŪDZAM IEVĒROT:

- Spiestuve izsūta tikai VIENU kalendāra eksemplāru katram LAIKA abonentam,
- LAIKA kalendārus PĀPILDUS var pieprasīt, pasūtīnot LAIKAM pēc adreses:
Rasma Adams 114 4th Ave NW, Largo, FL33770.

Pa tālruni pasūtīnājumus NEPIEŅEMS!
Pasūtīnot kalendāru, iesakām lietot kalendāram pievienoto kuponu.
Čeku rakstīt uz Laiks, Inc.

2014. gada kalendārs: ..... gab. X US \$18,00 .....

Piesūtīšana: ASV – par katru pirmo US \$3,00;
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,00

Ārpus ASV – par pirmo \$3,50
par katru nākamo uz to pašu adresi \$1,50

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds .....

Adrese .....

Tālr.: ..... E-pasts .....

LASIET UN PASŪTINIET TĪMEKLĪ!

Rietumeiropas latviešu laikrakstu

www.brivalatvija.lv

www.brivalatvija.lv

Kad saule zenītā

Jaunā Rīgas teātra aktrise *Elita Kļaviņa* sarunājas ar *Gundegu Saulīti*

jumiem, un šķietamā ziemeļnieciskā aturība izkūst brīžos, kad Elita runā par savu ģimeni.

Vai atceries savu atnākšanu uz Jauno Rīgas teātri (JRT)?

Es ienācu kopā ar Alvi Hermani (tagadējo JRT māksliniecisko vadītāju, 1993. gadā), kad viņš iestudēja savu pirmo izrādi „Kā lēna un mierīga upe ir atgriešanās”. Tobrīd viņš nebija pasaulē atzīts režisors, bet aktieris ar lieliem, varētu pat

uzskatījusi, ka jebkuŗa pieredze ir laba. Atceros, Kinoaktieŗu studijā pie Matīsiņas mēs gatavojām kādas etīdes, un partnerē, ar ko es biju sagatavojusi skatus, saslima, un neiznāca sagatavoto parādīt. Bet es taču šim procesam biju izgājusi cauri! Tā ka šai ziņā esmu diezgan apzinīga bijusi. Man neliekas, ka aktieris piedzimst uzreiz, ir, protams, jābūt kaut kādam dotību kopumam, bet, lai kļūtu par aktieri, ir ļoti daudz jāstrādā.

Vēl joprojām taču liela daļa cilvēku domā, ka aktieŗa darbs ir viegls.

Jā, jā, galvenais tekstu iemācīties! Tā tas, protams, nav. Vislabāk aktieri saprot cits aktieris, jo viņš zina, ko šis darbs no cilvēka prasa. Un, ja atzinību izsaka kolēģas, tad šis

māklu. Pirmajos piecos darba gados esam šādu skatītāju piesaistījuši un pieradinājuši. Mums ar to ir jāreķinās, jāturpina konkurēt ar citiem teāŗiem, nevaram gulēt uz lauriem.

Bet ko nozīmē – būt JRT aktierim?

Mēs esam maza trupa, bet mums ir tikpat daudz izrāžu, cik citos teāŗos. Tas nozīmē, ka mēs daudz strādājam. Aktieŗi ir ļoti nodarbināti, līdz ar to var sevi pilnveidot, un mūsu teāŗi ir daudz izrāžu, kuŗās aktieŗi paši ir arī autori. Alvis Hermanis no laika gala trupu ir veidojis tā, ka aktieris nav tikai izpildītājs, bet radošs, patstāvīgs mākslinieks. Tā, iespējams, ir visbūtiskākā atšķirība. Tiem, kas strādā citā teāŗi, ir grūti iztēloties, ka režisors izvēlas

Sezonas sākumā teāŗa vadītājs Alvis Hermanis presei apliecināja: mēs Tenesija Viljamsa lugu ņemām tāpēc, ka mums ir aktrise Elita Kļaviņa. Tātad loma un izrāde īpaši tev un tavām iespējām, – kā tu to uzņēmi? Kā tuvojies šai pasaules līmeņa lomai?

Pirms vairākiem gadiem mums repertuārā bija Augusta Strindberga „Jūlijas jaunkundze”, izrāde ļoti mazā telpā. Tur mēs ar Alvi spēlējām partnerībā. Pēc tam Alvis pats maz bija Latvijā, un mēs šo iestudējumu nedabūjām pietiekami daudz spēlēt. Alvis bija iedomājies, Blansā varētu būt manai Jūlijas jaunkundzei kaut kādā veidā adekvāta loma. Man pašai droši vien nebūtu ienācis prātā kaut ko tādu uzdrīkstēties. Bet bailēm lielas acis – līdzko sāku vairāk iedziļināties, nemaz vairs tik bailīgi nebija. Tieši pie lomas strādāju samērā īsu laiku – augustā sākām, septembra vidū bija pirmizrāde. Bet jau kopš iepriekšējā Jaungada zināju, ka man būs Blansā. Es daudz mēģināju tuvoties Tenesija Viljamsa pasaulei, viņa domāšanai, lasīju citus darbus, man ļoti patika viņa stāsti, jo lugā ir tiešie dialogi, bet stāstos daudzkārt atkārtojas tas pats sievietes tipāzs.

Starp citu – pagājušajos Ziemsvētkos, kad biju Ņujorkā, satikos ar Lailu Robiņu. Ikreiz, kad tur esmu, cenšos viņai vismaz piezvanīt, parunāties. Kad satiekamies, mums ir tādas īstas aktriŗu sarunas. Un tā tieši bija brīnišķīga saruna par Blansu, jo Laila Robiņa to Amerikā ir spēlējusi divos iestudējumos. Esmu dzirdējusi un lasījusi atsauksmēs, ka viņa ir bijusi izcila Blansā. Un Laila arī mani iedrošināja. Viņa teica: „So tiring, but she is so funny!” Un šajā teicienā arī ir savienojums, kas Blansai noņem smagumu. Man patīk šo lomu spēlēt. Kad izrāde beidzas, gribas teikt – šogad vairs ne! Bet, kad atgūtu spēkus, atkal gribas. Loma pati par sevi ir ļoti vitāla: dzīves alkas, kas piemīt Blansai, ir tik dzīvīgas, tās dod enerģiju, un es arī pie tām ļoti tveros. Galu galā, ja atveidotu šo sievieti tikai kā cietēju, gan man, gan arī skatītājiem būtu vienmuļi. Tā ka lomas būtību visā dziļumā man formulēja Laila Robiņa. Un tagad ar *Laika* palīdzību varu pasveicināt Lailu!

JRT daudz viesojas dažādās valstīs, spēlē arī skatītājiem, kas latviski nesaprot. Kāda ir tava viesizrāžu pieredze?

Ar *Elitu Kļaviņu* esam pazīstamas kopš laika, kad viņa, Latvijas Universitātes žurnālistikas studente un Kinoaktieŗu studijas audzēkne, tēloja savu pirmo lomu – Rutu M. Zivertu lugā „Zaļā krūze” pedagoga Ainas Matīsas un Arnolda Liniņa režijā. Šogad aprit divdesmit gadi kopš Elitas pirmās lomas Jaunajā Rīgas teāŗi. Visu šo laiku intensīvs darbs šajā trupā, kur režisora Alvi Hermana vadībā viņa līdz ar citiem partneriem kļuvusi par sava vienīgā teāŗa sejas veidotāju. Viena no tām, kam līdztekus teāŗa darbam bijusi iespēja arī filmēties, lasītāji, iespējams, viņu atcerēsies no filmām „Rīgas sargi”, „Pa ceļam aizejot”, „Tumšie brieži”. Savienībā ar advokātu *Filipu Kļaviņu* audzina trīs brīnišķīgus bērņus.

Mūsu sarunas iemesls ir aktrises jaunākā loma – Blansā Dibūā pasaulslavenajā T. Viljamsa lugā „Ilgu tramvajs”. Pērnruuden tradicionālajā *Spēlmaņu naktī* Elita Kļaviņa par psiholoģiski sarežģīto Alīdes Trū lomu izrādē „Muša” ieguva balvu par labāko aktrises darbu citu spēcīgu kolēģu konkurencē. Tagad Blansā – visjaunākais Elitas skatuves darbs – apliecinā, ka aktrises meistarība ir spožā zenītā un viņas personības spēks pulcē pilnas skatītāju zāles. Par *Elitu Kļaviņu* runā, raksta, par viņu nesen izveidots saistošs TV portrets, bet man pretī sēž nopietna sieviete, kas daudz domājusi par profesionālā darba jautā-

teikt ambicioziem plāņiem. Starp citu, kādu laiku dzīvojis ASV. Viņš mani uzaicināja, un es kaut kā viņam noticēju.

Viņš tomēr tevi kaut kur jau bija ieraudzījis?

Jā, manuprāt, viņam tobrīd interesēja strādāt ar radošiem, meklējošiem cilvēkiem, kuŗi ir gatavi jaunas teāŗa valodas meklējumiem. Kad mēs uztaisījām šo pirmo izrādi, es pat vēl neko liktenīgu nenojautu, bet uz mūsu izrādi bija atnācis režisors Oļģerts Kroders, un viņš teica: „Ar šo brīdi sākas jauns teāŗis”. Viņam bija radies tāds priekšstats.

Kopš tā laika arī ir veidojusies mana teāŗa pieredze. Pirms tam gan bija filma „Mērnieku laiki”, kur tēloju Lienu, bet es šaubos, vai Hermanis maz to zināja.

Kā tu juties, ienākot teāŗi? Man radies priekšstats, ka pirmajās sezonās nācās daudzkārt pārvarēt savu introvertu dabu.

To jau tā vairs nevar pateikt. Un kuŗš gan ir teicis, ka aktierim jābūt ekstravertam, tas, manuprāt, ir ļoti virspusējs priekšstats. Svarīgs ir lomas raksturs, nevis manējais. No sākuma darbā viss tiek būvēts vairāk uz intuīciju, uz emocijām, parādās grūtības nākamā vakarā atkārtot to, kas panākts iepriekšējā, bet pamazām tas profesionālais slīpējums sakrājas. Tas ir tāds normāls process, kā jebkuŗā profesijā. Es jau no paša sākuma esmu uz to apzināti gājusi un vienmēr esmu

Pēc Gada aktrises balvas saņemšanas *Spēlmaņu naktī* 2012. gada 23. novembrī Nacionālajā teāŗi kopā ar vīru *Filipu Kļaviņu*

novērtējums ir vissvarīgākais, jo viņus pieminēt nevar. Kolēģa redz, vai jaunajā darbā ir kas nopietns ieguldīts vai arī viss balstās uz veciem iekrājumiem.

Mums Rīgā ir Nacionālais, ir Dailes teāŗis, bet ar ko īpaši ir Jaunais Rīgas teāŗis? Kā tu raksturoi savu teāŗi cilvēkam, kuŗš nekad vēl tajā nav bijis?

Varbūt mēs to esam nopelnījuši, bet mums ir ļoti labs skatītājs. Tie ir cilvēki, kas teāŗi nemeklē tikai izklaidi. JRT skatītāji no izrādes gaida arī citas vērtības. Viņi nāk domāt, nāk baudīt teāŗi kā sintētisku

iestudējuma temu un dod savu koncepciju, bet materiālu izrādei savāc un sastrādā aktieŗi paši, ja tā var teikt, – tā ir mūsu teāŗa firmas zīme. Ar gadiem, protams, ir izveidojusies komandas sajūta. Tagad šis pašradīšanas posms ir tā kā pieklusis, mēs paši jūtam, ka vajag mainīties, vajag labu drāmaturģiju, kādu laiku radoši pabaroties no laba materiāla, labiem autoriem. Tādiem kā tagad Tenesijs Viljams. Pēc „Ilgu tramvaja” ir grūti iedomāties, ka mēs kāds varētu atkal pats kaut ko rakstīt...

Elita Kļaviņa Blansā Dibūā lomā T. Viljamsa lugā „Ilgu tramvajs” Jaunajā Rīgas teāŗi

(Turpināts no 4. lpp.)

Izrādes parasti tiek spēlētas ar sinchronu tulkojumu austiņās vai ar subtitriem. Mēs bieži braucam uz dažādiem teātru festivāliem, un tur skatītāji ir īpaši ieinteresēti un sagatavoti. Man jau patīk spēlēt nepazīstamai publikai, dažas izrādes šajos braucienos burtiski piedzimst par jaunu, iegūst jaunu enerģiju, un, atgriežoties Latvijā, izrāde it kā uzplaukst vēlreiz. Tā, piemēram, bija ar izrādi „Kabalas noslēpumi”, kas balstīta uz pazīstamā ebreju rakstnieka Īzaka Baševisa Zingera stāstiem. Latvijā pusgadu to spēlējām, un bija sajūta, ka izrāde neatbalsojas skatītājos, bija visai rezervēta attieksme – tas uz mums neattiecas. Aizbraucām ar viesizrādēm uz Mincheni. Varbūt attieksmi noteica vāciešu vēsturiskā vainas apziņa, nezina, bet tur varējām just, ka ebreju tema viņiem ir šodien, tā arī tagad ir dzīva. Tās ovācijas un tā rezonanse, ko sajutu Minchenē, pēc atgriešanās mājās izrādei piešķīra jaunu elpu. Un mūsu izrāde „Melnais piens” par latviešu gotiņām un latviešu lauku cilvēkiem... Tur ir kaut kāds naivums – aktrises spēlē govīs. Ārzemju skatītājiem tas šķiet tik avangardiski, tik negaidīti, ka mūsu laikos, kad ir ekrāni, videoprojekcijas un vēl dažādas iespējas, uz skatuves notiek kaut kas tik vienkāršs – aktrises puķainās kleitīnās tēlo govīs. Vācijā, kur ir pieraduši pie intelektuāliem risinājumiem, mūsu izrāde izraisa patiesu sajūsmu. Visur ļoti labi uzņem arī „Klusuma skaņas” – izrādi bez teksta, to var skatīties arī kā izklaidi. Mūsu teātrim tā ir liela priekšrocība un liela laime, ka mūs tik daudz aicina viesoties, aktieri var pārbaudīt sevi pie citas publikas.

Gribu pajautāt – vai par Blanšu esi saņēmusi labus vārdus arī no kollegām?

Jā. Pārsteidzoši daudz. Tie man ir īpaši dārgi.

Un ko par izrādi, ko iestudējusi Inese Mičule, teica Alvis Hermanis?

Viņš teica apmēram tā – patīkot, ka Blanša ir panākts vieglums, varot redzēt – es kontrolēju lomas gaitu, Blanšas rīcībā pieļaujot arī brīžam humorpilnu vērtējumu.

Es pārskatīju tavu lomu sarakstu – katra loma ir pilnīgi atšķirīga no iepriekšējās, savdabīgas izpausmes meklējumi, visu laiku aiziešana prom no sevis.

Jā, bet kuņģš vairs zina, kāda es pati esmu? Man arī interesē šādi meklējumi; man šķiet, – jo tālāk no sevis varu aiziet, jo visiem interesantāk. Savās lomās es diezgan apzināti meklēju daudzveidību.

Tavā repertuārā nozīmīga ir loma izrādē „Muša”, kas veidota pēc S. Oksanenas romāna. Tik smags, vērienīgs prozas darbs, bet izrāde norit kamerzāles apstākļos, tajā ir liels cilvēcisks skarbums.

Turklāt darbība trijās valstīs trīs dažādos laikos, skaidrs, ka viela izrādē bija jākoncertē. Man sākumā šķita – autore romānā ierakstījusi pilnīgi visus rietumnieku priekšstatus par padomju režimu, tur ir čeka, pornografija, nodevība. Romāns bija jādrāmatizē. Mēs kopā ar rakstnieci Andru Neiburgu to arī darījām, šajā darba gaitā bija iespēja izvēlēties situācijas un dialogus, kā mūsu ieskatā vislabāk izstāstīt šo drūmo stāstu. Par šo lomu esmu saņēmusi arī tādas atsauksmes, ka esmu pārāk cilvēciskojusi savu varoni – nodevēju un slepkavu. Bet

luga! Daudzējādā ziņā ļoti amerikāniska, tomēr galvenās vērtības, kas uzrunā skatītāju, ir vispārcilvēcisgas.

Tava Blanša ir smalka, neparasta būtne, it kā caurspīdīga. Dažā mazā gabaliņā viņa šķiet komiska, nenopietna, bet kopumā tā ir persona no citas civilizācijas. Un tukšums, kas beigās paliek, kad viņu aizved uz ārstniecības iestādi, tas ir visaptverošs. Jānovēl spēlēt simt izrādes. Kā tu jūties, spēlējot tik daudz lielu lomu?

Lomas jau nāk pēc kārtas, pamazām tās ieaug manī un kļūst par manas dzīves daļu. Es jūtos labi, joprojām esmu pārliecībā, ka jāstrādā ir daudz. Kāds populārs aktieris ir teicis, ka labs aktieris spēlē divdesmit deviņas dienas mēnesī. Var jau būt, ka tas ir pamatīgs pārspilējums, taču uz to pusi ir. Ir,

vot ēst, palaist bērnus uz skolu un mierīgi, bez stresa sagaidīt viņus mājās, tas mani uzpilda. Ikdienišķas darbības, kuņģš nav jārisina globālas problēmas un jādomā par lomām.

Atskatoties varu atzīt, ka ik reizi pēc bērniņa piedzimšanas esmu it kā ieguvusi jaunu asinriti, atgriezies darbā ar jaunu spēku un pārliecību, ka man ir ko teikt. Tāpēc nekādi nevaru piekrist domai, ka aktrisei bērni traucē. Es tiešām to tā izjūtu, ka ģimenes dzīve mani uzlādē.

Tu esi precējies ar advokātu Filipu Kļaviņu, jums ir trīs jauki bērni. Tātad var teikt – ģimene ir tavs stiprais balsts?

Tā tas tik tiešām ir, bez mazākās ironijas.

Cik daudz vīrs dzīvo līdz tavām teātra gaitām? Viņš noteikti ir redzējis visas tavas lomas?

Elita, Katrīna, Aleksis, Pauls un Filips Kļaviņi 2010. gadā ceļojumā pa ASV

mana vēlēšanās bija šo varoni nevienkāršot, patiesībā pēc tā es cenšos jebkuņģā lomā. Nevien cilvēks taču nav tikai nodevējs vai tikai ideālists un patriots! Apstākļi, kuņģš viņa kļūva par nodevēju, bija ļoti sarežģīti un pretrunīgi, un dažkārt kāda cilvēka rīcību izšķir tikai viens mirklis. Man bija svarīgi atklāt, kuņģš ir tie mikromirklis un rakstura iezīmes, kas pagrūž Alīdi uz nodevību. Svarīgi bija atklāt, kā tas notiek, kāpēc. Ja jau cilvēki saka – es Alīdi attaisnoju, man laikam ir izdevies, jo romānā viņa ir tipiska anti-varone. Tur nebija ne grama līdzjutības. Mana Blanša jau arī nav nekāda medusmaize, tomēr finālā Blanšas aiziešana atstāj plašu pārdomu lauku pārējiem, „normālajiem”, kuņģšiem dzīvē šādu problēmu nav. Ģeniāla

protams, vajadzīgs samērs starp darbu un atpūtu, lai kaut kas sakrātos un būtu ko teikt. Esmu pateicīga, ka pašlaik man nav jaunu mēģinājumu, ir sajūta, ka man nebūtu daudz ko piedāvāt. Kaut kas ir jāuzkrāj. Bet repertuāra teātri ne vienmēr var izvēlēties, kad strādāt, kad pauzēt.

Kā tu uzlādējies darbam? Kā atgūsti enerģiju?

Profesionālā darbībā kaut kas ir nemītīgi jāmaina. Es pat kādā intervijā nesen ieminējos, ka tagad gribētos spēlēt kādā trillerī... Žanra un rakstura pārmaiņa ir veids, kā uzlādēties profesionāli. Fiziskai atpūtai man ir brīvas dienas kopā ar bērniem. Izklaušs sentimentāli, bet man tiešām tā ir – ja es varu nedēļu pabūt kopā ar ģimeni, nedarot neko citu, kā tikai gata-

Ir redzējis visu. Viņš precīzi jūt, kad manā darbā ir vai nav kāda attīstība. Es viņa spriedumam ļoti uzticos. Ļoti pārdzīvoju, ja viņš nav varējis atnākt uz pirmizrādi, tad ir sajūta, ka pirmizrāde nemaz nav notikusi. Vēl tagad atceros, vienu reizi viņš nebija, kad bija pirmizrāde „Vilkmuižas jaunkundzēm”. Tas bija pirms vairāk nekā 10 gadiem! Un kaut kas jau tajā reizē arī nebija kā vajag. Divdesmit gadu laikā tas jau ir izveidojies par pieradumu – paļauties uz otra klātbūtni.

Teveļtītājā TV raidījumā ieraudzījām arī tavu meitu Katrīnu – jaunu, patstāvīgi domājošu būtni. Vai viņa vēl ir vidusskolniece?

Viņa mācās 12. klasē. Vienu gadu ar labām sekmēm mācījās Amerikā un dzīvoja pie

vecvecākiem Minjonas un Jāņa Kļaviņiem Ņujorkā. Tagad Rīgā vidusskolas pēdējā gadā viņa ir nopietnas izvēles priekšā. Katrīna ir mantojusi mātes emocionalitāti un tēva loģisko domāšanu. Nākotnē varētu darīt daudz ko. Viņa, piemēram, paziņo: „Matematika mani nomierina.” Es brīnos – kā tas iespējams? Tai pašā laikā izpratne par cilvēkiem un mākslas sapratne viņu tuvina humanitāriem priekšmetiem, – nebūs viegli izlemt par nākotni. Latvijā ir tā, ka 18 gados ir jāzina, kas tu turpmākā dzīvē būsi, un tas ne vienmēr uzreiz ir iespējams. Bet Amerikā ir tādas kolledžas, kur var izvēlēties dažādus kursus un pamazām noskaidrot, kas interesē visvairāk. Turklāt mūsu meita Katrīna ir mantojusi vectētiņa – daktera Jāņa Kļaviņa balss dotības, labu dzirdi un mūzikālītāti. Jaunākajam dēlam Paulītim ir 10 gadi, viņš ir liels teātra cienītājs, un pašlaik pat mazliet apvainojies, jo nav redzējis mani „Mušā” un „Ilgu tramvajā”, jo es domāju – viņam šīs lugas vēl mazliet par agru. Dēlam Aleksim ir 13. Viņš ir manas vīramātes – tēlnieces Minjonas Kļaviņas – prieks, labi zīmē, viņam ir tādas dotības. Pats gan to vārdos negrib atzīt, bet viņam patīk to darīt.

Reizi gadā visi kopā braucam uz Ņujorku pie vīra vecākiem, un tad vēl, cik iespējams, arī kaut kādā veidā individuāli. Es nezina, kā mēdz būt citiem, bet mūsu ģimenes saites ir ļoti ciešas. Katrīna gadu ļoti harmoniski nodzīvoja pie vecvecākiem. Es tajā laikā uzināju, kā tas ir satikties ar bērnu *skaipā*. Mums bija ļoti saturīgas sarunas! Dienas gaitās sakrājas jautājumi, kas pārrunājami sazinoties. Visu laiku kopā dzīvojot, saskarsme mēdz būt daudz ikdienišķāka. Bet, pārvarot attālumu, notiek sarunas pēc būtības.

Maniem bērniem ir tā laime, ka viņiem ir abi vecvecāki. Mani vecāki dzīvo Jēkabpilī, un viņus apciemot, protams, iznāk biežāk.

Mūs pārtrauc zvans no teātra administrācijas. Elitai jautā, vai nebūšot iebildumu, ja afišā turpmāk paredzēs četras „Ilgu tramvajus” pēc kārtas. Aktrise apsola padomāt.

Ir jau mazliet bailīgi. Bet no otras puses iedomājos par Brodveja aktieriem, kas vienu izrādi ilgstoši spēlē katru vakaru. Protams, piekritīšu, jo, vienu izrādi spēlējot ik vakaru, aktieris iegūst kādu jaunu pieredzi un spēju un spēka rezerves. Interesanti... Tas jāpārbauda.

Elita Kļaviņa Blanšas Dibuā lomā T. Viljamsa lugā „Ilgu tramvajis” Jaunajā Rīgas teātrī

Krāsainā nedēļas nogale Katskiļu kalnos

Amerikas Latviešu Mākslinieku apvienības ALMA saiets gadu no gada ir vieta un laiks kopā sanāksšanai, domu apmaiņai, jaunu ideju un draugu iegūšanai. Šogad tas notika no 27. līdz 29. septembrim Katskiļu kalnos, Ņujorkas draudzes īpašumā. Sākot jau ar piektdienas vakaru, ziņu, stāstu, pārdomu, filmu, attēlu, reizēm nopietnības un reizēm jautrības ritenis griežas vēra ņemamā ātrumā. Ar notikumiem bagāta vasaru Latvijā saietā dalībniekus iepazīstināja Linda Treija, pastāstot un parādot attēlus no ārzemju latviešu māksliniekiem tik svarīgās izstādes "Latviešu māksla trimdā" Latvijas Nacionālajā Mākslas muzejā izstāžu zālē *Arsenāls*. Savukārt Eleonora Šturma visus tuvāk iepazīstināja ar slaveno Rotko centru Daugavpili. Jāpiezīmē, ka mākslas zinātniece Eleonora Šturma (dzim. Avena) un mākslinieks, dzejnieks Voldemārs Avens bērniņu ir pavadījuši tieši Daugavpili, kas liek cerēt, ka varbūt drīzumā mēs varēsim sastapt Eleonoru, lasām lekcijas, un Voldemāru, izstādāmie Rotko centrā. Dace Marga un Ausma Briedis pastāstīja par savu braucienu uz Džordžijas O'Kifas (*Georgia O'Keeffe*) dzīves vietu Ņūmeksikā (*New Mexico*).

Sestdienas rīts bija veltīts ALMA organizātoriskajai daļai. Pilnsapulces galvenie jautājumi bija par jaunās valdes vēlēšanām, ALMA mākslinieku izstādi Filadelfijā un informācija par ALMA organizāciju popularizēšanu plašākā sabiedrībā. Pēcpusdienā sekoja pati nozīmīgākā un interesantākā saietā daļa – uzaicināto lektoru uzstāšanās. Šoreiz tika apskatītas nozīmīgas un brīžiem smagas temas. Pēteris Dajevskis stāstīja par pieredzi un pārdomām, kas radušās gaŗajā ceļā, sakopojot sava tēva, izcilā latviešu mākslinieka un scenografa Ēvalda Dajevska, darbus un radošo dzīvi izstādē un interneta aplikācijā (<http://artofdajevskis.tour-sphere.com>). Pēteris izseko tēva daiļradei, pielietojot kultūras ģeografijas izpratni. Piesaucot izcilā ģeografa Yin Fu Tuan domas, viņš pasvītvoja to, cik nozīmīga loma cilvēka dzīvē ir vietai, apkārtējai videi, kultūrai un sabiedrībai. Mācības Liepājas lietišķajā mākslas skolā, darbs Liepājas teātrī par dekoratoru, bēgļu laiks

Vācijas nometnēs, un mākslas radīšana jau pilnīgi jaunos apstākļos Amerikas Savienotajās Valstīs – tie ir tikai daži pieturas punkti Ēvalda Dajevska radošās dzīves atveidē. Stāstījums bija piesātināts ar interesantiem un aizraujošiem skaidrojumiem, faktiem. Piemēram, kā mākslinieks parādījis no neierastas puses tādu nozīmīgu notikumu kā cilvēka nonākšanu uz mēness virsmas. Dajevskim tās ir sēras par zaudēto mēnesi – ideālo, neaizsniedzamo un fantastisko ("Romantiskā mēness bēres", 1985). Viņa darbos lielā mērā var atpazīt izpratni par latviešu pasaku motīviem, dizaina un visa latviskā izjūtu, kuŗa ielikta jau

vēstures skolotāja Gaŗezera varasaras vidusskolā un Klinklāva galerijas vadītāja. Bērniem un jauniešiem tika dota iespēja, izmantojot Dajevska skices, sarakstīt pašiem savas pasakas un ilustrēt tās; jaunākie bērni, izmantojot mākslinieka gleznas fonā, veidoja lelles un sacerēja ludziņas leļļu teātrim. Vecāko klašu skolnieki iedziļinājās Dajevska mākslas darbos, kas radīti Vācijas bēgļu nometņu laikā. Viņiem bija iespēja intervēt vairākus vecākās paaudzes latviešus, kuŗu bērniņa bija pagājusi "dīpišu" nometnēs. Tā jaunieši varēja dziļāk izprast Dajevska mākslas darbus. Mākslinieka darbi ar Pēteru gādību ceļo uz Latviju, uz

tiskās un bagātās izteles zīmētās un veidotās ainas – upes bīstamā pievilcība, meža nomierinošais tēls, māja kalna galā, Rīgas jūgendstila celtņu groteskā sejas... Manā prātā Signes animācijas filmas nosaukums sasauca ar Virdžīnijas Vulfas došanas upē, vispirms saliekot kabatās apglāstītos oļus, tikai šoreiz – Signes filmā šie oļi ir tādēļ, lai izprastu depresiju un iedrošinātu arī citus atklāti runāt un apziņāties, ka ar depresiju var sadzīvot. Dzīve ar depresiju ir kā mūžīga ciņa starp ļaunās, bet ļoti pievilcīgās upes laumas vilnājumu un labā meža gariņa mierinājumu. Daudzi no mums gan skaļi, gan klusībā varēja vilkt

gadu grafikas sakopojumu grāmatā, par Gerdas Rozes dziļi personīgo dzīvesstāstu "*To Peel an Onion*" un Jāņa Annusa darbu katalogu; tad visi saietā dalībnieki parakstījās Daces Lambergas dāvatājā katalogā "Latviešu māksla trimdā". Pēc vakariņām bija iespēja izbaudīt izstādes mākslas darbus, ar kuŗiem tuvāk iepazīstināja paši darbu autori. Sekoja Kikas Nīgales brīnišķīgi novadītā izsole, jautras sarunas un joki pie vīna un uzkodām. Runājām, ka mums pietrūkst kāda ar ģitaru, mutes harmonikām vai vismaz ar bungām.

Svētdienas rīts pienāca ātri, un vēl arvien dalībniekiem bija ko pārspriest un uzzināt. Maija Hinkle iepazīstināja ar mūzeja un pētniecības centra Latvieši Pasaulē (LaPa) izaugsmi un pilnveidošanos. Par Pasaules Latviešu Mākslas centra (PLMC) Cēsis jaunumiem stāstīja Guna Mundheima un Juris Ubāns. ALA kultūras nozares vadītāja Līga Ejupe vēstīja par projektiem ALA ietvaros, par galerijām un latviešu mākslas dzīvi ārpus Austrumkrasta.

Saieta noslēgums, kā parasti, bija reizē steidzīgs un miļš. Visirsnīgākā pateicība Janīnai Briģis par mājas mātes miļumu, ko viņa no gada uz gadu izrāda māksliniekiem. Steidzīga mantu un darbu pakošana, nemitīgas atvaŗšanās un apskaušanās procedūras, kuŗas caurstrāvo pēcpusdienas saules gaisma, miļa draudzība vai jauka līdzaspastāvēšana. Pateicība par izdevušos nedēļas nogali un par to, ka mēs vēl aizvien varam sanākt kopā un apspriest kopīgas idejas, mērķus vai vienkārši kopā būt un pastāvēt. Gribētos aicināt visus latviešu māksliniekus Amerikā, Kanadā un citur apsvērt domu, – vai jūs negribat braukt un piedalīties šajā nelielajā "avantūrā", kas iesākās jau 1978. gadā, nodibinot ALMA? Tā ir kopā sanāksšana ar cerībām gāzt lielus kalnus, ja ne tos – tad vismaz mazos! Ja kādu interesē tuvāka informācija par ALMA organizāciju, rīkotajiem pasākumiem un saietiem, – lūdzu, apskatiet ALMA mājas lapu: <http://www.americanlatvianartists.org/> vai rakstiet Lindai Treijai: almamaksla@gmail.com. Cerībā sastapt jūs drīz Katskiļu kalnos vai citur –

ALMA priekšsēde
Linda Treija

Kopējā bilde no ALMA saietā 2013

bērniņā un jaunībā, bet vēlākajos darbos skaidri saskatāma mīlestība uz Ņujorku. Pēteris Dajevskis, kas pats darbojies mūzeju izstāžu veidošanā un koncepciju izstrādāšanā, strādājis pilsētas plānošanas laukā, pieietotiem ļoti profesionāli, sistēmātikiski, bet reizē visam cauri stīgo viņa izpratne un lielā cieņa pret tēva talantu un dzīvi. Tā bija viereizēja tikšanās ar Ēvaldu Dajevski gan tiem, kuŗi viņu pazina, gan tiem, kuŗi ar viņu nekad nebija tikusies. Jāpiezīmē, ka Dajevska izstāde ir veidota tā, lai to varētu viegli izmantot par mācību vielu jauniešiem. Tā arī tika pielietota Gaŗezera skolnieku dažādos projektos. Ar to nedaudz tuvāk iepazīstināja Līga Ejupe, kuŗa ne vien ir jaunievēlētā ALA Kultūras nozares vadītāja, bet arī mākslas

Liepāju, kur tie paliks un tālāk izglītos un priecēs nākamās paaudzes.

Pazīstamā animatore no Ņujorkas Signe Baumanē saietā klātesošos iepazīstināja ar savu jauno animācijas filmu "*Rocks in My Pockets*" (<http://www.rocksinmypocketsmovie.com>). Filma radās, Signei dziļāk pievērsoties depresijas un savas ģimenes izpētei. Tas ir mēģinājums šo problēmu parādīt ļoti personiskā, bet reizē jautrākā skatījumā. Filmas aizraujošie fragmenti, Signes atbrūņojošā atklātība un tiesums radīja klātesošajos apbrīnu un vēlmi dalīties savās domās, pieredzē un izjūtās. Filmas stāsts izvijas cauri vecmāmiņas Annas, citu radu un pašas Signes dzīves pieredzei. Kā brīnišķīgs papildinājums bija mākslinieces roman-

paralēles un gandrīz vai fiziski izjust tuvību šai temai. Interesants bija Signes stāstījums par *Kickstarter* akciju, lai savāktu līdzekļus filmas skaņai, kuŗai bija pietrūcis naudas. Ne tikai Amerikas draugi atbalstīja šo akciju, bet arī daudzi no latviešu sabiedrības deva savu ārtavu, lai izcilā Signes filma tiktu pabeigta. Tagad filma ir ieguvusi vienreizēju skanējumu, gan ar pašas Signes stāstījumu, kas dod filmai īpašu ritmu un noskaņu, gan ar komponista Kristiana Sensini (*Kristian Sensini*) mūziku. Tā varbūt bija smaga, bet reizē tik vajadzīga unpilnvērtīgalekcijupēcpusdienā šajā saietā.

Vakars pagāja jau vieglākā noskaņā – mums visiem apskatot, apcerot un daloties domās par Ilmāra Rumpētera pēdējo

Lupatu brīvība

Aiz Sv. Juŗa baznīcas, kur tagad iekārtojies Dekorātvās mākslas un dizaina muzejs, ir neliela piebūve ar atsevišķu ieeju, kur atsegti senie mūri līdz pašiem pamatiem un kur iemītinājies galerija „Apsīda”. Tajā allaŗ ir skatāmas lietiskās mākslas izstādes. Oktobrī te savu jaunāko veikumu tekstilkollāŗās rīdziniekiem rādīja Daina Dagnija.

Blākus glezniecībai kopš 1960. gadu sākuma māksliniece aizrāvusies ar „bilŗu” radīšanu no dažādiem audumiem, pievienojot biŗutēriju, fliterus un citus materiālus. Ar tiem viņa var spēlēties, kārtot, pieŗut, veidot dažādas kompozīcijas. Tajās attēlotas sie-

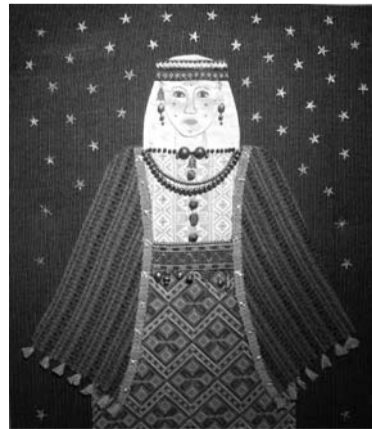

Svētku svāŗki. 2013

vietes no visas pasaules savdabīgos tērpos un rotās ar dekorātvīem foniem. Gan apġerbi, gan aksesuāri stāsta par viņu kultūru piederību. Parasti šie portretējumi ir ļoti krāŗņi, veidoti saskanīgās krāsās.

Reiz Daina Dagnija mēģinājusi radīt no šādiem materiāliem arī vīŗieŗa portretu. Nekas nav iznācis, lai viņš patiesi izskatītos vīŗiŗķīgs. Ar sievietēm esot savādāk, pati māksliniece jokoŗas. Tās darinot, viņa jūtot „lupatu brīvību”, varot spēlēties, cik uziet, un vienmēr iznāŗ labi.

Tā tas ir arī šoreiz, pievēŗŗot lielu uzmanību galvas rotājumiem no krāsainiem stikliem vai ziedu

Zvaŗŗņŗotā debess. 2013

motīviem. Vairāki darbi veltīti latvieŗu tautastēŗpiem. Tie ir salīdzinoŗi pieticīgāki, neizmantojot

tik daudz rotaslietas kā citkāŗt, taŗu tie tādēļ nav mazāk izteiksmīgi, bet cēli savā vienkāŗŗībā un krāŗu saskaņojumā.

Man nebija nācies agrāŗ redzēt Dainas Dagnijas kompozīcijas bez sievīŗu figūrām. Izstādē ir divi tādi darbi – „Diskotēka” un „Spēlēŗoties ar Mocartu”, kuŗos tāpat pielietoti krāsainu audumu gabaliņi, konfekŗu papīriņi, pat spoŗo konfekŗu kāŗbu „iekŗiŗņas”. Kompozīciju veido ģeometrisku laukumu kāŗtojums ar dažādiem ornamentāliem papildinājumiem. Tā tāpat ir spēlēŗšanās, tikai iznāŗkums cits, arī disciplinēŗtāks.

Māris Brancis

„Bēgšana” pa Eiropu

Mans bēgļu laika ceļojums

Edgars Zariņš

atkal nevarēju novērst acis no kuģa zenitlielgabaliem. Turpretim pieaugušie ar bailēm skatījās jūrā, vai tik kaut kur neieraudzīs

1944. gada oktobrī lieliem transporta kuģiem bija divas ostas, Liepāja un Ventspils. Sakarā ar Padomju Savienības spēku tuvumu Liepājai pa nakti bija nepārtraukti uzlidojumi. Kuģi no Vācijas veda karaspēka vienības un kara materiālus un uz Vāciju ievainotos un bēgļus. Ostā tie varēja uzturēties tikai pa dienu

zemūdenes periskopu vai arī torpēdas raksturīgos burbuļus.

Agrā pēcpusdienā, kad iebraucām Dancigas licī (tagad Gdaņska, Polijā), mūs sagaidīja divi mīnu trāleri. Mūsu konvoja trīs kuģi sarindojās aiz tiem. Pēkšņi augstu gaisā parādījās vientuļš padomju bumbvedējs un mēģināja „peilēt” mūsu rindu. Mūsu kuģa 40 mm zenitartilērija nevarēja lidmašīnu sasniegt, bet mīnu trāleris un citi konvoja kuģi to atvairīja. Sveikā iebraucām Dancigas ostā. Mūs izlādēja, stāvējām ostmalā ar savu bagāžu un gaidījām vilcienu.

Dancigas ostā bēgļus pārsēdināja vilcienos ceļā uz dažādām bēgļu nometnēm. Mēs nonācām Štargardes nometnē. Dzīvodam Štargardes nometnē, mēs pirmo reizi redzējām amerikāņu bumbvedēju eskadriļu lidmašīnas ar savām tvaika astēm. Līdz kara beigām tāds skats bija vai katru dienu

Ierodoties Vācijā

Savu māti atceros kā enerģisku un agresīvu sievieti. Viņa viena pati četrus gadus vadīja saim-

niecību Limbažos, kara laikā apšmauca vācu okupantus, nenododot uzliktās nodevas. Vēlāk, dzīvojot Amerikā, māte vadīja dažādus latviešu pasākumus un izkomandēja savu pieaugušo dēlu ģimenes. Bet šeit, Vācijas ostmalā, stāvot pie vilcieniem un uzklaussot komandas vācu valodā, viņa izjuta izmisumu, jo nemācēja vāciski. Laimīgā kārtā mūsu grupā bija Zvirbuļonkulis, kurš pārvaldīja šo valodu. Vilcieniem bija divi dažādi maršruti. Viens devās

uz austrumiem uz Posenes (tagad Poznaņa, Polijā) bēgļu nometni. Taču mēs negribējām braukt atpakaļ uz austrumiem, kur tuvojās komunistu armija. Nākotne mūsu bažas apstiprināja. Bēgļi, kas nonāca Posenes rajonā, vēlāk, 1945. gada aukstajā ziemā, dabūja mukt, kā vien spēja, pat kājām ejot, lai nenonāktu Padomju Savienības armijas rokās.

Otrs vilciens gāja uz Štargardes (tagad Szczecinski, Polijā) pilsētu, toreiz Vācijas Pomerānijā, netālu no Ščecinas. Šis vilciens bija paredzēts ģimenēm ar maziem bērniem un slimiem ģimenes locekļiem. Zvirbuļonkulis satuntuļoja sev šēsus gadus veco Aiju un pārliecināja vilciena apsardzi, ka mūsu ģimenē ir mazs slimis bērns, un tā mūs aizbraucām uz Štargardes bēgļu nometni.

Tagad lasot latviešu bēgļu stāstus DP albumā, sastopos ar līdzīgiem gadījumiem, kad ātra domāšana un drošsirdība paglābusi no komunistu rokām un mokām.

Štargardē

Štargardes bēgļu nometnē mēs

No Štargardes nometnē pavadītā laika man atmiņā ir iespiedušies šādi notikumi.

Nometnei apkārt bija žogs, bet mums atļāva iziet pa vārtiem un pastaigāties pa pilsētu. Nometnes

Atstājot nometni, mēs gājām uz staciju un redzējām kreisās bildes patikamo pilsētu. Pilsētas vēsturnieks A. O. Targiels man atsūtīja labās puses fotografiju, kur var redzēt pilsētu pēc artilērijas kaujām pie Oderas upes ceļā uz Berlīni 1945. gada aprīlī

ēkas bija līdzīgas lielām garāžām vai fabrikām ar betona grīdu.

Mūsu ēkā dzīvojām vismaz simt cilvēku, jāguļ bija uz grīdas uz salmu maisiem. Netālu no mūsu guļamvietām bija apmetusies ģimene, kuŗas pusaudžu meitene slimoja ar kritamo kaiti. Nezinu, vai tajos laikos jau bija zāles pret šo slimību, bet viņai bieži uznāca lēkmes, kas mūs bērnus ļoti baidīja.

Nometni apmeklēja vācu militārie pārstāvji un aicināja 14 un 15 gadus vecus zēnus pieteikties gaisa spēku izpalīgos un jaunās neprecētās sievietes – sieviešu palīgvienībās („blichemdelēs”). Būdams tikai 11 gadus vecs un nepazīdams briesmas, ko šie zēni pārdzīvoja, es tā vēljos, kaut būtu pietiekami vecs. Manas nākamās sievas Silvas divas tantes no savas nometnes pieteicās, un viena gāja bojā Berlīnē.

Vienā skaidrā dienā pirmo reizi redzējām amerikāņu bumbvedēju eskadriļu ar tvaika astēm ceļā uz Berlīni.

Frankfurtē pie Oderas upes

Ap 31. oktobrī mēs nonācām Frankfurtes nometnē. Kas par starpību!

Tāpat kā ap iepriekšējo nometni visapkārt bija sēta, bet šeit tā bija augšā apjozta ar dzelonbrātīm. Pie vārtiem bija sargu tornis, lai

liela šoseja, pārejās divās malās bija plata josla ar vairākām dzelzceļa slieđēm.

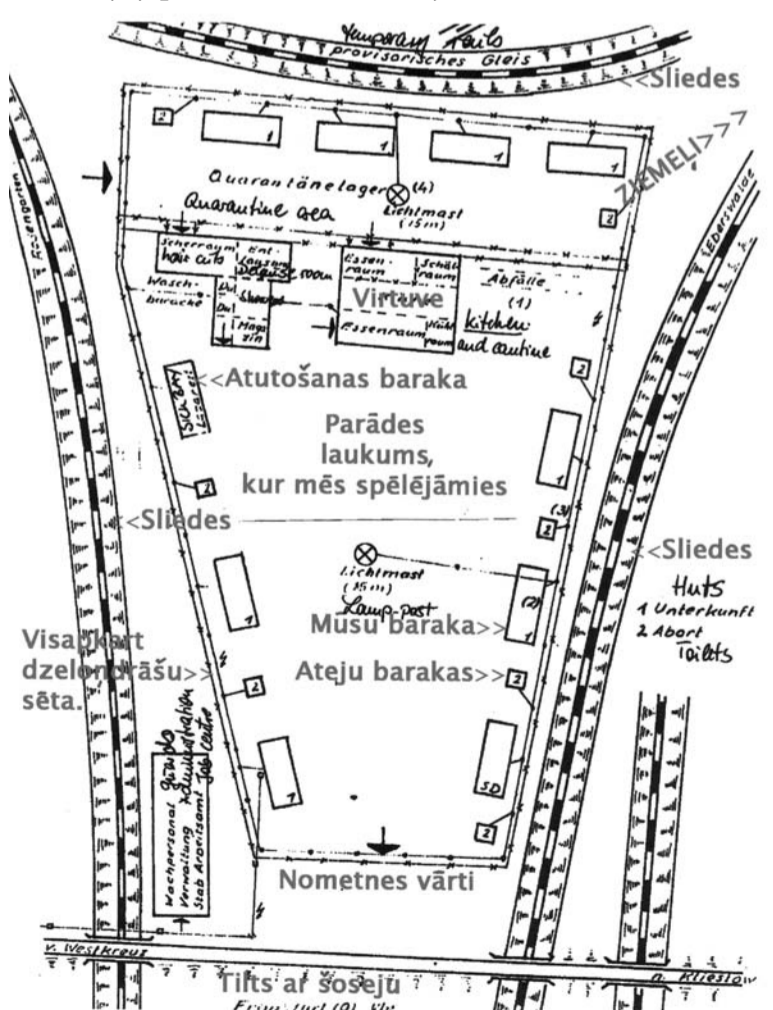
Bēgļi dzīvoja koka barakās, kas bija sadalītas četrās lielās istabās. Mūsu istabā bijām 38 pieaugušie

un bērni. Istabā bija koka divstāvu gultīnas ar salmu maisiem. Vidū stāvēja ar malku kurināma čuguna krāsns.

(Turpinājums sekos)

Kartē var redzēt, ka no Dancigas ar vilcienu mēs nonācām Štargardes pilsētiņā Pomerānijā, kas tagad ir Ščecinas pilsēta Polijā. Pēc Štargardes mēs tikām pārsūtīti uz bēgļu nometni Frankfurtē pie Oderas upes. Kamēr vien tas bija uz rietumu pusi, mēs bijām apmierināti. Laimīgā kārtā tajā briesmīgajā nometnē mums bija jāpavada tikai divas nedēļas

Nometnē bija tikai piecas barakas, bet katrā barakā bija trīs istabas, pa 30 cilvēku katrā istabā, tātad nometnē bija apmēram 500 bēgļi

Gadskārtējā 3x3 padomes tikšanās

2013. gada 28. septembrī Rokvillē, D.C., notika Ziemeļamerikas 3x3 padomes sēde, kurā piedalījās padomes priekšsēde Ingrida Jansone, pastāvīgie padomes locekļi Laila Medne, Lilita Spure, Arnolds un Līga Ruperti (nebija klāt Amanda Jātniece un Ieva Johnson) un nometņu vadītājas Maija Zaeska (Garezera 3x3) un Helēna Viksniņa (Katskiļu 3x3). Sēdē pie-

ežera 3x3, Helēna Viksniņa, Ingrida Jansone un Laila Medne – par Katskiļiem, bet Arnolds un Līga Ruperti par pārējām nometnēm pasaulē – Latvijā (divas), Īrijā, Austrālijā un Anglijā. Visas septiņas 2013. gada nometnes bija labi izdevušās. Ar nometņu programmām un avīzēm, kurās ir daudz informācijas par katrā nometnē notikušo, var iepazīties www.3x3.lv

kajām temām bija iespējama papildus ienākumu avotu nepieciešamība, lai spētu izvairīties no dalības maksu paaugstināšanas. Katskiļos šogad radās labi ienākumi no interesanti noorganizētā izsoles vakara, Gažerzē ļoti palīdz tas, ka daži dalībnieki ziedo ievērojamas naudas summas. Ir cerība, ka nākošgad vairāk finansiāla atbalsta saņemsim no Latvijas valdības, kurā pēdējos

cināšanā, par 3x3 ilggadīgo un veiksmīgo praksi, radot vidi, kurā visi ģimenes locekļi var līdzvērtīgi iesaistīties latviskās nodarbībās, 3x3 ir informējis gan Kultūras ministriju, gan Sabiedrības integrācijas fondu, gan Saimes Sabiedrības saliedētības komisiju. Par atbalstu valdības informēšanā esam pateicīgi arī PBLA, tāpat kā par piešķirumiem Latvijas un Īrijas nometnēm un

kuŗi Latviju ir atstājuši pēdējos gados, jo vienīgi tas var nodrošināt 3x3 nākotni šais zemēs, trimdnieku paaudzei novecojoties. Īrijas 3x3 turpreti ir pilnībā neseno izceļotāju ļoti veiksmīgs pasākums, un dalībnieku caurmēra vecums tur ir 26 gadi.

Svētdien pēc dievkalpojuma Vašingtonas draudze bija uzaicinājusi 3x3 padomi pastāstīt par ASV nometnēm un 3x3 kustību

2014. gadā 3x3 notiks :

- **Austrālijā**
no 2. līdz 8. janvārim, vad. Iveta un Valdis Laiņi
- **Latvijā**
Rucavā
no 13. līdz 20. jūlijam, vad. Inese Krūmiņa ar ģimeni
Smiltēnē
no 20. līdz 27. jūlijam, vad. Inese un Ainārs Grīnvaldi
- **Anglijā**
no 27. jūlija līdz 3. augustam, vad. Ināra Harrison, Monika Hall, Maija Lenik, Ingrida Dzeriņa, Jo Grīnberga, Dace Fisher un Rita Harrison
- **Īrijā**
no 10. līdz 17. augustam, vad. Inguna un Imants Mieži
- **Gažerzē**
no 10. līdz 17. augustam, vad. Maija Zaeska, Daiga Rūtiņa, Larisa Kaļiņa
- **Katskiļos**
no 17. līdz 24. augustam, vad. Helēna Viksniņa

Sibirijas latviešiem Latvijas 3x3 apmeklēšanai.

Ik gadu, arī šogad, tika pārrunāts, kā 3x3 pēc iespējas plašāk spētu informēt sabiedrību par nometnēm un ieinteresēt lielāku skaitu piedalīties. Esam pateicīgi diasporas latviešu avīzēm par atsaucību, ievietojot rakstus par 3x3.

Svarīgs uzdevums ASV un Austrālijas 3x3 ir iesaistīt dalībniekus,

vispār. Bijām pateicīgi par doto izdevību iepazīstināt viesmīlīgos tautiešus ar mūsu visu sirdslietu – 3x3.

Līdz 2013. gada rudenim pasaulē ir notikušas 208 3x3 nometnes, kurās piedalījušies ap 29000 dalībnieku.

Līga Ruperte,
Ziemeļamerikas 3x3 padomes locekle

Pirmā rindā no kreisās: Maira Bundža, Līga Ruperte, Arnolds Ruperts, Maija Zaeska. Otrā rindā no kreisās: Lilita Spure, Daiga Rūtiņa, Laila Medne, Helēna Viksniņa, Ingrida Jansone

dalījās arī Daiga Rūtiņa un Maira Bundža, kurā uzņēmās sekretāres pienākumus.

Visiem bija prieks satikties un pārrunāt pagājušajā gadā 3x3 paveikto un nākošajā gadā iecerēto. Maija Zaeska, Lilitai Spurei papildinot, ziņoja par Gaž-

Pārrunāja 2014. gada Gažerzera un Katskiļu programmas, ievirzes un to vadītājus. Abas nometnes atkal pēc iespējas centīsies saskaņot aicināmos Latvijas lektoros, lai varētu dalīt ceļa naudu izmaksas.

Kā ik gadu, viena no svarīgā-

gados ir atbalstījusi sabiedrības integrācijas iniciatīvas, piemēram, bērnu un jauniešu nometnes un latviešu skolas diasporā. Uzsverot to, ka vecāku vērtību sistēma, prioritātes, dzīves stils un valodas lietošana ir noteicēja bērnu latviskās identitātes vei-

Šigada četrpadsmitajā septembrī Ņudžersijas Priedainē svinēja svētkus. Viens no tās darbīgākajiem biedriem tās svinēja simto dzimšanas dienu. Likās gluži neticami, ka Kārlis Kilkuts, kuŗu varēja satikt gandrīz katrā sarīkojumā, jau nodzīvojis tik ievērojamu dzīves posmu un sarīkojumos viņš nav ieradies braucamā krēslā, bet pats vadot savu automašīnu.

Kārlis Kilkuts dzimis 1913. gada 17. septembrī Vecsaulē kā jaunākais bērns Vecsaulē muižas kalpa Kārļa trīs bērnu ģimenē. Viņa mūžs ietver visas Latvijas valsts likteņgaitas no Pirmā pasaules kara līdz atkārtotai Padomju okupācijai. Gadu pēc Rundāles pamatskolas beigšanas, tēva mudināts, viņš iestājies Jelgavas valsts arodskolā un beidzis to 1933. gada lielākajā saimnieciskās depresijas laikā. Viņš klausījies lekcijas dabas zinībās un ģeografijā Latvijas Universitātē, cerot pēc valsts eksāmenu nokārtošanas strādāt par pamatskolas skolotāju. 1938./39. gadā viņš dienēja Latvijas armijā obligātajā dienestā. Padomju un vācu oku-

pācija visus tālākos plānus un ieceres sagrāvušas. 1944. gada viņš kopā ar saviem VEFA darba biedriem evakuēts uz Vāciju, kur līdz kara beigām strādājis elektronikas nozarē.

Pēc kara Vircburgas DP nometne, četru gadu ķīmijas studijas Vircburgas universitātē un laulības ar studiju biedrēni Eleni Markevicu. Tālāk ceļš vedas uz Kanadas vaŗa raktuvēm, kas spoŗu nākotni nesolīja, tāpēc Kārlis iespējami drīz pārcēlās uz Toronto, lai tur kopā ar Eleni sāktu jaunu dzīvi. Cerības atgriezties Latvijā jau kļuvušas pavisam mazas. Šajā laikā ļoti svarīga bijusi Toronto tautieŗu palīdzība. Toronto piedzīmusi meita Sandra un dēls Arturs.

1961. gadā Kilkutu ģimenei radās izdevība emigrēt uz Ameriku. No Toronto viņi nonāca tieŗi Ņudžersijā, kur sekmīgi pavadīta lielākā mūŗa daļa. Darba vietā pārtikas maŗinu rūpniecībā, pateicoties ķīmijas zināŗanām, Kārlim ir vairāki ievērojami atklājumi, kā pēdējo pirms pensionēŗanas var minēt metodi indīgas sēra gāzes atda-

liŗanai no karstajiem avotiem, kuŗus Sanfrancisko izmanto enerģijas iegūŗanai. Brīvajā laikā Kārlis Kilkuts iesaistījies Ņudžersijas latvieŗu kredītsabiedrības, latvieŗu draudzes un biedrības darbā. Seviŗķi jāpiemin viņa lielā mīlestība uz latvieŗu skolām, kuŗas sākumā bija ALAs izglītības nodaļas ziņā. Kilkuts palīdzējis izstrādāt latvieŗu skolu mācību līdzekļus un eksāmenu kārtību. Latvieŗu burtu zīmju trūkuma dēļ skolotājiem daudz bija jāpāraksta ar roku. Kārlis par saviem līdzekļiem iegādājies modernu spiestuves maŗinu, lai būtu vieglāk sagatavot mācību un eksāmenu materiālus. Turklāt 19 gadus viņa mājā bijusi mācību grāmatu noliktava un ekspedīcija, no kuŗas viņš izsūtījis ap 50 000 mācību grāmatu latvieŗu skolu un privātām vajadzībām.

Ņudžersijas latvieŗu kredītsabiedrībā Kārlis Kilkuts sācis strādāt tūlīt pēc tās dibināŗanas. Pēc 42 gadiem viņš vēl arvien ir tās revīzijas komisijas priekšsēdis un ierodas uz visām sanāksmēm un darba sēdēm. Savu spiestuvi viņš izmanto, sagatavojot arī

draudzes, Priedaines un kredītsabiedrības pārskatus un apkārt-rakstus. Kārlis ir arī rosīgs Ņudžersijas literāŗās kopas dalībnieks. Viņa jaunākais referāts par Gunara Janovska romānu „Purvā” izraisīja daudz pārdomu un pārrunu.

Labākos vēlējumus lielajās dzimšanas dienas svinībās bija sūtījuŗi ASV prezidents Obama ar kundzi, Latvijas Valsts prezidents Andris Bēŗziņš, Ņubransvikas pilsētas galva, pasludinot 17. septembrī par Kilkuta dienu, ALA priekšsēde Anita Bataraga ar ziņu par ALA goda Dzintara biedra pakāpes pieŗķirŗanu, ALA Latvieŗu institūta priekŗnieks Arvids Bļodnieks un iepriekŗējā ALA ģenerālsekretāre Anita Tērauda.

Personiski jubilāru sveica Ņudžersijas latvieŗu biedrības priekŗnieks Jānis Students, kredītsabiedrības priekŗsēde Brigita Rumpēre, draudzes priekŗniece Ilze Baidiņa, nododot mācītajas Ievas Puŗmucānes Kineyko Dieva svēŗības vēlējumus, un literāŗās kopas vadītāja Valija Skrodere ar Vircburgas atmiņām. Dr. Visval-

dis Dzenis nolasīja savu jubilāram vēltītu sacerējumumu pantos un pasniedza to kopā ar 1000 dolaru velti Priedainei.

Kamēr saimniecesteidza gatavot pusdienas, ap simt viesu iepriecināja jauka mūŗika. Meistarīgi koncertēja Margery Fitts (arpa) un Theresa Norris (flauta). Pieci slaiķi un izskatīgi mazbēŗni ar baltiem divielīŗiem uz rokas klusētēm pildīja ŷampanieŗa glāzes. Kā parasti, kad piedalās arī amerikāņu draugi un kaimiņi, viss veiksmīgi notika divās valodās – latvieŗu un angļu, arī apsveikuma dziesmas „Daudz baltu dieniņu” un „Happy birthday to you”. Sarīkojuma norisē abās valodās veikli vadīja Jānis Lucs. Jubilārs bija vēlējies, lai viņam nenes dāvanas, bet, ja tieŗām vēlētos ko dāvināt, to nodot Priedainei mūŗikas instrumentu fondam. Pēc brīnumjauki pavadītas dienas mēs visi jutāmies apdāvināti, un arī Priedaine kļuvusi par 5000 dolāriem bagātāka.

Rita Gāle

Kārlim Kilkutam – 100

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Latvijas Ārlietu ministrijas komentārs

LATVIJAS REPUBLIKAS ĀRLIETU MINISTRIJA

Sakarā ar diskusiju par pieminēti Pārdaugavā Ārlietu ministrija atgādina, ka šī memoriālā būve ir objekts, par kuru 1994. gadā parakstīta Latvijas un Krievijas starpvaldību vienošanās, kas paredz memoriālo būvju un masu apbedījumu vietu saglabāšanu un uzturēšanu, un līgumslēdzējas puses ir atzinušas, ka šie nosacījumi attiecas arī uz pieminēti Pārdaugavā.

Ārlietu ministrija, komentējot Krievijas Ārlietu ministrijas 23. oktobra paziņojumu par šo jautājumu, norāda, ka tas atkārtoti patiesībai neatbilstošo un apzināti maldinošo viedokli par vēstures traktēšanu Latvijā. Šāda pieeja ir bezperspektīva un savu laiku izdzīvojuši. Mūsu vēsture un pieredze ir bijusi traģiskas pārpilna, ir bijuši kari, piespiedu mobilizācijas, nežēlīgas represijas un necilvēcīgas izsūtīšanas. Civilizēta, taisnīga un konstruktīva pieeja ir nepieciešama, lai šīs brūces varētu dziedēt. Šobrīd mūsu darba kārtībā ir daudz aktuālu jautājumu, kas saistīti ar nākotnes attīstību. Ārlietu ministrija aicina nevis pielikt lielas pūles politizētai vēstures atspoguļošanai vai cīņai ar pagātnes pieminētiem, bet gan meklēt saskaņas punktus, kas ļautu kopīgi atbildēt uz nākotnes izaicinājumiem.

***

Laikraksts *USA Today* aicina balsot par Rīgu kā glītāko Eiropas pilsētu

Viens no lielākajiem ASV laikrakstiem *USA Today* aicina balsot par Rīgu kā glītāko Eiropas pilsētu nominācijā „Lasītāju izvēle”, biznesa portālu *Nozare.lv* informēja Rīgas Tūrisma attīstības biroja.

Konkursā kopumā nominētas 20 Eiropas pilsētas, un patlaban Rīga ierindojusies otrajā vietā aiz Norvēģijas pilsētas Bergenas. Konkursā par skaistāko tūrisma galamērķi Rīga sacenšas arī ar Budapeštu, Kopenhāgenu, Florenci, Insbruku, Parīzi, Londonu, Valensiju u.c. Balsot par Rīgu kā glītāko Eiropas pilsētu var līdz 18. novembrim. Uzvarētāji tiks paziņoti 20. novembrī *USA Today Travel* tūrisma sadaļā *10 Best* un vēlāk laikrakstā *USA Today*. Balsot var ikviens interesents katru dienu līdz pat konkursa nobeigumam 18. novembrī, kad tiks svinēta Latvijas Valsts nodibināšanas 95. gadskārta.

***

Londonā piemiņas dievkalpojums izcilajam Latvijas diplomātam Kārlim Zariņam

Šogad aprit 80 gadi, kopš darbību Londonā uzsāka izcilais diplomāts, apbrīnams vērtais sabiedris-

kais darbinieks un sūtnis Lielbritānijā Kārlis Zariņš.

Latvijas Republikas sūtnis Kārlis Zariņš un vēlāk arī Latvijas diplomātiskā un konsulārā dienesta vadītājs šo amatu veica līdz pat aiziešanai mūžībā - 1963. gadam.

27. oktobra pēcpusdienā Londonā, Zviedru baznīcā, notika piemiņas dievkalpojums izcilajam Latvijas diplomātam un aktīvajam sabiedriskajam darbiniekam Kārlim Zariņam. Piemiņas dievkalpojumu un atceri rīkoja Latvijas vēstniecība sadarbībā ar Apvienoto Londonas latviešu ev. lut. un Miera draudzi. Dievkalpojums un neformālā atceres pēcpusdiena bija sirsnības pārpilna. Par godu K. Zariņa dziedātraspmei (otrais tenors) Londonas latviešu koris L. Zobens vadībā nodziedāja divas koŗa dziesmas - A.Skultes „Lūgšana” un H.Pavasara „Viens vienīgs vārds”.

***

Skolotāju pikets

24. oktobrī pie Saeimas piketā pulcējās ap 2000 pedagogu un zinātnieku. Viņi ar svilpiem pau da savu noraidošo attieksmi pret valsts budžeta projektu un skāļi pieprasīja lielākas algas. Ja netiks uzklauti un pozitīvu pārmaiņu nebūs, izglītības darbinieki ir apņēmis pilni turpināt protesta akcijas - līdz pat streikam.

Valdības piedāvājums paredz paaugstināt pedagogu zemāko mēnešalgas likmi no 280 latiem līdz 295 latiem, bet Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība vēlētos vismaz 310 latu likmi.

***

Valsts prezidents tiek ar Putina palīgu

Pēc Krievijas puses iniciatīvas notika Latvijas Valsts prezidenta Andŗa Bērziņa un Krievijas Federācijas prezidenta palīga Īgora Levitina tikšanās. Sarunas laikā atzīts, ka Latvijas un Krievijas divpusējās attiecības un kontakti attīstās pozitīvi, konstruktīvi un dinamiski. Aug tirdzniecības apgrozījums, palielinās Krievijas tūristu interese par Latviju, veidojas aktīvi kultūras kontakti. Sarunas dalībnieki uzsvēra, ka ir svarīgi turpināt starpvalstu līgumiskās bāzes paplašināšanas darbu, it īpaši ievērojot novembra beigās Jekaterinburgā gaidāmo Latvijas - Krievijas starpvaldību komisijas sēdi.

***

Latvijas iedzīvotāji var saņemt valsts samaksātu veselības aprūpi jebkurā ES dalībvalstī

25. oktobrī stājas spēkā Eiropas Savienības (ES) direktīva par pacientu tiesību piemērošanu pārrobežu veselības aprūpē. Direktīva paredz tiesības pacientam saņemt viņa valsts samaksātu veselības aprūpes pakalpojumus arī citā ES valstī. Arī Latvijas iedzīvotāji var izvēlēties konkrētu pakalpojumu citā ES dalībvalstī. Valsts pienākums šādos gadījumos ir segt pakalpojuma izmaksas, tomēr nepārsniedzot šo izmaksu noteikto apjomu pacienta pastāvīgās dzīvesvietas valstī.

***

Latvija nostiprina attiecības ar Čili

Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietnieks - politiskais direktors E. Stiprais no 23. līdz 25. oktobrim uzturējās vizītē Čīlē, Santjago, lai piedalītos OECD Valsts pārvaldes institūciju vecāko amatpersonu 32. sesijā, kurā tika apspriesti jautājumi par valsts pārvaldes darbības efektivitāti, stratēģisko vadību un lielākajiem izaicinājumiem.

24. oktobrī Eduards Stiprais Santjago tikās ar Čīles Ārlietu ministrijas Divpusējo attiecību ģenerāldirektoru Francisko Marambio un pārrunāja divpusējo attiecību aktualitātes, sadarbību starptautiskās organizācijās un turpmākas iespējas veicināt sadarbību starp abām valstīm. Vizītes ietvaros Stiprais tikās ar Santjago un tās apkaimē dzīvojošajiem latviešiem, lai pārrunātu latviešu kopienai aktuālus jautājumus.

***

Vienoņas apmainīties ar pieredzi ES prezidentūras sagatavošanā

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs tikās ar Slovākijas vēstnieku Peteru Hatjaru, kas bija ieradies iepazīšanās vizītē.

Sarunā amatpersonas augstu novērtēja Latvijas un Slovākijas labo sadarbību kā divpusējos, tā arī daudzpusējos sadarbības formātos. Rinkēvičs atzina savstarpējās tirdzniecības apjomu pieaugumu un aicināja turpināt darbu, lai padziļinātu sadarbību ekonomikā, kultūrā un izglītībā, kā arī pašvaldību līmenī. Ārlietu ministrs arī pāuda gatavību pastiprināt sadarbību un dalīties pieredzē ar Slovākiju Eiropas Savienības jautājumos, īpaši tāpēc, ka Latvijas pirmā prezidentūra ES Padomē būs 2015. gada pirmajā pusē, bet Slovākijas - 2016. gada otrajā pusē.

***

Raimondam Paulam Armēnijā piešķirts valsts apbalvojums

Latviešu komponistam Raimondam Paulam par ieguldījumu pasaules mūzikā Armēnijā piešķirta Goda medaļa.

SPILGTS CITĀTS

Daily Telegraph par nākamā gada Eiropas kultūras galvaspilsētu Rīgu

Britu laikraksts *Daily Telegraph* vērtējis plašu, jūsmīgu rakstu mākslinieciski bagātajai nākamā gada Eiropas kultūras galvaspilsētai Rīgai

The Daily Telegraph

Ceļojumu slejā publicētajā rakstā „Laika atskaite līdz Rīgai” uzskaitīti pieci iemesli Latvijas apmeklēšanai, slavēti četri restorāni un trīs viesnīcas, ieteiktas divas grāmatas un nosaukta „viena lieta, ko nedrīkst palaist garām”. „Latvijas galvaspilsēta ir zvanu torņu smaīļu un pasaulē fantastiskākās jūgendstila arhitektūras simfonija. Tas apliecina bagāto mantojumu no 800 gadus senās vēstures, kuŗas laikā pilsēta nonākusi zviedru, vācu, krievu un, visbeidzot, pašu latviešu rokās,” - šādu iemeslus Rīgas apmeklētājam min raksta autors. „Jaunie ridzinieki spēj vētrāni uzdzīvot, īpaši krāšņās, UNESCO kultūras mantojuma sarakstā iekļautās vecpilsētas enerģijas piesātinātajos bāros. Viņi māk arī kārtīgi atpūsties un bieži to dara 30 kilometrus garajā balto smilšu plūdmalē Jūrmalā, kas atrodas netālu no Rīgas. Rīgai ir arī izsmalcināta kultūra ar tās brīnišķīgo operas namu, koncertzālēm un baznīcām, kas piedāvā izcilus ērģeļmūzikas koncertus, un nākamgad pilsēta nesīs Eiropas kultūras galvaspilsētas titulu,” teikts rakstā. Pēc raksta autora domām, viesojoties Rīgā, nekādā ziņā nevajadzētu palaist garām iespēju „apskatīt pilsētu no kuģīša, kas ciemiņus vadā pa pilsētas kanāli. Viena no pieturām ir pie Brīvības pieminēklja. Aptuveni stundu garais brauciens ved gar operas namu, Centrālirgu un pa Daugavu, no kuŗas paveras krāšņs skats uz Rīgas viduslaiku sirdi.” Raksta nobeigumā avīze sniedz „interesantu faktu, ka Latvijas neatkarības atgūšana no Padomju Savienības 1991. gadā tiek saukta par dziesmoto revolūciju, jo latvieši neķērās pie ieročiem, bet Maskavai pretī stājās ar dziesmām”.

klātesošos uzrunāja ECB Banknošu direktorāta direktors Tons Ross un Latvijas Bankas Kases un naudas apgrozības pārvaldes vadītājs Jānis Blūms. Pirmo reizi ceļojošā “Eiro izstādē” tika atklāta 2008. gada 1. jūnijā ECB telpās Vācijā, Frankfurtē. Kopš tā laika izrāde viesojusies daudzās Eiropas pilsētās.

***

Melngalvju namā Ģerboņu svētki

Melngalvju namā 24. oktobrī notika Ģerboņu svētki, kuŗos ģerboņi tika pasniegti Kandavas un Krimuldas novadam, kā arī Stāmerienes, Rembates, Tomes un Sventes pagastam.

Šo tradīciju 2011. gada 25. oktobrī iedibināja Valsts prezidents Andris Bērziņš. Ceremonija notiek reizi pusgadā, kad uz svētkiem tiek aicināti tie novadi un pagasti, kas izstrādājuši un likumā noteiktajā kārtībā saskaņojuši savas pašvaldības ģerboņi. Sarīkojuma laikā pašvaldības īsā prezentācijā vai priekšnesumā iepazīstina klātesošos ar savu teritoriālo vienību.

Dailēs teātrī atklāta Euro izstāde

Dailēs teātrī ar svinīgu ceremoniju atklāja Eiropas Centrālās bankas (ECB) izveidoto “Eiro izstādi”, kuŗas vadmotīvs ir “Vai pazīsti eiro banknotes un monētas?”. Ar “Eiro izstādi” aizsākta sabiedrības plaša informēšana par kopīgo valūtu - eiro banknotēm un monētām, to izskatu un pretviltošanas elementiem.

Izstādes atklāšanā piedalījās un

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Konkurss "Iedez Gaismas pili!"

Iestājoties tumsai, jaunajā Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) ēkā tiek iedegtas visas gaismas Daugavas pusē, informē konkursa organizatori. Piedalīties fotokonkursā un iemūžināt izgaismotu jauno LNB ēku aicināti gan profesionāli fotogrāfi, gan amatieri.

Labākos darbus izvērtēs žūrija no "Nacionālās Būvkompaniju apvienības" un LNB, kā arī fotogrāfs un portāla *fotokvartals.lv* redaktors Arnis Balčus.

***

Dzintras Gekas filma „Bērības zeme Sibīrijā”

konkursā *Zelta vilnis* saņēmusi balvu, jo atzīta par gada labāko televīzijas dokumentālo filmu. Filma turpina seriju par 1941. gada izsūtījumu. 14. jūnijā izsūtītie bērni nu jau cienījamā vecumā grib aizbraukt uz savām bērības vietām Sibīrijā. Kā tur izskatās tagad, vai kāds vēl viņus atceras? Filmas sižets veidots no diviem braucieniem uz Sibīriju pa Tomskas un Krasnojarskas apgabalu. Epizodos atspoguļoti seši likteņstāsti.

Piemīņas vietā Sibīrijā

***

„Sapņu komanda 1935” joprojām gūst sasniegumus filmu pasaulē

Andreja Ēķa un Aigara Graubas spēlfilma „Sapņu komanda 1935” (*Dream Team 1935*) aizvien vēl gūst sasniegumus filmu pasaulē. Šoreiz filma ieguvusi balvu par labāko drāmu un Aigaram Graubam piešķirts labākā režisora gods Brekenridžas filmu festivālā, kas ir viens no vecākajiem filmu festivāliem ASV.

***

Eiropas Filmu akadēmijā jauni biedri no Latvijas

Eiropas Filmu akadēmija dibināta 1989.gadā. Šobrīd akadēmijas biedri ir vairāk nekā 2900 filmu profesionāļi – režisori, aktieri, scenāristi, operātori, komponisti, producenti un festivālu organizētāji. Šogad Eiropas Filmu akadēmija papildināta ar profesionāļiem no Latvijas. Uzņemti jauni biedri – producenti Vilnis Kalnaellis un Uldis Cekuls, režisori Dzintra Geka, Juris Poškus un Jurgis Krāsons, operātors Gints Bērziņš un scenārists Tālvāldis Margēvičs.

***

Splendid Palace ēkai - 90

Rīgā kinoteātrim *Splendid Palace* aprit 90 gadu. Pie kino ēkas atklāta unikāla gleznoto kino afišu kolekcija.

Izstādē apskatāmi 15 lielformāta mākslas darbi, kas tapuši pēdējos piecos gados un līdz šim glabājušies kinoteātra *Splendid Palace* arhīvos. Visu kino afišu autors ir Artis Koknevičs, kas savulaik šo arodu pārņēmis no sava tēva, kinoteātra *Rīga* mākslinieka Karļa Kokneviča (1930-2006). Lai arī atzītas par unikālām, vairāk šādas ar roku gleznotas kino *Rīga* afišas līdz mūsdienām diemžēl nav saglabājušās. Gleznotas ar guaša krāsām, tās, mainoties filmu reperuāram, no audekla atkal rūpīgi nomazgātas, dodot vietu jauniem mākslas darbiem. Pirmās gleznotās afišas uz kinoteātra mūra izstādītas jau pag. gs. 70. gados. Lai konkurētu ar citiem kinoteātriem filmu afišu zīmējuma un tā krāsu paletes izteiksmīguma ziņā, katram māksliniekam bijusi sava slepena krāsu radīšanas un jaukšanas tehnika. Savējo Artis Koknevičs tur noslēpumā vēl līdz šodienai. Gleznotās kino afišas ilgus gadus bijušas kinoteātra *Rīga* vizītkarte, tās iezīmē veselu laikmetu kinoteātra dzīvē.

Izstādes atklāšanā piedalījās arī Eiropas kinoteātru organizācijas *Media Salles* vadītāja Elizabete Brunella. Viņa Rīgā ieradusies, lai īpaši sveiktu kinoteātri tā jubilejā. *Media Salles* izveidota Itālijā 1991. gadā ar mērķi popularizēt Eiropas kino un rūpēties par tā izdzīvošanu un vēsturisko Eiropas kinoteātru saglabāšanu.

***

Prāta vētra latviešu klubā Somijā un ukraiņu šovā

Tamperē, Somijā, festivāla *Lost in Music* ietvaros uz kluba "Doris" skatuves kāpa grupas *Prāta vētra* puīši. Lai gan viņi ir populāri arī somu vidū, uz koncertu īpaši kuplā skaitā bija sapulcējušies vietējie latvieši. Vairāki no grupas kvēlākajiem faniem līdzī bija paņēmuši pat hokeja atribūtiķu – šallītes un cepures Latvijas karoga krāsās, citi - mazus karodziņus.

Grupa sanākušajiem klausītājiem nelika vilties. Tā kā festivāla ietvaros klubā pēdāk bija paredzēta arī citu mūziķu uzstāšanās, *prātvētrieši* koncertu sāka pirms laika, lai pagātu nospēlēt papildu dziesmas, kas iepriekš reperuārā nebija paredzētas. Starp jaunākā albuma angļu valodā dziedātajām

kompozīcijām skanēja arī dažas senākas, starptautiski jau pazīstamas melodijas. Kluba publikai īpaši patika latviski atskaņotās dziesmas "Plaukstas lieluma pavasaris" un "Lidmašīnas".

No Tampere *Prāta vētra* devās uz Krieviju, kur kopā ar grupu *Instrumenti* sniedza koncertus Sanktpēterburgā un Maskavā. 26. oktobra vakarā grupa *Prāta vētra* tiešraidē uzstājās Ukrainas talantu šovā *X-faktor*. Viņi atskaņoja dziesmu "Rudens".

***

Rīgā 2. un 3. novembrī

piekto reizi notiks Baltijas valstu pūtēju orķestru diriģentu un ansambļu vadītāju forums, kurā viesosies nozares speciālisti no ārvalstīm, notiks meistarklases, koncerti un izstādes. Forumā skanēs mūzika no Baltijas valstīm, ASV un Lielbritānijas. Klausītāji dzirdēs arī interesantus angļu komponista Džona Holanda latviešu tautasdziesmu aranžējumus pūtēju orķestrim, saksofona solo Timotijus Alans Votsons (Lielbritānija). "Tumša nakte, zaļa zāle" skanēs gan Andra Baloža, gan igauņu komponista un diriģenta Ota Kaska versijā pūtēju orķestrim. Pirmatskaņojumu piedzīvos Selgas Mencas "Ezera ainava" orķestrim un korim, piedalīsies arī Latvijas Universitātes jauktais koris "Juventus", diriģents Mārcis Imants.

***

Latvijas Nacionālā teātra izrādē Kauņā

Latvijas Nacionālā teātra izrādē "Zudušo laiku citējot" Ināras Slucikas režijā devusies uz Lietuvu, lai piedalītos sestajā Baltijas drāmas festivālā Kauņā. Latviešu drāmas programmā būs arī Jāņa Baloža "Nacionālās attīstības plāns" Valtera Siļa režijā un Valmieras teātra izrādē "Klaidoņa lūgšana" Vaļa Braslas režijā.

Līga Zelģe Latvijas Nacionālā teātra izrādē „Zudušo laiku citējo”

Kauņas festivāla izrādes vērtēs starptautiska žūrija - Pēters Raudseps (Igaunija), Normunds Naumanis (Latvija), Edgars Klivis (Lietuva), Oļegs Žugžda (Baltkrievija) un Oksana Kušļajeva (Krievija).

***

Latvijas mākslinieku gleznas Taškentā

No 21. līdz 28. oktobrim Uzbekistānas galvaspilsētā Taškentā notika „VII Taškentas Starptautiskā laikmetīgās mākslas biennāle”, kurā piedalījās 140 uzbeķu un vairāk nekā 100 ārvalstu mākslinieku, tostarp Latvijas Mākslas akadēmijas rektors prof. Aleksejs Naumovs un prorektors prof.

Kristaps Zariņš. Pie Latvijas stenda allaž pulcējās daudz interesentu.

Glezno Aleksejs Naumovs

***

Izdota grāmata par VEF un Minox

Bijušais VEF ģenerāldirektors Ivars Bražis prezentēja apgāda „Zvaigzne ABC” klajā laisto autobiogrāfisko grāmatu „Minoxka mantinieki”. Sarīkojumā piedalījās arī Valsts prezidents Andris Bērziņš. Prezidents pateicās autoram par Latvijas kultūrvēsturē ieguldīto darbu.

Ivars Bražis gandrīz visu savu darba mūžu ir pavadījis rūpnīcā VEF. No primitīviem darbiem nonācis līdz karjēras virsotnei, vadot lielāko telekomunikācijas rūpnīcu Latvijā un visā Padomju Savienībā.

Ivars Bražis prezentācijā teiktajā uzrunā uzsvēra: „Ja tomēr VEF rūpnīca turpinātu darbību līdz šodienai, tad tas būtu pasaulē slavens IT (*Information technology*) uzņēmums. VEF zīmols nekur nav pazudis, tas ir ieguvis pasaules slavu un joprojām ir daudzu cilvēku atmiņā.”

***

Francijā prezentē grāmatu par Latvijas mākslu un nacionālās identitātes veidošanos

Latvijas vēstniecībā Francijā notika Suzannas Puršjē-Plasero grāmatas *Les arts de la nation. Construction nationale et arts visuels en Lettonie 1905-1934* („Latvijas māksla. Valstiskuma veidošanās un vizuālā māksla Latvijā 1905-1934”) atvēršana. Grāmatas pamatā ir autores vēstures doktora disertācija - pētījums Parīzes Sorbonas universitātē 2011. gadā, un to klajā laidusi izdevniecība *Presses Universitaires de Rennes*. S. Puršjē-Plasero raksta par latviešu nacionālās identitātes veido-

šanos caur kultūru, īpašu lomu piešķirot vizuālajai mākslai, caur kuŗu nostiprinās politiskā apziņa un piederība vispīrms nācijai un visbeidzot valstij.

***

Ar pasta karieti no Pakrojas muižas uz Rundāli

Iecerēts, ka starp Rundāli un Pakroju Lietuvā tiks atjaunota senā pasta diližansu satiksme. Pirmais izmēģinājuma brauciens jau ir noticis. Pēc 18. - 19. gadsimta parauga mūsdienās būvētais diližans 50 kilometrus nelabvēlīgos laika apstākļos - lietū un vējā - veica sešarpus stundās. Latviešu tūristiem ļabi pazīstamās Pakrojas muižas apsaimniekotājs un kariēšu projekta virzītājs Gedrijs Klimkevičs cer, ka nākotnē tādi pārbraucieni izvērtīsies par veiksmīgu tūrisma produktu. Sešu zirgu vilktā astoņvietīgā kariete ceļā varētu vietām apstāties, lai zirgi atpūstos un tūristi iebaudītu maltīti. Šoreiz ceļiniekus Rundāles pili sagaidīja pils ļaudis vēsturiskos tērpos, bet nākotnē pasta karietei pa ceļam varētu uzbrukt improvizēti "laupītāji".

Latvijas pusē pasta diližansa satiksmē ir ieinteresēta Rundāles novada dome, jo projektā saskata iespējas tūrisma apskates objektu klāsta paplašināšanā un pieejamības veicināšanā.

***

Miris mūziķis Aivars Brīze

Otrdien, 22. oktobrī, 51 gada vecumā pēkšņi miris latviešu mūziķis Aivars Brīze.

Aivars Brīze dzimis 1961. gada 25. decembrī Liepājā. Viņš dziedāja vairākās latviešu rokgrupās - "Neptūns", "Līvi", "Leģions". Ziedāja "Dzelzsgrīzēju", "Karogus" un "Zābaku dziesmu". Daudzi Aivaru atceras pēc dalības rokoperā "Lāčplēšis", kur viņš bija Lāčplēša labais draugs Koknesis. Pēdējā laikā Brīze strādāja Jūrmalā sociālās integrācijas centrā, mācot cilvēkiem ar īpašām vajadzībām sapratni par mūziku un dziedāšanu.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Zaņķis Maskavā: nauda, noziedzība, naidi

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Maskava, kā zināms, ir Krievijas sirds. Tajā ir 12 miljoni iedzīvotāju, un, ja pieskaita arī apkārtējās satelītpilsētas, sanāks 15 miljoni - tikpat daudz, cik Kairā vai Istanbulā. Un šīs maskaviešu masas vidū mudž un ņirb kādi divi miljoni t.s. leģālo viesstrādnieku, lielākoties no Ziemeļkaukaza, Aizkaukaza un Vidusāzijas. Ja pieskaita nelegālos, sanāks vēl kādi divi miljoni. Un galvenais "joks" te ir tas, ka bez šiem viesstrādniekiem Maskava – šī Krievijas sirds - nevar kaut cik adekvāti funkcionēt, jo "izlepušie" galvaspilsētas lielkrievi smadē "melnos" darbus un nav gatavi "vergot par nieka grašiem".

Tā nu Maskavā mēs redzam „zaņķi”, ko raksturo, var teikt, trīs “n”: nauda, noziedzība, naidi.

**

Pašos Maskavas dienvidos, pieglauzdamies loka autostrādei,

kas apjož galvaspilsētu, atrodas municipāls mikrorajons Birjuļovo-Zapadnoje. Iedzīvotāju skaits – 90 000, viscaur lielkrievi. Ar šo pilsētciematu ziemeļos robežo milzu klajums, ko aizņem Pokrovka - vislielākā dārzenu un augļu vairumtirdzniecības bāze ne vien Krievijā, bet visā t.s. pēcpadomju telpā. Ieeja tani - vērti ar pieticīgu un maldinošu uzrakstu: AVTOSTOJANKA (autostāvvietā). Īstenībā šajā klajumā katru rītu atbrauc 1600 milzīgu kravas mašīnu, ko krievi sauc par fūrēm (no vācu vārda *Fuhre*). Tās visas ir pilnas ar dārzeniem un augļiem: pirmie no Krievijas provincēm (bet gadās arī... burkāni no Izraēlas!), otrie no Aizkaukaza, Vidusāzijas un eksotiskām ārzemēm. Tā ir vairumtirdzniecības bāze, kur katru rītu ierodas simtiem mazāku autofurgonu, kuŗu īpašnieki iepērk kravu un izvadā to uz *supermarketiem* un citām pārdotavām. Tiek maksāts skaidrā naudā, bez kvītiem, un nekādu nodokļu. Šajā

bazē par krāvējiem no rīta līdz vakaram raujas viesstrādnieki, lielākoties tadžiki vai uzbeki, kuŗi Maskavā nakšņo pārpildītos graustos un no aldzīņas atlicina maksimumu, ko nosūtīt uz tālo dzimteni savām daudz bērnu ģimenēm. Pokrovkā “apgrozās” miljardi, un šī dārzenu un augļu monstra saimnieki un valdnieki ir organizētās noziedzības elite – dažādas etniskas izcelsmes superbagātņieki, kuŗi “nevienam neatšķaitās” un spēj uzpirkt jēkādā ranga inspektoru.

Pokrovkas mafijas “prezidents” ir musulmanis no Dagestānas – Ibragims Gadžijevs, kas mainījis vārdu un uzvārdu un tagad ir Igors Isajevs (iemeslu zina kriminālpolicija). Pokrovkas (nosacītās) akciju sabiedrības “goda prezidents” ir cits vīrs no Dagestānas – Magomeds Tolbajevs - apbalvots ar Krievijas Varoņa titulu, lidotājs kosmonauts. Viņš ir dekoratīvais piesēgs visai šai mafijai, pie kuŗas pieder, piemēram, Aslans Usojans - kurds no

jezīdu sektas. Viņš nemaz nekauņas, kad viņu godina par *vor v zakone*, par profesionālu zagli, kriminālās vides aristokratu. Interesants tips šajā kompanijā ir mans tautietis - Vladimirs Kechmans jeb “banānu karalis”. Visi zina, ka viņš reiz zem banānu kravas slēpis heroīnu... Un te galvenais “joks” ir žilbinošs fakts: Kechmans iemanījies kļūt (jūs neticēsiet!) par Pēterpils ķeizarišķā Michailovskas teātra direktoru. Tur viņa kabinetu grezno cara Nikolaja II ģimete, un, kad teātri notiek kādi saviesīgi sarīkojumi, Kechmans allaž pozē ar banānu rokā.

Tāda ir tā Pokrovka. Turpat blakus, jau pieminētajā Birjuļovā naktī uz 10. oktobri tika nodurts krievu puisis Jegors Ščerbakovs. Vainīgo meklēja, un izrādījās, ka aizdomās par šo slepkavību tiek turēts Orhans Zeinalovs - viesstrādnieks no Azerbaidžānas. Viss notika tā, kā jau bija sagaidāms: no visas Maskavas uz Birjuļovu devās saniknotu krievu

pūlis, un 13. oktobra vakarā šis “atriebēju” bars ielauzās Pokrovkā un ņēmās postīt, dedzināt un graut visu, kas gadījās pa rokai. Labi vēl, ka tā bija svētdiena un uz vietas bija tikai kāds pārbijies sargs, kuŗu gandrīz vai nolīnčoja. Draudēja grautiņš visas Maskavas mērogā, un nācās mobilizēt tūkstošiem policistu un drošībasnieku, kas patrulēja ielās un laukumos.

Nupat, kad rakstu šīs rindiņas, pienāca ziņa, ka Maskavas pilsētas valde - droši vien ar smagu sirdi - atļāvusi 4. novembrī sarīkot tradicionālo *Russkij marš* - krievu nacionālistu gājieni, ar “atbilstošiem” karogiem, plakātiem, saukļiem. Tūdaļ reaģēja Krievijas migrantu federācija, brīdinot, ka šādā gadījumā “diāsporu pārstāvji” rīkošot savu “antimitiņu”.

Nauda, noziedzība un naidi - līdz baltkvelei?

Franks Gordons

Saprātīgs risinājums

Jautājumā par **Uzvaras pieminēkli Rīgā** emocijas cīnās ar prātu – tā tas droši vien ir daudziem Latvijas cilvēkiem, arī man.

Uzvaras pieminēklis ir veltīts Padomju armijas uzvarai pār nacistisko Vāciju Otrajā pasaules karā un atrodas Uzvaras parkā, Pārdaugavā, Rīgā. Pieminēkli atklāja 1985. gadā. Katru gadu 9. maijā pie Uzvaras pieminēkļa pulcējas kara veterāni, viņu radi, draugi un atbalstītāji, lai atcerētos uzvaru un teiktu kvēlas runas, kas ļoti bieži ir vērstas pret Latvijas valsti. Patiesībā 9. maija saiets jau sen ir kļuvis ne tikai par *Saskaņas centra* politiķu un atbalstītāju, bet arī daudz radikālāk noskaņotu cilvēku saietu.

Pagājušajā gadā grupa domubiedru ievietoja portālā *manabals.lv* aicinājumu Uzvaras pieminēkli nojaukt un atjaunot vēsturisko Uzvaras parku un tā nozīmi. Aicinājumā bija rakstīts:

„1. Atjaunot Latvijas valstiskumam būtisko simbolisko jēgu un vietu - Uzvaras laukums galvaspilsētā tika nodēvēts un neatkarīgās Latvijas laikā iekārtots par godu Latvijas armijas nozīmīgajai uzvarai pār Bermonta kara spēku. Tas ir Latvijas valsts uzvaras laukums, nevis PSRS armijas uzvaras laukums. 2. Atjaunot Latvijas brīvvalsts laikā mūsu senču, tautas, daudzu tautību privātpersonu un organizāciju brīvprātīgas ziedošanas rezultātā izstrādāto un aizsāktu Uzvaras laukuma projektu. Šis projekts ļautu Rīgai iekļauties citu attīstītu Eiropas valstu galvaspilsētu saimē ar ievērojamu kultūras, atpūtas, sporta un Brīvības cīņu vēsturisk-

kās piemiņas kompleksu. 3. Pašreizējais Uzvaras laukums bieži izraisa nevajadzīgu konfrontāciju un kultīvē pretvalstiskas aktivitātes. Latvijas valsts pirmskara projekts, ko izstrādāja un akceptēja ievērojamākie latviešu arhitekti, inženieri, valstsvīri, - ir jāišteno līdz galam.”

Saeimas Kārtības rullī ir paredzēts, ka ne mazāk kā 10 tūkstošiem Latvijas pilsoņu, kuŗi iesnieguma parakstīšanas dienā ir sasnieguši 16 gadu vecumu, ir tiesības iesniegt Saeimai kopīgo iesniegumu. Kā zināms, portālā *manabals.lv* par pieminēkļa nojaukšanu un vēsturiskā Uzvaras parka atjaunošanu ir parakstījušies vairāk nekā 11 tūkstoši cilvēku. Tagad politiķu ziņā ir lemt, kas notiks vai nenotiks ar Uzvaras laukumu un pieminēkli.

Pieminēkļa māksliniecisko un kultūras vērtību es, piemēram, nekad neesmu spējusi novērtēt, – pareizāk sakot, šis betona monstru kopojušs man šķiet tāls no mākslas, lai gan saprotu, ka tā ir sava laika zīme. Tiesa gan, arī visi Ļeņina pieminēkļi ir sava laika zīme un vēstures daļa. Valsts kultūras pieminēkļu aizsardzības inspekcijas (VKPAI) vadītājs Juris Dambis žurnālistiem ir atzinis, ka Uzvaras pieminēkļa mākslinieciskā kvalitāte neatbilst kritērijiem, kādi izvirzāmi valsts aizsargājamiem kultūras pieminēkļiem, tomēr nevajadzētu pāsteigties ar šī pieminēkļa nojaukšanu. Savukārt Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents, mākslas zinātnieks Ojārs Spārītis Latvijas Radio sacījis, ka Uzvaras pieminēklis Pārdaugavā pēc savas mākslinieciskās vērtības ir salīdzināms ar Brāļu kapu ansambli vai pat ar Brīvības pieminēkli. Dambja sacīto daudzi droši vien

spēj uztvert mierīgi, bet Spārīša teiktais liek apvainoties un dusmoties, jo latviešu sirdī un prātā šis pieminēklis saistās nevis ar hitleriskās Vācijas sakāvi un kara beigām, bet ar jaunas okupācijas sākumu. Iespējams, pieminēklis pats daudzus jo daudzus īpaši netraucē, bet kā apvainojums tiek izjusti ikgadējie 9. maija notikumi pie pieminēkļa jo īpaši tāpēc, ka tajos aizvien vairāk izskan necieņa pret Latvijas valsti un brīžiem pat atklāts naidi.

Protams, Uzvaras monuments ir uzcelts par piemiņu tiem kara vīriem, kas krita kaujās ar hitleriskās Vācijas kara spēku. Protams, kara vīri nekad un nekur kara nav sākuši, un nevienu karaos kritušo piemiņu nevajadzētu zaimot. Tomēr emocijas nerimst, it īpaši, kad nākas dzirdēt par nacionālradiķāļa Lindermana partijas *Par dzimto valodu* aktīvistu Jevgeņija Osipova draudēšanu ar vērienīgiem grautiņiem, ja Saeimā tikai sāks apspriest jautājumu par tā dēvētā Uzvaras pieminēkļa nojaukšanu. „Bronzas nakts Tallinā būs Disnejlande salīdzinājumā ar to, kas notiks pie mums,” saka Osipovs. Arī Ministru prezidents bažģijas, ka jautājums par šī pieminēkļa nojaukšanu varētu sabiedrību sašķelt vēl vairāk. Lidzīgās domās ir arī tiesībsargs Juris Jansons, – iecece, kas parādījusies publiskajā telpā par Uzvaras pieminēkļa nojaukšanu, pašreizējā kontekstā varētu būt vēsta uz naida kurināšanu.

Arlietu ministrija atgādina, ka 1994. gada 30. aprīlī ir parakstīta vienošanās, kas stājas spēkā 1995. gada 27. februārī, starp Latvijas valdību un Krievijas valdību par Latvijas teritorijā dzīvojošo Krievijas militāro pensio-

nāru un viņu ģimenes locekļu sociālo aizsardzību, un tā paredz, ka saskaņā ar starptautisko praksi Latvija nodrošina memoriālo būvju un kara vīru masu apbedījuma vietu sakopšanu, labiekārtošanu un saglabāšanu Latvijas teritorijā, kā arī nelielk šķēršļus mirušo militāro pensionāru un viņu ģimenes locekļu apglabāšanas un apbedīšanas rituālu veikšanai.

Tātad, no vienas puses, kritušo kara vīru piemiņas vieta, no otras puses, okupācijas slavinājums?

Droši vien dzīvē tā notiek ne reizi vien, – sirds saka, ka jārikojas, jo notiekošajam nevar piekrist, bet prāts brīdina, ka nevajadzētu strēbt karstu. Ojāra Spārīša Uzvaras pieminēkļa salīdzinājums ar Brīvības pieminēkli un Brāļu kapiem tiešām var šķist kā svētuma zaimošana, tomēr mākslas zinātnieks acimredzot gribējis salīdzināt šo pieminēkļu nozīmi un vērtību cilvēku sirdī. Latviešiem ir gan Brīvības pieminēklis un Brāļu kapi, gan 11. un 18. novembris, gan Ligo svētki, tautasdziesmas un Dziesmu svētki, ar ko katrs var sevi identificēt. Daudziem jo daudziem krievu valodā runājošajiem nekā tāda nav, jo viņi neizjūt piederību Latvijai tā, kā to izjūt latvieši un tie cilvēki, kas sevi jūt par Latvijas daļu. Tas nozīmē, ka daudziem krievu valodā runājošajiem vienīgais, ar ko viņi sevi var identificēt, ir Uzvaras pieminēklis. Tas apliecina, ka šie cilvēki tomēr izjūt kādu vērtību un nozīmi apziņā, ka viņi ir cīnījušies baisā karā un tajā uzvarējuši. Uzvaras pieminēklis ir viņu vērtīguma apliecinājums. Kāpēc šie cilvēki nespēj atrast sev citu apliecinājumu, tas ir atsevišķs stāsts. Viens no skaidrojumiem, manuprāt,

varētu būt fakts, ka mēs, lai gan bijām “padomju cilvēki”, bijām savā zemē, bet daudzi tika padarīti par īstiem “padomju cilvēkiem” bez saknēm un bez savas zemes, kuŗiem vienīgā lielā vērtība bija uzvara karā. Vai šie cilvēki, viņu pēcnācēji, draugi un radi jebkad spēš saprast, kāpēc kāds grib nojaukt vai pārcelt Uzvaras pieminēkli? Domāju, ka nekad.

Manuprāt, ir daži priekšlikumi, kuŗus būtu vērts apspriest, jo sabiedrības grupu konfrontācijā uzvarētāju nebūs, būs tikai zaudētāji. Mans kollega Kārlis Streips televīzijas raidījumā *Skats no malas* aicināja Uzvaras parkā izveidot pieminēkli arī sabiedrotajiem – britu un amerikāņu kara vīriem. Rīgas domes deputāts, *Vienotības* frakcijas priekšsēdes Sarmītes Ēlertes ieskatā Uzvaras pieminēklis nav vainīgs par to, kas tur notiek 9. maija svinību laikā, tāpēc pareizākais risinājums būtu tur uzcelt Okupācijas muzeja filiāli un sanākušos cilvēkus izglītot par to, ko Latvijai nesušas Otrā pasaules kara beigas.

Protams, Rīgas pilsētas galva Nils Ušakovs jau ir pavēstījis, ka Saeimai nav tiesību lemt par tā dēvētā Uzvaras pieminēkļa nojaukšanu, jo pieminēklis ir pašvaldības īpašums. Tātad, visticamāk, Uzvaras laukumā nekas nemainīsies, kamēr Rīgā pie varas būs *Saskaņas centrs* ar saviem draugiem no partijas *Gods kalpot Rīgai*, un tas nozīmē vēl gandrīz četrus gadus. Tomēr, manuprāt, ja arī Uzvaras laukumu nevar padarīt par kritušo kara vīru civilizētu piemiņas vietu, tad jāpanāk, lai 9. maija saietā ar katru gadu mazāk izskatītos pēc “piektās kolonnas” pulcēšanās vietas, un tas gan ir valsts spēkos.

Sallija Benfelde

Marta Landmane
(Turpinājums no Nr. 40)

Tā Sīdra to redzēja Stāsts

Pērkoņos pirti kurināja katru sestdienu. Vasarā ūdeni sanesa no diķa. Ziemā kausēja sniegu. Maigs un miksts bija dabīgais, nepiesārņotais ūdens. Pavisam maz ziepju vajadzēja, lai sauļas pierastos pilnas kuplām putām...

Mums jāmazgājas sakņu virtuvē. Akmens izlietnē... Krāna ūdens jāuzsilda katlā uz plīts.

Vakar dārznieks mūsu „vannā” bija sabēris kartupeļus. Mālu aplipušus. Man pietiek! Kāpēc mums jāmazgājas izlietnē, kas domāta saknēm? – Ertības tādā izlietnē arī stipri ierobežotas. Maza tā nav, bet, kad iesēstas, kājas iztaisnot nevar. Ceļi pie zoda. Ar ūdeni jāapietas piesardzīgi, citādi šļācas malām pāri. Virtuvītes durvis nav aizbultējamas. Kuŗš katrs var ienākt.

Un galu galā kādā gadsimtenī dzīvojam, ka mums liegts apkopt miesu? – Pat kaŗa pēdējā posmā Vācijā, kad viss grūva un gāzās, parasti bija atrodama kāda duŗas telpa vai mazgātava. Kaut arī neapsildīta. „Prasi kungiem, vai driks-tam lietot vannu,” mudīnu vīru.

„Prasi tu, mīlulīt. Tev izteiksmīgāka angļu valoda. Un lūdzoŗāka balss,” vīrs pusjokodamies, pusnopietni saka.

Gar acīm man aizzib upes, ezeri, pirtis, vannas. Visi skaidrie dzimtenes ūdeņi, kuŗos varēja bradāt,

plūncāties, ienirt...

Labi, prasiŗu! Bet ne jau pārāk lūdzoŗā balsi.

„Dēvid, Dēvid!” piesarkusi un aizsēsusies sauc lēdija kāpņu galā.

„Ko tu teici, Ete! Viņi griŗ lietot mūsu vannas istabu? Mazgāties mūsu vannā?! – Nekad! – Un vēlreiz – nekad!”

„Jā, un tā sievietē prasa arī ziepju devu!” Lēdijas balss aizlūst.

Sērs pārskaities. Iestēdzas ēdamistabā. Dreboŗu roku atslēdz dzērienu nodalījumu bufetē. Pielej glāzi ar viskiju. Strauji izdzer.

Tad mēs visi satiekamies gaitenī. Kā dzelmaina upe tas mūsu starpā. Vienā krastā nemirstīgie – angļu lēdija un sērs. Otrā – Vinstona Čerčila vārdiem izsakoties – divi Eiropas pēckaŗa vraki. Četri cilvēki. Viena Dieva radīti. Vienas saules sildīti. Viena lietus spirdzināti. Tomēr gauŗām atšķirīgi. Stāvam vaigu pret vaigu. Aci pret aci. Gaitenī iestājies neveikls klusums. Ne minūti garŗ, bet mūŗību... To pārtrauc pulksteņa tikŗķēŗana ēdamistabā. Meŗa baloŗu dūkoŗana ārā. Ozola kailo zaru skrāpēŗana ārā. Ozola kailo zaru skrāpēŗana ārā. Ozola kailo zaru skrāpēŗana ārā.

Ar savu dreboŗo, sasviŗuŗo delnu pieskaŗos vīra rokai. Stingrai un vēsai. Tikai nepadoties!

ŗorīt saņēmām ziepju devu! Lēdija pati ienāca virtuvē un nolika uz galda kāŗbu veŗas pulvera un

gabalu zaŗu ziepju. Bija laipna un runīga. Deva padomu, kā mazgāt un gludināt dabīgā blūzi. Izlikos ieinteresēta. Tas nekas, ka tādā blūzes man nav. Priecājos par to, ka visas mūsu apvalkātās drēbes nebūs jāŗūta uz mazgātavu. Tikko kungi aizbrauc uz labdarības saietu pilsētā, tūlīt izmazgāju sīko veŗu. Paŗauju pagalmā aiz vīra noliktavas. Œad tad pa virtuves logu paskatos ārā. Kāds patīkams skats! – Vīra svītrainais virskreķls liksmi plivinās svaigajā vējā. Mans rozā flaneŗa naktskreķls arī.

Driks-tam lietot vannu! Pirmdienās ap pusnakti. Pēc tam, kad sērs pēdējoreiz iztīriŗis zobus.

Pievakarē miesnieka sieva atved gaŗas devu. Ripulim lielu smadzeņu kaulu.

„Kas jauns?” viņa jautā, liedama tēju krūzē.

„Mēs driks-tam mazgāties vannā,” diŗīgi saku.

„Ko tu teici? – Vannā? – Kādā vannā? – Saki vēlreiz. Laikam nesapratu. Tev jau ar to valodu tā grūŗāk!”

Viņa aizriŗas ar karstu tēju. Man jāŗit pa muguru.

„Sapрати pareizi. Mums atŗauts lietot viņu vannu,” mierīgi paskaidroju.

„Grūŗi ticēt. Bet, ja nu tu tā saki, tad jau būs taisnība”

Miesnieka sieva mani ziņkārīgi

noskata. No galvas līdz kāju pirkstiem. It kā redzētu pirmoreiz.

„Jā, laiki mainās. Cilvēki tāpat. Tikai nevar vēl zināt, vai tas uz labu vai ļaunu. Pirms kaŗa dzīve bija vienkārŗāka. Kungs zināja savu vietu, kalps – savu. Vai pie jums Polijā bija citādi?”

Es jau varēŗu atbildēt, ka Polijā nekad neesmu bijusi. Esmu latviete. Mana tēvzeme ir Latvija. Kāda tam nozīme? – Tie būtu vārdi, palaisti vējā. Ūdens lieŗana sietā. Aizmirsis. Nākoŗreiz viņa domās, ka esmu ukrainiete vai italiete.

„Ķagad man jāŗeizdas. Jāpalīdz vīram samalt gaŗas atgriezumus

desām.”

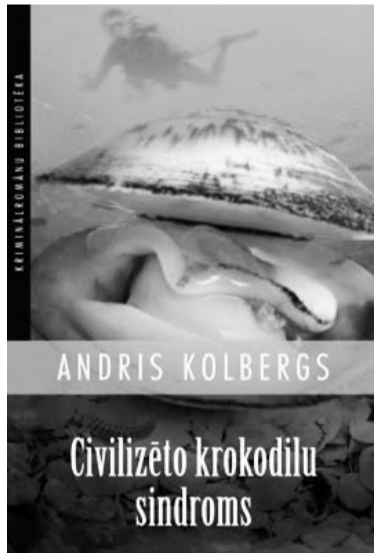
Miesnieka sieva uzŗit man uz pleca. Savas labās rokas iķŗķi ar asu, strauju kustību pamet uz augŗu. Mazliet pieliec galvu. Pāmirkŗķina aci un aizveŗ aiz sevis durvis.

Bezmaŗ jau divus mēneŗus esam te. Mums nav bijuŗas brīvas dienas. Nav arī izmaksāta alga. Izŗitk jau varam. Ir jumts pār galvu. Mīksti pakŗaji zem kāŗām. Sil-tums, ja uzturamies virtuvē. Labs ēdiens. Nakts melnumu pārŗaiŗam ērtā gultā.

(Turpinājums sekos)

Visi maskējas, slēpjas vai riŗ

Andris Kolbergs, *Civilizēto krokodilu sindroms*, apŗāds „Dienas Grāmata”, 2013.g., 360 lpp.

Nez kā ir iegāŗies, ka kriminālromānus mēdzam nolīkt dažas pakāŗpītes zemāk par, teiksim, sadzīves, psiholoŗiskiem, mileŗības romāniem vai pat fantazijām. Tas ir tāpat, kā kad teātri kā mākslas formu uzlūkojam pārāku par kino. Œadi vispārinājumi nodara pāri gan dažai labai filmai, gan izcilam krimiŗim. Kriminālromānu reputāciju gremdē dažā labā no tiem dominējoŗā vardarbība, asiņu plūŗana un Œķiŗana un uz vairāku roku pirkŗstiem skaitāms liķu daudzums. Pēdējos gados no angļu valodas mūsu mēlē tulkotajos Ķana Renkina un Tesas Dŗerit-senas detektīvos brutāŗitātes patiesi netrūkst. Dŗerit-senas **Ķirurgā** jau pirmajā teikumā lasām: „Sodien tie atradīs viņas ķermeni.” Renkina **Ūdenskrituma** pirmais teikums savukāŗt ir atkāŗtotas runas formā liktais: „Jūs domājat, ka es viņu nogalināju, vai ne?”

Latvijā mūŗdienu redzamākais

kriminālā Œanra autors neapŗaubāmi ir 1938. gadā dzimuŗais Andris Kolbergs, kuŗa darbus seriŗā „A. K. kriminālromānu bibliotēka” jaunākajā laikā pārspieŗ kabatas formāta broŗētās grāmatās apŗāds „Dienas Grāmata”. Serriŗas 17. romānam dots nosaukums **Civilizēto krokodilu sindroms**. Sensāciju kāra lasītāja nervu kairināŗana Kolbergs ar nupat minētajiem āŗzemju rakstniekiem i nevēlas sacenŗties: līdz pirmajam, pie tam necik plaŗi neizvēŗstam nomuŗiŗanas skatam lasītājam jāpagaida līdz 75. lappusei, bet līdz 82. lappusei pazuduŗās sievietes nogalināŗana romāna nelineāŗās chronoloŗijas dēļ jāpacieŗas līdz pat 344. lappusei. Toties itin izcili Kolbergs iezīmē 1989.-1991. gada politisko pārmaiņu fonu Latvijā un citur Eiropā, īpaŗi Berlīnē pēc mūŗa kriŗanas (66. – 73.). Kā labi zinām, viņos gados Latvijā dominēŗa ekonomiskie noziegumi un nelikumības, kuŗu sekas manāmas vēl mūŗdienās.

Romāna es-persona, kas darbojas noziegumu apkaŗoŗanas jomā un daudzviet liekas izsakām paŗa autora pozīciju, par padomju sistēmas noriēta laiku saka: „Daudz kas likās normāli tajā nenormāļajā dzīvē, kuŗu mēs visi toreiz dzīvojam.” (18.) „Normāŗa” ir ķemodānu atŗauŗana un piezīmju grāmatiņu izŗagŗana intūŗista viesnīcā, un tikpat „normāŗi” ir degvielas trūķuma dēļ apcietināŗtus noziedzniekus no vienas vietas uz citu apŗargu pavadībā pār vadāt ar tramvaju. Groteski nudien!

Vēŗā Œemama ir Nikolaja Matvejeviķa vārdā nosauķta romāna „varoŗa” atziņa:

Cilvēka dabu nevar groŗit, viņŗ ir cīņiŗies un cīņiŗies par varu, lai, to dabūŗijs, būŗu pirmais pie siles, grāŗtu sev labumus. Revolūķija ir pierāŗdījusi divas svarīgas lietas. Mantķāŗība un komūŗnisti nav Œķiŗami, un Œautene ar durķli nekad un nekādā situāķijā nevar ķļūŗt ne par darba, ne radoŗu rīķu. (293.)

Tomēr privilēŗģiju iegūŗana padomju laikos pietiekami glumām personām bija ierasts un pazīstams „darbalauķŗ”, turpretim pārslēŗšanās uz kapitāŗlismu vienu otru totāŗi dezorientēŗa.

Brīvā tirģus finanķu sistēmas termiŗos un funkcijās, kas aiz tiem stāŗ, es maldos kā nepazīstamā, lielā meŗā: līzingi, barteri, cedēŗana, obligāķijas, garantijas, vekŗeŗi, aizdevums ar nodroŗināŗjumu un aizdevums bez nodroŗināŗjuma, dažnēdaŗādi nodokŗi – desmitiem nodokŗu, kredīti, uzņēŗmumi ar ierobeŗotu atbildību un uzņēŗmumi ar pilnu atbildību... ..Katŗā gadījuma ir kāda taciņa, kas ved uz kalna smaili, bet katŗā gadījumā pietiek ar vieŗļu grūŗdienu, lai tu rīpo-tu lejup. (323.)

Romāns iesāķas kādā klusā okeana salā, kur padomju funkcionārs, izpelnīŗies atelpu, uzturas ar sieŗu Ķenu un meŗu. Pie viņa ierodas emisārs, lai ar funkcionāŗu apŗpriētos par viņa turpmāko darbību.

Maskavā jums liķs izvēŗēties starp Tuķovu un Kensku. Kenska ir lielāķa. Nemelnzemes josla, divpadsmit tūķstoŗi iedzīvotāŗu, ir upīte... Es jums varu piedāvāt ko citu. Rīga ir skaista, eiropiska pilsēŗa, Baltiŗijas centrs. Turpat blakus Jūŗmala... (15.)

Uzturoties salā, cilvēķs nodarbo-

jas ar nirŗanu un nāķ pie atziņas, ka „zemūdens pasaulē visi, tāpat kā cilvēķi savā, maskējas un slēpjas: vieni, lai aprīŗu, otri, lai netīķtu aprīŗi”. (9.)

Attieķināŗta uz dzīvnieķu pasauli, Œi atziņa ir ļoti neoriŗināŗa, tas ir tūŗais darvinisms, ko mark-sisti vēŗāk attieķināŗa arī uz cilvēķu sabiedrību. Bet, izteikta jau paŗā grāŗmatas sākumā, vispārināŗtā atziņa pauŗ idejisko pamatu visām turpmāķajām darbības detaļām, kas izvēŗŗas par atziņas ilustrāķiju. Arī grāŗmatas virsraksts jau izsaka domu, ka cilvēķi nav nekas vairāķ kā civilizēŗti krokodīŗi!

Padomju laikā preķu un produktu piedāvāŗjums nesasnēŗda pieprasījuma līmeni, tāpēc padomju ļaudis, nokļuvuŗi Rietumos, iemanīŗas rīt vārdā pavisam burtiskā nozīmē. Palīķdami padomju tradīķijai uzticīgi, ķetri krievu tautības biznesa taisītāŗi, ieraduŗies Berlīnē, „aplauŗa” savas viesnīcas zviedru galdu. Viesnīcas īpaŗniece vēŗāk sūdzas viesu istabu rezervēŗtājam:

Jūŗu ministrs slepus piebāŗa plastmasas maiŗiņus ar smalkmaizīŗēm, vāŗitām olām un krabju salāŗiem un ielīķa portfeli. Un tie ķiti rīķojās tāpat. Doktora kungs paņēma desmit porķijas sineŗju... Tik daudz sineŗju ēŗ taķu nav veselīŗi! (43.)

Pret romāna beigām individuŗiŗība pāŗtop par sabiedrīķu rīŗību, uzvirģojot diskusijām par to, vai Latvijai vajadzēŗu pakļauties miljoniem dolaru piedāvāŗjumam no citu valstu puses pret atŗauju izmantot tās terriŗoriju Œo valstu saraŗotu radioaktīvu atkritumu apŗlabāŗana. Lūķ, kādi pamatojumi tiek minēŗi Œadam solim:

Œis solis mūŗ varēŗu integrēt Eiropā...

Mūŗu Latvija, paldies Dievam, neatrodas seismiski bīstamā zonā...

Ko tur runāt, viss tāpat ir skaidrs. Baŗāŗs dara, kā griŗ, nabags – kā var!

Budŗetā ir deficīts, mums vajag naudu kā ēŗt! (354.)

Kolberga romāns sarakstīŗts 2005. gadā, tagad ir 2013. gads, bet nupat citēŗie argumenti, atskaitot to par seismiski bīstamo zonu, uzvirģojuŗi publiskās diskusijās un Latvijas plaŗsaziņas līdzekļos tieŗi Œo rindu tapŗanas brīdī. Latvijas valdoŗajā koalīķijā pirms jauna budŗeta pieņēŗŗanas kaist kaislības par jautāŗjumu, vai Latvijai vajadzēŗu arī turpmāķ piedāvāt atŗaujas uzturēŗies mūŗu zemē un līdz ar to visā Eiropas Savienībā pret lielāķu naudas summu ieguldīŗanu īpaŗsumos un uzņēŗmumu veidoŗanā. Vieni saka, ka uzturēŗšanās atŗauju pieŗķiŗana palīķz Latvijas ekonomijai, bet otri citē Andreja Eŗģiŗa rindu „Latvju zeme vaŗā stāŗ” un brīdina pret apdraudēŗjumu, kādu sveŗtautieŗu ieplūŗšana mūŗu zemē sagādā mūŗu nacionāŗās identitātes saglabāŗana.

Civilizēto krokodilu sindroms ir labi izdzīvoŗis pāri savam sarakstīŗanas laikam un dažā ziņā ir aktuāŗs vēl Œobrīd, pat ja atturamies likt līdzināŗanas zīmi starp radioaktīviem atkritumiem un dzīviem cittautu cilvēķiem. Romāna izķlaides vēŗtība labi līdzsva-rojas ar impulsiem, kādus tas dod nopietnām pārdomām. Ieteicama grāŗmata.

Eduards Silķalns

Jaunā Gaita rudenim un ziemai

Jaunā Gaita, rakstu krājums kultūrai un brīvai domai, ir „žurnāls ar atvērtu domu”, „vērienīgs, dinamisks žurnāls”, kas „izaudzis par svarīgu faktoru latviešu kultūras dzīvē pāri zemēm un kontinentiem”. Šos vārdus teica žurnālists un publicists Viktors Neimanis pirms 40 gadiem, apsveicot Jaunās Gaitas simto numuru. Šā gada ziemas numurs ir jau divsimt septiņdesmit piektais, un, lai gan vairs nevarētu teikt, ka tas ir „izaudzis”, varētu gan teikt, ka tas ir ne tikai noturējies, bet arī nostiprinājies kā svarīgs faktors latviešu kultūras dzīvē pāri zemēm un kontinentiem. Piemēram, rakstnieks Laimonis Purs liecina: „JG katrā numurā atradīsim rakstus ar dziļāku tvērumu...”; rakstnieks Jānis Liepiņš: „Jūs spējat lasītāju uzrunāt, determinējot istas vērtības,” un filoloģe Sarma Kļaviņa: „[Jaunā Gaita] ir kā ražas papildīta klēts – visi apcirņņi pilnum pilni ar interesantu un vērtīgu lasāmvielu.”

Jauno Gaitu vēl arvien, kā jau kopš pirmā numura 1955. gadā, veido ļaudis, kuŗiem tā ir sirdslieta visdziļākā šī vārda nozīmē, neprasot itin nekādu materiālu atbildību par savu darbu. Arī rakstu autori nesaņem nekādu honorāru. Daudzus gadus esam turējuši gada abonementa maksu mākslīgi lētu (\$39 ASV dolari) un sūtījuši brīvēksemplārus uz turpat simt Latvijas bibliotēkām, izmantojot atbalstu no PBLA Kultūras fonda un ziedojumus no Jaunās Gaitas labvēļu saimes. Arvien meklējam izpalīgus, atbalstu un, protams, galvenais, – jaunus lasītājus. Šo rindīņu pašā apakšā ir sniegta informācija, kā pieteikties.

Seko dažī vārdi par abonentiem jau nosūtītā rudens numura un vēl spiestuvē topošā ziemas numura saturu. Katrā numurā apmēram līdzsvarotās devās ir dzeja/proza, kritika/pētījumi, māksla, vēsture/atmiņas, aktualitātes un grāmatu recenzijas.

Rudens numurā (JG274) ir Leona Brieža jaunākie, spilgti tēlainie un paradoksa piesātinātie dzejoļi un arī viens no senākiem laikiem, adresēts Vairai Viķei-Freibergai; Ulža Bērziņa tulkots Česlava Miloša „Teoloģisks traktāts”; divu jaunu pētnieču raksti – Ligita Le-

vinska par Jāņa Klīdzēja romāniem un Una Alksne par Friča Bārdas romantisko aistētiku. Mākslas nodaļā Māris Brancis raksta par krāsu un līniju zintnieka Laimona Mieriņa dzīves gaitu un par šā gada pavasari Rīgā, Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā „Arsenāls”, sarīkoto plašo izstādi „Latviešu māksla trimdā”. JG mākslas redaktore un Amerikas Latviešu mākslinieku apvienības prezidente Linda Treija izvēlējusies ar izstādi JG lapaspusēs ilustrēt ar Ērika Dukāta, Edvīna Strautmaņa, Lidijas Dombrovskas-Larsenas un Ginta Grīnberga darbiem.

Turpinājumā no 2003. gadā iesāktajiem Rolfa Ekmaņa pierakstiem „Starptautiskie raidījumi latviešu valodā 20. gs. otrā pusē” runa ir par pirmajiem gadiem *Radio Brīvība* paspārē Minchenē, Vācijā. Zem vēstures virsraksta likts arī Sanda Laimes turpinātais pētījums „Raganu tradīcija ziemeļaustrumu Latvijā”. Atmiņas par 1968. gada „Prāgas pavasari” dalās mūsu dzejas meistari Uldis Bērziņš un Leons Briedis. Mārtiņš Lasmanis izvērsti komentē Misiņa bibliotēkas vadītāja (1925-1952) Kārļa Egles dienasgrāmatas. Aktualitāšu rubrikā atrodamas Juŗa Šlesera pārdomas par Katrīnas Z.S. Švarcas (*Schwartz*) grāmatu (2006) „*Nature and National Identity after Communism: Globalizing the Ethnoscape*” un igauņu žurnālista Daniela Vārīka (*Vaarik*) do-

kumentālā romāna fragments – satiriskā reģistrā sniegta „Prakses atskaite”.

Katrā JG numurā īpaši unikāla daļa ir „Dažos vārdos”, JG redaktoru sakopotas kodolīgas izziņas un novērojumi par kultūras un politikas notikumiem, kas katram domājošam latvietim derīgi, ietverot arī izvērstākus gabalus par ērmīgām būšanām, par vārda spēka paraugiem u.c., viss bagātīgi ilustrēts ar izmeklētiem attēliem, kas katrs atsevē tūkstoš vārdu. Un beidzot, paša šo rindīņu rakstītāja uzturētais „Kiberkambaris”, kur šoreiz vārds dots bloggerim Otto Ozolam un viņa apkoментētājiem par tematu „Inteliģence, intelektuāli Latvijas politikā nekad nav nopietni ņemti vērā”. Grāmatu nodaļā Rolfs Ekmanis novērtē Ausmas Cimdiņas sastādīto „*Scientiae et Patriae*”, kolēģu-akadēmiķu veltījumu profesorei Vairai Viķei-Freibergai 75. dzimšanas dienā; Anda Kubuliņa recenzē grāmatā “Kro-Kro” sakopotās Knuta Skujenika vēstules sievai Intai no izsūtījuma padomju koncentrācijas nometnē; par Noras Ikstenas viesošanos Toronto sakarā ar viņas grāmatas angļu valodā “Dzīves stāsti” (*Life Stories*) kļājā laišanu raksta Vita Gaiķe; par Sašas Sokolova romānu “Muļķu skola” raksta Lāsma Ģibiete; par jaunākā *Journal of Baltic Studies* numura saturu raksta Gundars Ķeniņš Kings.

Ziemas numurā (JG275) dzeja ir atlasīta no Imanta Auziņa (1937-2013) mūŗa devuma, arī divi no Daces Mīcānes Zālītes jaunākiem dzejoļiem. Sabīnes Koŗeŗevas prozas gabals „Niere taukos” uzbūŗ kādas liepājniece-vieninieces ikdienas pārdomas un gaitas. Anda Kubuliņa nostata vienu pret otru dzejniekus laikabiedrus Māri Salēju un Edvīnu Raupu, un Una Alksne ieskatās Friča Bārdas „Iedomātās pasaulēs”. Linda Treija apcer Ilmāra Blumberga izstādi Rīgā šovasar „Es nemirŗu” un apraksta vienpadsmit vadoŗu jaunu latvieŗu izcelsmes mākslinieku sasniegumus ārpus Latvijas. Fotoreprodukcijās redzams Ilmāra Blumberga nopietni satirisks pašportrets un Ritas Grendzes, Kārļa Rekeŗica un Ilgas Leimanes darbi. Māris Brancis turpina Laimona Mieriņa dzīves stāstu un atseviŗķā stāstā „No tēvu zemes skatoties” paskaidro, kāpēc viņŗ daudz enerģijas veltī latvieŗu trimdas mākslas izpētei. Vēstures nodaļā Rolfs Ekmanis raksta par ārŗtata darbiniekiem, kas darbojās ar radio raidījumiem latvieŗu valodā no Minchenes 70. un 80. gados. Sandis Laime turpina ar rūpīgu etimoloģisku analīzi pētīt raganu tradīcijas vēsturi ziemeļaustrumu Latvijā, un Mārtiņŗ Lasmanis pieliek punktu saviem komentāriem par Kārļa Egles dienasgrāmatām.

Nodaļu „Daŗos vārdos” īpaŗi krāŗņu dara Indras Ekmanes foto-

attēli no aizvadītās vasaras XXV Vispārējiem Dziesmu un XV Deju Svētkiem Rīgā. Kiberkambarī saruna ņemta no pārrunām feisbukā par Pāvila Kļāna vēl joprojām aktuālo grāmatu “Rīga Retour” (1961). Recenzētās grāmatas: Anas Velēdas Žīgures “Viņi. Sveŗos pagalmos” – recenzē Astrīda Straumane un Valters Nollendorfs; Ērika Jēkabsona “Aizmirstie kaŗavīri – ebrēji Latvijas armijā 1918.-1940. gadā” – recenzē Franks Gordons; Ievas Dāboliņas dzeju “Lieta LR2” – recenzē Lāsma Ģibiete un Anete Braufmane; Arno Jundzes “Gardo vistinŗu nedēļa” – recenzē Lāsma Ģibiete; Frensisa Skota Ficdŗeralda “Skaistie un nolādētie” (tulk. Dagnija Dreika) – recenzē Lāsma Ģibiete; Ilmāra Rumpēŗera “Zimējumu kolekciju” – recenzē Jaunās Gaitas redakcijas loceklis Voldemārs Avens.

Nav lieki uzsvērt, ka katra JG numura vāka dizains ir mākslas darbs pats par sevi. Rudens numuru rotā Haralds Noriŗa rudeniņu kļāvas lapu uzliesmojums, bet ziemas numuru – Ilmāra Blumberga blumberģiski tverts amarīŗļu dzimtas augs aŗave, ko vācieŗi kaŗa laikā nosauķŗi par miesniekpuķi.

Globālā kultūrai un brīvai domai veltītā vislatvieŗu rakstu krāŗuma Jaunā Gaita atseviŗķu numuru par \$10 var iegādāties, rakstot vai zvanot Jurim Žagariņam, – tālr.: 413-732-3803, e-pasts: <juris.zagarins@gmail.com>. Divu gadu abonements (astoņi numuri) maksā tikai \$76, viena gada (ķetri numuri) – \$39. Sūtiet ķeku „Jauna Gaita, Inc.” vārdā (vēlams ASV dolāros, bet varam pieņemt arī jebkuŗā citā valūtā pēc pastāvoŗā valūtas kursa) Tijai Kārķlei, 616 Wiggins Road, St. Paul, MN 55119, USA. Atseviŗķus rudens numura rakstus, kā arī arvien topoŗo, bet jau plaŗo Jaunās Gaitas rakstu krāŗuma e-archīvu, var apskatīt JG mājaslapā: <zagarins.net/JG>. Turpat var arī iegūt informāciju par mūsu pārstāvijiem citās valŗstīs, ar kuŗu palīdzību var pavisam vienkāŗŗi nokāŗtot abonementa samaksāŗanu, kā arī ies-tāŗanos Jaunās Gaitas labvēļu saimē ar ziedojumu.

Juris Žagariņŗ

Ciemos pie vecā Ādolfa

Kad brāzmo rudens vēji un birst pēdējās dzeltenās lapas, man gribas aizbraukt uz savu pilsētu Jelgavu – apciemot veco Ādolfu. Mūsu teāŗa tēvs Ādolfs Alunāns jau simt vienu gadu mājo debesu tālēs, taču latvieŗu un jo īpaŗi jelgavnieku sirdī viņŗ ir dzīvs, un katru rudeni Jelgavas amatierŗu teātris sarīko Alunāna piemiņai veltītu Latvijas teāŗu izrāŗu skati. Taču ŗis rudens bija īpaŗŗ – vecais Ādolfs būtu varējis svīnēt simt seŗdesmit piekto dzimŗanas dienu un uz Jelgavu acināŗa seviŗķi tāpēc, ka ir sakopta un atjaunota viņa pēdējā mājvieta Filozofu ielā 3.

Nelielajā brūngana koka ēkā divus pēdējos mūŗa gadus Alunāns irēŗa otro stāvu. Mājīņa, kā

nojausāt, ir visai sena, tās griesti bija sākuŗi grīŗoties, tāpēc Ādolfa Alunāna memoriālais mūzejs, Jelgavas pilsētas dome un Norvēģijas valdība kopīgi sagādāŗa naudu, lai Alunāna mājā veiktu kapitālo remontu. Uz Alunāna zīmīgo jubileju viņa bijuŗi mājvieta bija savesta pilnīgā kārtībā. Ir paties prieks pa glīŗtajām koka kāpnēm uzkāŗt mājīņas otrajā stāvā, teāŗta tēva darba istabā palūkoties uz galdu, pie kuŗa viņŗ rakstīŗa lugas, bet pie sienas te piekāŗts Kuldīgas Latvieŗu teāŗra apsveikums Alunānam 25 gadu darbības jubilejā. Tur lasāmi Emīla Zolā vārdi: „Iesākums bija grūts. Esmu pazinis postu un izsamsību... Bet man bija viens spēķŗ – darbs.” Gluŗi tāpat var teikt par Alunānu.

Kopā ar Alunānu dzīvoja viņa jaunākās meitas – Valda, Valeska

un Emīlija. Arī viņu istabas ir labi sakārtotas un saposas. Apstāigājot mūsu teāŗra tēva dzīvokli, pārņēma gandarījuma izjūŗa, – jelgavnieki atceras un kopj Alunāna piemiņu. Mūzeja pirmā stāva mazajā zālītē notika Alunāna darbībai veltīta neliela konference, bet nākamajā dienā ar skanīgu dziesmu viņu sveica Ā. Alunāna Jelgavas teātris, pēc tam tika izrādīŗts Lūcijas Ņefedovas iestudētais Alunāna viencēliens „Mūsu pokāls”. Teāŗra tēvs pats izrādē gan nolūkojās tikai no portreta blakus skatuvei.

Par Ādolfa Alunāna piemiņas saglabāŗanu Jelgavā jau gadiem ilgi rūpējas ŗis teāŗra režisore Lūcija Ņefedova. Ar viņas gādību katru gadu oktobrī notiek amatierŗteāŗu izrāŗu skate. ŗoreiz tā bija veltīta jaunākajām latvieŗu oriģināllugām. Mūsu teāŗros bie-

ŗi to pietrūķŗ, un, kad Laimonis Siliņŗ man vaicā, ko viņu kopīgajā seminārā Kļusā okeana piekrastē Sīrančā lai lasa, grūti sniegt noteiktu atbildi, un arī ŗoreiz starp trim redzētajām lugām īstu pēŗļu nebija. Uzmaniŗu visvairāķ saistīŗa S. Kalniņas viencēliens „Metalla ziedī”, ko izrādīŗa Kokneses amatierŗteātris. Tajā varēŗam ar interesi vērot māŗu un meitas konfliktu. Patieŗŗam pārliecināŗa Liene Doreiko–Senkeŗviča meitas lomā un Aija Spuģe – māte. Vēl varēŗa noskatīties jaunu, pagaidām nepazīstamu rakstītāŗu lugas: Smiltenes tautas teātris izrādīŗa Gunītas Groŗas „Lēģendu par cikstoni Mariju” un Ā. Alunāna Jelgavas teāŗra iestudēto Vīģitas Pumpures farsu „Kaimiņu būŗana”. Pricēŗja tas, ka amatierŗteāŗŗi vismaz meklē jaunas lugas un

paveŗ tām ceļu uz skatuvi.

Pēc izrādē vakara tumsā devāmies uz pilsētas otru malu – uz Jāņa kapiem un tur veco Ādolfu sveicām ar sirsnīģiem vārdiem, kādu dziesmu. Pārņēma savāda sajūta: visu laiku viņu saucu par veco Ādolfu, bet no Burharda Dzeŗa veidotā Alunāna barelŗefa mums pretī raugās spīŗģŗ, spēķa pilns vīriŗķŗ. Un tāpat nenoveco viņa lugas: citi laiki, citādi mākslas principi, bet Alunāna lugas saglabā vitalitāti, humora izjūŗu un spēŗu kritiski paraudzīties ikdienas norisēs.

Tumsā mirdzēŗa svecītes, un to liesmas rosināŗa domāt par paŗu lielāko gaismu, ko mums atstāŗis Ādolfs Alunāns, – tas ir teātris! Bez teāŗra mākslas mūsu dienas nav domājamāŗ! Tieŗi tāpēc arī devos ciemos pie vecā Ādolfa.

Viktors Hausmanis

BIJA VĒRTS!

*Dainis Īvāns par Latvijas šodien un nākotni,
par garīgajiem līderiem un tautu, par ārzemju tautiešu lomu Trešajā atmodā*

Latvijas Tautas frontes 25 gadu atceres dienās intervijā žurnālam *Sestdienu tu teici, ka Latvijas nākotni redzi rožainu. Kāds pamats tavam optimismam?*

D.Ī. Es, tu, mēs visi esam piedzīvojuši laiku, kam īsti nemaz neticējām... Sākoties Atmodai, gribējām tikai „mazumiņu” – izdzīvot, bet esam ieguvuši milzīgi daudz: esam ieguvuši brīvu un neatkarīgu – savu valsti. Un, ar šo apziņu dzīvojot, nekas neliekas par grūtu. Šīs dienas likstas un nebūšanas – visas ir pārvaramas. Neredzu nevienu iemeslu, lai šaubītos par nākotni. Protams, es nerunāju par globāliem satricinājumiem, pret kuriem esam bezspēcīgi. Kā teica mans draugs, diemžēl nelaikis, profesors Pēteris Laķis: beidzies arī „prāta aptumsuma” laiks, sākusies kaut kāda apskaidrība...

Bet Latvijas ekonomika joprojām „turas uz tautas pacietību” – kā savulaik teikusi mūsu ekonomiste Valentīna Zeile...

Tas nemaz nav slikti, jo, kā redzam, daudzām tautām šīs pacietības trūkst. Daudziem joprojām patīk dzīvot uz parāda, uz citu rēķina. Un ir vēl arī palikušas valstis, kas mēģina iegūt iekarojot un atņemot. Jā, mums nepatīk mūsu valdība, nepatīk Saeima. Bet vai esošais ir tikai valdības brāķis? Varbūt arī – tautas brāķis. Ir jādama, par ko balsojam, ko izvirzām. Garīgie līderi jau izvirzās paši, lai gan šodien ar tiem ir tā paknapāk. Savulaik bija Jānis Peters, bija Imants Ziedonis un Ojārs Vācietis, Knuts Skujenieks... šobrīd par „autoritātēm” izvirzās cilvēki, kas puslīdz prot noturēt melniņu estrādes dziedāšanā vai ir puskoka lēcēji no TV šoviem un talantu fabrikām. Pārāk daudzi mūsu tautieši dzenas tikai pēc maizes un izpriešam, zaudēdami garīgos orientierus, par vērtībām uzskatīdami tikai to, ko var nopirkt vai pārdot lielveikalā.

Un pašam – vai tev ir kādas garīgās autoritātes?

Grūti teikt... tās ir apziņā krājušās visu mūžu... varbūt akademiķis Jānis Stradiņš, cilvēks – enciklopēdija, gandrīz vai zinātnes gaišreģis. Arī tādi kā vācu rakstnieks Ginters Grass ir mana autoritāte – personība, kas visos apstākļos spēj runāt patiesību, spēj pateikt ko pietiekami svarīgu, lai liktu domāt.

Nāks atkal vēlēšanas, un atkal būs grūti izdomāt, par ko balso.

Kā jau parasts – par mazāko ļaunumu! Mans kaimiņš saka – katrās vēlēšanās balsoju par citu partiju un katrreiz piedzīvoju vilšanos. Un tomēr – pēc Zatlera „Rikojuma Nr. 2” daudz kas ir mainījies. Vismaz deklarātīvi notikusi atteikšanās no Latvijas izzagšanas politikas. Apšaubāmā ceļā ietekmi, varu, naudu ieguvušie „Ceplā kungi” savu treknogu gadu ietekmi un autoritāti ir zaudējuši acīm redzami.

Tavas domas par Eiropu un eiro?

Atļaujiet neizteikties! Tas nav

no manis atkarīgs. Eiro ir kaut kas tik specifisks, ka par to jāļauj lemt cilvēkiem, kas kaut ko saņēd par fināncēm, par pasaules kapitāla plūsmām utt. Pilnīgi uzticos šai valdībai, un nekāda īpaša sentimentā attiecībā pret latu man nav. Protams, priecājos, ka uz eiras būs *Milda*. Pārāk daudz, kā man šķiet, šai pasaulē izlemj ar ļoti viegli manipulējamām „sabiedriskās domas” palīdzību un analfabētiska vairākuma balsojumu, lai gan vajadzētu tikai ieklausīties savā jomā gudrākajos cilvēkos.

Braucam pa Eiropas ceļiem uz Goru Rēzeknē un Rotko Mākslas centru Daugavpilī, bet mazāk par 50% iedzīvotāju atbalsta eiro ieviešanu. Kāpēc?

Acimredzot esam kūtri un aizspriedumaini. Cilvēki arī tiek dezorientēti – ir politikāni, kas mēģina pierādīt kaut ko pretēju veselam saprātam. Jo viņiem tas

Krievijas demokrāte profesore Valērija Novodvorska teikusi, ka viņai ir tāds „tests”: ja kāds vēlas uzziņāt, kurš Krievijas krievs patiesi ir krievu tautai piederīgs, viņam esot jāuzdod trīs jautājumi. Pirmais: vai Molotova-Ribentropa pakts un Eiropas dalīšana ir noziedzīga? Otrais: vai Krievijai jāzved karaspēks no Gruzijas un jāatzīst, ka ir iebrukusi mazas tautas zemē? Trešais: vai jāturpina Jegora Gaidara reformas, kas sākās Jelcina laikā un, kaut arī valdība zināms chaos, ļāva Krievijai beidzot uz īsu brīdi ieelpot patiesas brīvības gaisu? Ja kaut viena atbilde uz šiem jautājumiem nebūšot „jā”, uzrunātais neesot tautas, bet gan pūļa pārstāvis. Droši vien līdzīgs tests būtu attiecināms arī uz latvieti. Vai viņš ir gatavs cīnīties par dzimtenes dabas saglabāšanu, nevis izsaimniekošanu, par godīgu politiku, nevis nodokļu

meliorēt, lai mājas varētu nostumt un cilvēkus sadzīt kolchozos. Tiesa gan, tagad sarkanās varas vietā to dara mūsu pašu lielzemnieki – rapša audzētāji: miglo ar indēm no rīta līdz vakaram „gan pret saullēktu, gan saulrietu” (kā teicis ornitologs Māris Strazds), bet rudenī aršanas vietā laukus vēl nolaista ar *raundapiņu*, lai mēs. to izdzērdami no savām akām, ātrāk atstieptu kājas un atbrīvotu vietu naudas plantācijām. Bet es te tu rēšos un paspirināšos arī pret šo vājprātu.

Savu darbošanos Atmodas procesos taču arī sāku ar cīņu par Augšdaugavas glābšanu. Sākumā nebija atbalstītāju, manus rakstus npublicēja, teica – tāpat neko nepanāksi. Bet atradās sabiedrotāis – rakstnieks Artūrs Snips, mūsu kopējo publikāciju nodrukāja *Literātūrā un Mākslā*. Preses namā kollēģas nāca klāt

vērts? Noteikti! Jo paaudžu ģenētiskā savienība ir kultūra, un, kas iestrādāts kultūrā, pārņemtojas no paaudzes paaudzē. Esmu lasījis pētījumus par ģenētisko kodu, un tur tas ir apstiprināts.

Savulaik tu darbojies Rīgas domē. Ko tu tur meklēji?

Tolaik bija grūti praktiski izdzīvot – publicēties presē vairs nebija iespējams, preses izdevumiem radās saimnieki, preses tirgus diktēja savus noteikumus. Atceries, kā paši cīnījāmies par *Literātūras un Mākslas* izdzīvošanu un neko nepanācām. Domāju, ka Rīgas izpildvarā spēšu kaut ko praktiski izdarīt. Darbojos Kultūras komitejā, istenojām dažu labu vērtīgu projektu, darbojos arī Vides komitejā, kur izdevās apturēt vienu otru nevērtīgu projektu. Taču pēc pāris gadiem, skat, viss cauri, nolīdzi-

Foto: Imants Urtāns

Dainis Īvāns: „Esmu piepildījis savu bērības sapni, atguvis senču zemi un mājas un te dzīvoju. Bija vērts!”

ir izdevīgi. Ko manā dzīvē naudas zīmes nosaukums var mainīt? Nu neko. Bet uzņēmējiem taču būs vienkāršāk strādāt.

Par mūsu tautas spriestspēju dzirdēts sakām „lumpeņi” un „reņģu ēdāji”. Kā tad ir ar to „tautas balsi”?

„Tauta” ir tāds dīvains jēdziens, nekad nevaram tā īsti pateikt, kas ir „tauta”. Ja atceramies Pirmo atmodu, – mēs taču nezinām, ko domāja vienkāršie zemnieki un strādnieki, vai ne? Atceramies brīvības vārda nesēju, Kronvalda Ati, vēlāk Otrajā atmodā Raini, Skalbi. Runājot par cīņām pret Bermontu – bija ideālisti, kas pusbadā un basām kājām devās kaujās, bet bija arī bagāti Kurzemes un Zemgales zemnieki, kas atteicās atbalstīt Latvijas armiju, jo... vācieši maksāja vairāk.

nemaksāšanu, par latvisku kultūru, nevis latvisku šļāgeri, par sevis garīgu pilnveidošanu? Vai viņš ir gatavs strādāt vērtību radīšanai šeit uz vietas, nevis skriet baroties tikai no citu tautu sviedros sarūpētas labklājības?

Ir jābūt spēcīgai garīgajai elitei, kas masas vestu pareizajā virzienā.

Tu pats taču biji tādi piederīgs. Kā juties šī vilņa mugurā un kāpēc tagad esi pagājis malā? Apnika? Pievilies?

Krievu presē Latvijas Tautas frontes jubilejas dienās bija lasāms, kā tā mūs piekrāpusi. Īvāns pievilies un aizmucis uz laukiem... Neesmu vilis! Esmu piepildījis savu bērības sapni, atguvis senču zemi un mājas un te dzīvoju. Bija vērts! Padomju vara jau te bija plānojusi visu

un sita uz pleca – gan dažkārt bažīgi paraugoties apkārt, vai priekšniecība neredz. Domubiedru radās arvien vairāk, radās jauni un jauni līderi, un enerģija, ko viņi ģenerēja un izstaroja, kļuva arvien spēcīgāka un sāka vilkt līdzī cilvēkus, masas... Tagad domāju, ka acimredzot neesam tik bagāti, lai savu garīgo eliti nodarbinātu tikai ar politiku. Mierā apstākļos ir daudz kas svarīgāks, ko cilvēks var izdarīt labāk.

Kas attiecas uz mani, nekad neesmu arī sevi uzskatījis par politiķi – varbūt par sabiedrisko darbinieku. Ja nu kāds rūgtums ir, tad tas, ka nevarēju savu dzīvi veltīt tam, kam gribēju, – literātūrzinātnei. Bet arīdzan Kronvalda Atis sevi visu atdeva tautai, nodzīvoja īsu mūžu. Vai bija

nāts līdz ar zemi... Tā patērētāju gaisotne, kas jau toreiz domē veidojās, ir vēl pastiprinājusies. Šodien Rīgas dome ir tik korumpēta, ka pat nopirkuši plašsaziņas līdzekļus, kas to vien dara, ka dzied viņiem slavasdziesmas, kamēr zaģšana rit pilnā sparā. Dome kļuvusi bezkaunīga arī kā politiska vienība, sajutušies kā bajāri un taisa komūnismu! Trakākais ir tas, ka valsts tur neiejaucas. Ir taču jāpārtrauc šie Rīgas domes „eksperimenti” – ar valdības rīkojumu vai tiesas spriedumu. Bet kas notiek ar „rīdiniņu biļešu” lietu? Siguldas galva jau uz vēdera aizlūdis pie Ušakova un izlūdzies, ka siguldieši Rīgas transportā varēs braukt par lēto tarifu.

(Turpinājums 15. lpp.)

(Turpināts no 14. lpp.)

Lai gan pašvaldībām būtu vajadzējis salikt saviem ceļiem „bomjus” priekšā un arī prasīt naudu. Tad varbūt valdība sa-
prastu, ka jāpieliek punkts.

Nule sarakstīju grāmatu par Rīgas Zooloģiskā dārza vēsturi, par ko esmu ļoti gandarīts. Tas ir skaists stāsts par to, kā pirms simt gadiem rīdzinieki savā pil-
sētā nolēma izveidot kaut ko tādu, kas nebūtu saistīts tikai ar praktisku labuma gūšanu. Kaut ko tādu, kas nenes tūlītēju un praktisku labumu, kas nav „ienesīgs”, bet paliek nākotnei. Par spīti smīniem un nievām ideālu spārnotie dabas draugi savāca finanču līdzekļus un vienojās kopīgā darbā, lai Mežaparks kļūtu par tautas parku ar Zoo-
dārzu vislabākajā vietā. Rīga šai laikā bija vistuvāk tam, ko sau-
cam par pilsonisko sabiedrību, kad visi slāņi, šķiras, tautības vienojās kopīgam mērķim. Arī tad Mežaparks bija pievilcīga vieta bagātām villām. Bet pilsētas va-
dība, mentāli būdama pilnīgs pretstats pašreizējai, nepakļāvās spiedienam „uzturēšanās atļau-
jas” Ķīšezerā krastā iztirgot komersantiem.

Tavi „ciņubiedri” šodien sēž Eiroparlamentā...

... ienaidnieki arī!

Vai tad pašam negribētos „pašķīt to Briseles kāpostu”? Tu taču zini, ka tauta tevi ievēlētu. Nākamvasar vēlēšanas.

Nē, tik lielu naudu gan tur ne-
maksā, lai es veģetētu Briselē. Mana pašcieņa to nepieļauj. Pat īsti nesaprotu, kāpēc to parla-
mentu paplašina – Eiropas Komisija taču visu izlemj, un tā arī ir vajadzīga, lai koordinētu Ei-
ropas lietas. Diemžēl Eiropar-
laments sācis stipri atblāznot PSRS Augstāko padomi, es do-
māju, deputātu, deputātu pali-
gu, visvisāda apkalpojošā perso-
nāla nesamērīgā atalgojuma, kā arī privilēģiju ziņā. Pietiktu ar
daudz mazāku, daudz pieticīgā-
ku, lētāku un produktīvāku par-
lamentu.

Bet Sandra Kalniete sekmīgi cīnās par Latvijas lauksaimniekiem, piemēram.

Varbūt. Man, laukos dzīvojot, gan šķiet, ka sarūpētais Eiropas atbalsts galvenokārt tiek lielajiem „latifundistiem”, kuŗus vairāk interesē plantācijas un nau-
da, nevis lai lauki dzīvotu, lai pastāvētu īsti dzīvīga latviešu zemniecība.

Latvijas Tautas frontes 25. gadadiena bija svētki arī ārzemju latviešiem, kuŗu loma Trešajā atmodā bija ļoti nozīmīga.

Izmantojot izdevību, pateikšu to, ko gadadienas norišu laikā pietiekami uzsvērti nepateicu, – latviešu sabiedrībai Rietumos bija milzīga loma, tas bija ļoti, ļoti nozīmīgs atbalsts. Atminos, kā tolaik spriedām, – kad viņi brauks atpakaļ, tad gan izķepurosimies. Šie cilvēki dzīvojuši zemēs, kur brīvajam vārdam un domai ir vēsturiskas saknes, viņu pieredze ir nozīmīgs pieņūms Latvijai, kas savukārt dzīvojuši okupācijas režīmā. Un čeka to „novērtēja” – bija šausmīgas bai-
les no „trimdas buržuazisko nacionālistu” atgrīšanās.

Atbalsts Tautas fronteī no ārzemju latviešu puses sākās jau ar

frontes pirmajām dienām. Atmi-
nos, Benjamiņu namā, Rakst-
nieku savienības telpās, Jānis Peters mani iepazīstināja ar Ka-
nadas tautieti Valdi Liepiņu. Tūlīt tika sarunāts, ka jau 1989. gada martā - aprīlī pirmā Tautas fron-
tes delegācija dosies uz Kana-
du, lai sāktu kopā strādāt. Pirmā kongresa laikā tika nodibināta atbalsta grupa Stokholmā, tai sekoja Austrālija, Amerika, Ka-
nada, Eiropas valstis. Centrālās organizācijas gan bija piesardzi-
gas, baidījās, ka Tautas fronte ir čekas viltība un mēs paši – komū-
nisti. Atbalsta grupas veidojās ārpus šīm organizācijām, daudz grupu, – Tautas frontes mūzejā Vecpilsētas ielā 13/15 tagad no-
vietots globuss, kur atzīmētas visas tās pasaules pilsētas, kuŗās bija LTF atbalsta grupas. Visa Rietumu puslode vienos gais-
mas punktiņos! Tas mums tolaik deva iemeslu ārzemju korespon-
dentiem droši teikt, ka esam starptautiska organizācija.

Ārzemju tautieši bija tie, kas organizēja mūsu vizītes pie liel-
valstu politiķiem, palīdzēja at-
vērt tādas durvis, kuŗas mums nevērtos nekad. Nemaz nerunā-
jot par to, ka viņu mājās tikām sirsnīgi uzņemti, pabaroti, at-
balstīti. 1989. gada pavasarī jau piedalījāmies Tautas frontes no-
daļu dibināšanā ārzemēs. Ļoti nozīmīgs pavērsiens bija Gano-
kas konference, kuŗā ASV un Kanadas latvieši piedalījās semi-
nāros un priekšlasījumos. Sevišķi spilgti atminos Visvalža Klīves referātu par garīgo atdzimšanu, es to savās runās bieži citēju. 1990. un 1991. gadā Vita Matīsa Šveicē bija sarīkojusi Lugano For-
rumu *Latvija Eiropā*. Uz pirmo aizbrauca Anatolijs Gorbunovs, man bija jāpaliek Latvijā, jo tu-
vojās vēlēšanas un atmosfāira bija diezgan drāmatiska. Es pie-
dalījos otrajā – tūlīt pēc neatka-
rības atjaunošanas. Vitas Matī-
sas garīgā un intelektuālā poten-
ciāla loma Latvijas dzīvē, manu-
prāt, joprojām ir ļoti nozīmīga. Viņa ir šeit, Latvijā, neatkarīgi no tā, kur dzīvo. Ēgils Levits –
pirmās Neatkarības deklarācijas autors, daudzu likumu un stratē-
ģisko nostādņu autors, joprojām strādā Latvijai. Viņa tagadējais Satversmes Preambulas projekts, ko caurstrāvo gan juridiska pre-
cizitāte, gan liela Latvijas mīles-
tība, ja Saeimas deputāti to pie-
ņems, būs svarīgs panākums latviskas demokrātiskas valsts nostiprināšanā. Ne velti laikam pēc 4. maija Deklarācijas izstrā-
dāšanas krievu impēriskā vara, čeka viņu neielaida Latvijā un caur Maskavu aizsūtīja atpakaļ uz Vāciju. Tādi gaiši cilvēki pa-
domju varai bija bīstamāki par NATO tanku divīziju.

Arī pāreja uz tirgus ekonomi-
ku notika vieglāk, izmantojot ārzemju tautiešu pieņūsumu. Vi-
ņi deva idejas, redzēja nākotnes perspektīvas. Atminos kādu sa-
runu ar Brunu Rubesu laikā, kad Latvijā trūka pārtikas, jo visu aiz-
veda prom. Viņš teica: „Pieņūks laiks, kad jūs priecāsities, ka varat pārdot Maskavā!”

Un kā uz to visu reaģēja „vīri pelēkos lietūsmētelos”?

Čekas izspiegošanai atmodas laika Latvijā jau nebija nekādas jēgas – viss izgāja ēterā, viņi

“Trimdas stūrītis” Latvijas Tautas frontes otrajā kongresā. Otrajā rindā kreisajā pusē sēž Gunārs Meierovics, Jānis Ritenis, (noliecies) Eduards Voitkuns, Atis Lejiņš, Valdis Liepiņš. Pirmajā rindā vidū Andrejs Urdze, viņam blakus izcilā vācu žurnāliste un TV korespondente Marianna Butenschön, kuŗas grāmata ir viena no labākajām grāmatām par Atmodu

varēja klausīties radio! Aģenti ārzemēs gan sekoja. Kad 1990. gada pavasarī iepazīstinājām Michailu Gorbačovu ar 4. maija Deklarācijas tekstu, viņš bija ļoti nikns, starp mums notika salta, konfrontatīva saruna – viņa ka-
binetā, kur atradās arī Nikolajs Rižkovs un Aleksandrs Jakovļevs. Taču, iznācis priekštelpā, Gorbačovs tā kā atdzīvojās un man teica: „Biedri Īvān, uz mana galda nonāk visas jūsu runas... Uzmanieties, jums par to var draudēt lielas nepatīkšanas. Ma-
zākais, kas var notikt, - jūs sabojāsit savu karjēru.” Manas runas nonāca uz galda arī Rubikam, un augusta puča laikā viņš sa-
cīja: „Īvānam nāksies atbildēt par to, ko viņš sarunājis par komū-
nistiem.”

1991. gada janvāri Latvijas Re-
publikas Augstākā padome no-
lēma, ka man ir jāizbrauc no valsts kā vienīgai personai, kuŗa var tikt ārā, un, atrodoties ārzemēs, jāpārņem parlamenta ārkārtējās pilnvaras un jāpārstāv Latvijas valsts. Kad braucu uz Igauniju, lai ar kuģi *Tallink* dotos uz Somiju, manai automašīnai sekoja *žigulis* ar operātoru – ja nu notiek kaut kas neparedzēts, tas tiktu nofilmēts. Līdz ar mani uz ārzemēm devās Broņislavs Kuzmicks un Lennarts Meri. Tallinā zviedru konsuls mūs pavādīja uz kuģa. Tālāk visas rūpes uzņēmas Zviedrijas Ārlietu ministrija, tostarp sedza ceļa izdevumus uz ASV. Un tur jau atkal nonācām Amerikas latviešu rūpju lokā. Viņi nesavtīgi ziedoja laiku, naudas līdzekļus, ape-
lēja pie ASV valdības pārstāvjiem, gādāja par publicitāti. Anatols Dinbergs un Ojārs Kalniņš nokārtoja pat iekļūšanu Baltajā namā un piedalīšanos Senāta un Kongresa lasījumos. Ļoti izju-
tām arī vienkāršās tautas, sabied-
riskās domas atbalstu. Lai arī vienurīt ASV televīzijas rīta zi-
ņās redzu uzstājamies PSRS vēstnieku, kas stāsta - „amerikā-
ņiem jāapzinās, ka viņu valstī ir iebraukuši ekstrēmisti, kas apmelo Padomju Savienību un

maldina amerikāņu tautu”.

Tad brauciens uz Otavu. Ka-
nadas ārlietu ministrs mani sīki iztaujāja par stāvokli Latvijā, lai dotos ziņot parlamentam. Se-
koja Kanadas parlamenta lē-
mums par sankcijām pret Krie-
vijū, un pirmā – ekonomiskā sankcija bija – ignorēt un neiz-
kraut PSRS kuģu kravas.

Līdz ar atjaunotās neatkarī-
bas pirmajām dienām Latvijā atgriezās Pauls Raudseps, Kārlis Streips, Inese Birzniece un dau-
dzi citi. Trimdas jaunieši strādāja Augstākās padomes Preses cen-
trā, kur lieti noderēja viņu sveš-
valodu zināšanas, – tolaik Lat-

vijā bija akreditējušies ap pus-
otra tūkstoša ārzemju žurnālistu. Noderīga bija arī tautiešu pali-
dzība administratīvos darbos, it visur. Un par to – liels paldies!

Kā tev vēl pietrūkst, lai tu justos pilnīgā harmonijā?

Pilnīga harmonija nemaz nav iespējama! Vienmēr ir jābūt kādam nemieram... Īstenībā vi-
nīgais, kā man pietrūkst, ir laiks. Un, kad savās mājās nesu no akas ūdeni un paskatos zvaig-
žņotās debesīs, saprotu, ka esmu laimīgs.

Ar Daini Īvānu sarunājās
Ligita Kovtuna

Tūlīt pēc Latvijas Tautas fron-
tes 25. gadskārtas svinībām pie lasītājiem nonākusi **Daiņa Īvāna** grāmata „**Garaspēka zemes atgūšana**”. Tās ir autora esejas un bagātīgs fotogrāfiju albums vi-
nā sējumā.

D. Īvāns: „Man gribējās ne-
daudz mitoloģizēt Atmodas te-
mu, teiksmas līmenī runāt par tautas varonību, kas līdz šim nevienā akadēmiskā pētījumā, ne memuārā nav izdarīts.”

G. Janāitis, fotogrāfs:

“Divdesmit pieci gadi kā cil-
vēka mūža daļa ir ievērojami liels laiks. Un tomēr, cik savādi, – skatot nule izdoto grāmatu/albumu „**Garaspēka zemes atgūšana**”, šķiet, tas bija nesen – vakar, nu, aizvakar. Tā varētu šķīst ikvienam, kas Atmodas procesos piedalījās – izveidoja Tautas fronti un vizuāli dokumentēja Atmodas procesus. Ar vizualizētājiem es domāju fotografus – Uldi Briedi, Intu Kalniņu, Borisu Koļešņikovu, Aivaru Liepiņu, Imantu Prēdeli, Ilmāru Znotiņu, sevi pašu, tos, kuŗu foto veido tā laika noskaņu un centienus.

22. oktobra pēcpusdienā, atklājot LTF mūzeju Vecpilsētas ielā Rīgā, tika atvērts arī minētais albums ar 200 attēliem, ko Daiņa Īvāna esejām komplektējis Ilmārs Znotiņš, bet mākslinieks Juris Pet-
raškēvics visu salicis savās vietās.

Vēsturisks izdevums par Latvijas jaunāko politisko pārmaiņu laiku. Un vēl jaunāka vēsture, par kuŗu neviena grāmata nav sa-
rakstīta, šķiet, nevarētu būt tik cerīga. Bet tas jau ir cits stāsts. Stāsts par pēcatmodas laika neparedzētajiem zaudējumiem... zemes atgū-
šanā; par saimniekiem savā zemē; „kaut postalās, bet brīvi”. Ir ko padomāt par zaudējumu nozīmību Latvijas valsts un latviešu tau-
tas pastāvēšanā.”

* Grāmatu var iegādāties Latvijas grāmatu tirdzniecības vietās un tieklī www.apgadsmansards.lv

Latvijas Fotografijas muzejam – 20

Latvijas Fotografijas muzejam šogad aprit 20 gadu. Šis vienīgais fotografijas nozarei veltītais muzejs Rīgā ir Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja struktūrvienība. Latvijai atgūstot neatkarību, ar fotoentuziastu Viļņa Auziņa (pirmais muzeja vadītājs), foto vēsturnieka Pēteris Korsaks un vairāku citu gādību 1993. gadā Rīgā, Mārstaļu ielā 8, durvis vēra Latvijas Fotografijas muzejs. Vēsturiskais, 16. gadsimtā celtais tirgotāja nams atrodas vienā no senākajiem Rīgas apbūves kvartāliem - netālu no Rīgas Kino muzeja un Latvijas Sporta muzeja.

Latvijas Fotografijas muzeja pastāvīgo ekspozīciju „Fotografijas attīstība Latvijā. 1839. – 1940.” autors ir foto vēsturnieks Pēteris Korsaks, kas Rīgas vēstures un kuģniecības muzejā un vēlāk Latvijas Fotografijas muzejā strādājis daudzus gadus.

No Austrālijas atbraukušo Maigu Bērziņu-Fullers, Latvijas fotografijas attīstības veicinātāja Augusta Bērziņa meitu, ar ekspozīciju iepazīstināja muzeja direktore Maira Dudareva. Viņa pastāstīja, ka viens no Latvijas fotografijas pamatlicējiem ir **Mārtiņš Buclers** (1866. 12.12.- 1944. 14. 04.), latviešu fotogrāfs, fotogrūpnieks un foto literatūras izdevējs. Dzimis Zemgalē, Saukas pagasta „Jučos”. Beidzis vietējo pagastskolu, mācījies Irlavas skolotāju seminārā. 1894. gadā iestājies Borharda fotodarbnīcā par mācekli. Trīs gadus vēlāk Siguldā atvēris savu fotodarbnīcu, bet pirms 110 gadiem (1903) - arī pirmo fotopreču veikalu Latvijā. M. Buclers ir pirmās Latviešu Foto-

Maiga Bērziņa-Fullers no Austrālijas (pa kreisi) Latvijas Fotografijas muzejā Rīgā tikās ar tā vadītāju Mairu Dudarevu

grafu biedrības dibinātājs 1906. gadā un tās priekšsēdis, - 1921. gadā ievēlēts par biedrības goda priekšsēdi uz mūžu. Biedrība rīkoja fotoizstādes, fotografēšanas kursus un populārizēja fotomākslu, tās biedri piedalījās izstādēs. M. Buclers ar četrus gadus pārtraukumu izdevis foto žurnālu *Stari* (1906 - 1908; 1912 - 1914). Ir pirmās ar fotogrāfiju saistītās mācību grāmatas „Fotografija” (1904) un citu izdevumu autors.

Fotografijas muzejā iegūstama informācija arī par pasaulē pazīstamo minifotokameras *Minox* izgudrotāju Valteru Capu (*Walter Zapp*, 1905-2003), kas dzimis Rīgā tirgotāju ģimenē. V. Capa tēvs Kār-

lis bija Lielbritānijas pavalstnieks, māte Emīlija Antonija Ida Burhards – baltvāciete. Dzīves ceļi V. Capu aizveda uz Tallinu, kur 1922. gada sākumā viņš sāka strādāt Valtera Lemberga fotodarbnīcā. Tur arī radās ideja par maza izmēra fotokameras izveidošanu. Diemžēl neizdevās atrast firmu ne Igaunijā, ne citās valstīs, kas gribētu uzsākt šīs kameras ražošanu. 1936. gadā V. Caps vērsās pie Rīgas Valsts Elektrotehniskās fabrikas (VEF) direktora Teodora Vitola. Saņēmis piekrišanu sākt *Minox* ražošanu, Valters Caps atgriezās Rīgā. Jaunradītā foto kamera kļuva par sensāciju visas pasaules fotogrūpniecībā. Tā tika patentēta

22 valstīs. No 1937. līdz 1942. gadam saražoja 17 000 *Minox*. Kameras ražošanu pārtrauca 1942. gadā, jo iekārtas tika izvestas uz Vāciju, kur vēlāk *Minox* fotoaparātu ražošana tika atsākta.

Viena no Mārtiņa Buclera darba turpinātājiem Augusta Bērziņa loma Latvijas fotografijas un fotogrūpniecības attīstībā nav pietiekami izpētīta. To atzina arī viņa meita Maiga Bērziņa-Fullers. Viņa pastāstīja, ka Augustam Bērziņam piederejuši vairāki foto un optikas veikali Rīgā un Jūrmalā, kur varēja nopirkt visu fotografēšanai nepieciešamo. Izpētes darbs jāturpina, jo muzejā gandrīz nemaz nav liecību par Augusta Bērziņu ieguldījumu.

Latvijas Fotografijas muzejs savas 20 gadu jubilejas svinēšanu sāka ar lielu vērienu starptautiskajā „Mūzeju naktī”, kas bija kupli apmeklēta. Muzeja vadītāja Maira Dudareva gan atzīst, ka viss gads paiet šīs jubilejas noskaņās. Muzejā notikusi Daugavpils **foto studijas „Ezerzeme”** (dibināta 1980. gadā) **prezentācija, un tai bijušas izstā-**

des Norvēģijā, Polijā, Lietuvā un Itālijā. Šeit notikusi arī Latvijas Kultūras akadēmijas Kultūras kolledžas 2013. gada absolventu kvalifikācijas darbu izstāde. Kolledžā var iegūt 1. līmeņa augstāko izglītību kultūras pārvaldībā ar specializāciju fotografijā. Ar savu veikumu šogad iepazīstinājis muzejā ilggadējais (kopš 1962. gada) un visvairāk titulētais fotoklubs „Rīga”. Starptautiski atzītu fotomākslinieka titulu (*AFIAP*) ieguvuši daudzi Latvijas foto meistari, bet vairākiem piešķirts ekselences (izcila mākslinieka) tituls.

Līdz 3. novembrim muzejā apskatāma fotografa Gvido Kajona (1955) izstāde „Tema 011”. Melnbaltās fotografijas tapušas padomju gados. G. Kajons jau kopš 1979. gada piedalās fotogrāfiju izstādēs un veido savas personalizētas gan Latvijā, gan ārvalstīs. Izstādes notikušas, piemēram, Valtera Filipa mākslas galerijā Kanadā, izstāžu zālē *Weserburg* Vācijā un *Van der Berlage* galerijā Amsterdamā.

Teksts un foto **Valija Berkina**

ZIŅAS ĪSUMĀ

Vārves pagasta Cirpstenē, „Vanagos”, gatavojoties Lāčplēša dienai, Zemessardzes 46. Kājnieku bataljons 23. oktobrī rīkoja Atvērto durvju dienu, kas raisīja lielu interesi īpaši skolu jaunatnē. Bija iespēja iepazīties ar aktualitātēm Nacionālajos bruņotajos spēkos un Zemessardzē, ar tās lomu valsts aizsardzībā, atbalsta sniegšanā sabiedrībai. Karavīri demonstrēja militāro ekipējumu, dodot iespēju to pielaikt.

Daugavpils divu dienu vizītē apmeklēja Vācijas vēstniece Andrea Joanna - Marija Viktorina (*Andrea Joana-Maria Wiktorin*). Viešņu viesmīlīgi uzņēma pilsētas domē, Valsts ģimnazijā, vācu biedrībā *Erfolg*, Marka Rotko Mākslas centrā un cietoksnī, uzņēmumā „Ziglera mašīnbūvē”. Daugavpils universitātes Vācu filoloģijas katedrā vēstniece bija klāt vēsturiskajā notikumā, kad Marburgas universitāte (Vācija) un Vācijas izdevniecība *Deutscher Taschenbuchverlag* uzdevināja grāmatas vairāk nekā 10 000 eiro vērtībā. Vēstniece pirmo reizi Daugavpilī bijusi 1992. gadā, un, pēc viņas teiktā, kopš tā laika pilsēta ir kļuvusi skaistāka un ekonomiski aktīvāka.

Rēzeknē, Latgales Kultūrvēstures muzejā, 8. novembrī notiks Latvijas valsts karoga krāsās austro sarkanbaltsarkano lentīšu locīšana, sagaidot Lāčplēša dienu 11. novembrī un Latvijas Republikas dzimšanas dienu 18. novembrī. Būs apskatāma izstāde „Laipu liekot. Latvijas Tautas fronte - 25” un Rēzeknes pilsētas posma vizuālās mākslas olimpiādes godalgoto skolēnu zīmējumu izstāde „Mana Latvija”.

Priekšu pamatskolai Saunas pagastā 17. novembrī svinēs 75. gadskārtu un Latvijas Valsts 95. dzimšanas dienu. Skola svinēta 1938. gada rudenī. Gadu ritējumā vairākkārt mainījies skolas nosaukums, bet kopš 1992. gada tā ir pamatskola. Arī skolēnu skaits ir mainīgs - 1945. -1950. gadā bija apmēram 250, bet tagad ir pussimts skolēnu un 16 skolotāju. Visiem skolēniem nodrošinātas brīvpusdienas. Pēc 9. klases absolvēšanas skolēni turpina izglītību tuvējā Preiļu Valsts ģimnazijā.

Rēzeknē 18. novembrī notiks Latvijas Republikas dzimšanas dienai veltīts Tautas skrējienis „Ieelpo Rēzekni 2013”. Skrējienam paredzēta pilsētas galvenā iela - Atbrīvošanas aleja, un tā iniciatori ir pilsētas Jauniešu dome. Skrējienam rīko pilsētas domes Sporta pārvalde sadarbībā ar Austrumlatvijas radošo pakalpojumu centra „Zeiņus” Jaunatnes lietu nodaļu un Rēzeknes Kultūras un Tūrisma centru.

Zemgales un Latgales reģiona mazpulka dalībnieki pulcējās rudens forumā, kas tika organizēts Aizkrauklē un Secē. Vairāk nekā septiņdesmit čakli mazpulcēni rādīja savu aizvadītās vasaras veikumu. Izaudzēto, sagatavoto un darināto varēja iegādāties foruma apmeklētāji.

Liktendārzā kokus stādīja Valsts robežsardzes augstas amatpersonas un Latvijas brīvvalsts robežsargu tuvinieki. Pieminot Robežsargu brigādes komandieri ģenerāli Ludvigu Bolšteinu un viņa vīrus, sanākušos uzrunāja aktrise Vera Gribača-Valtere.

Alūksnes novada pašvaldība konkursā “Eiropas Gada pašvaldība” saņēmusi Atzinības rakstu par ES populārizēšanu, kā arī uzņēmuma *Lattelecom* balvu – platekrāna televizoru - par malēniešu identitātes stiprināšanu. Arī Eiropas Komisijas pārstāvības Latvijā vadītāja Inna Šteinbuka vēstulē pašvaldībām – konkursa laureātiem Alūksnes novadu īpaši izcēlusi, nosaucot to par paraugu pārrobežu sadarbības īstenošanā.

Ordeņu kapituls nolēmis par nopelniem Latvijas valsts labā Triju Zvaigžņu ordeni piešķirt arī ilggadējam pašvaldības darbiniekam, Valmieras pilsētas pašvaldības domes priekšsēdim Inesim Boķim.

Bauskas un Rundāles novadu apmeklēja tūristi no Japānas. Viņi izstāigāja vecpilsētu, apskatīja Rundāles pili un izstādi “Sver un mēri Bauskā”. Pa ceļam uz Rīgu japāņi iegriezās trušu pilsētā Codē.

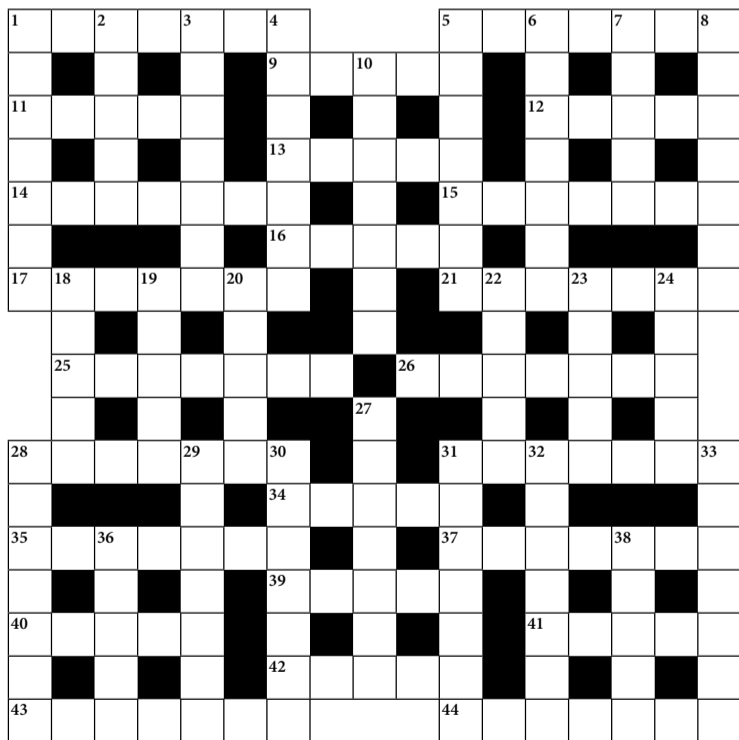
Ziemeļkurzemes reģionālajā slimnīcā Ventspils atklāts grūtnieču aprūpes centrs. Topošās māmiņas šeit varēs izvēlēties vecmāti un visu bērniņa gaidīšanas laiku, kā arī pašas dzemdībās būt kopā ar vīru.

Valmierā nodota lietošanā no jauna uzbūvētā pilsētas autoosta.

Īsziņas sagatavojušas **Valija Berkina** un **Māra Linde**

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījusi **Daiga Kalna (ASV)**

4. Kāda stīgu instrumenta spēlētājs. 5. Daudzgadīgs sukulents. 6. Vēlēšanās iegūt, piepildīt (ko). 7. Grumba. 8. Kakla mugurējā daļa. 10. Ciets, kristallisks iezis, ko izmanto celtniecībā. 18. Darba algas apmērs. 19. Graudu kopa stiebra galā. 20. Noteikti norobežots laika posms. 22. Tropu augs. 23. Cilvēku grupa, kas apvienojušies savtīgos nolūkos. 24. Zīmēt tehniski; ar līnijām grafiski attēlot. 27. Melni vai tumši nenosakāmi priekšmeti. 28. Samērā sekls. 29. Pānākums; gaidīta norise. 30. Telpas daļa priekšnesumiem. 31. Uzvedīgs, izmeklēti pieklājīgs; laipns. 32. Arkla daļa. 33. Satikt. 36. Izrādes laukums (cirkā). 38. Folkloras sacerējums prozā.

Krustvārdu miklas (BL Nr. 40) atrisinājums

Līmeniski. 5. Perlīts. 7. Sārtens. 9. Oka. 10. Pinte. 11. Tenis. 12. Sprauslas. 15. Slēpes. 18. Vafele. 19. Kuranti. 22. Spireja. 23. Rektors. 25. Stipras. 28. Skolas. 29. Termas. 33. Konfektes. 35. Ātras. 36. Vizas. 37. Āte. 38. Specija. 39. Stilets.

Stateniski. 1. Grots. 2. Stiepe. 3. Tankas. 4. Peles. 5. Paipala. 6. Skrunda. 8. Stimulus. 13. Selerijas. 14. Kavātes. 16. Kurante. 17. Stirpas. 20. Ape. 21. Ēra. 24. Skrotis. 26. Patents. 27. Balzaks. 30. Polija. 31. Berete. 32. Rases. 34. Tines.

Līmeniski. 1. Pilsēta Kurzemē. 5. Neliels kuģis. 9. Krāce upē. 11. Pārdoša rīcība. 12. Vircavas pieteka. 13. Stipri sabārt. 14. Paraugmērs; mēraukla. 15. Viedoklis; pārlicība. 16. Zemes josla abpus ekvatora. 17. Balsenes lejasdaļa un tās turpinājums. 21. Krāsu josla optikā. 25. Amatpersona, kas nogādā adresātiem slepenus dokumentus. 26. Pieklājības vārds. 28. Graudu tīrīšanas pārpalikas. 31. Gaļas ēdiens. 34. Daudzgadīga

dārza puķe. 35. Celtne satiksmes apkalpes dienesta un pasažieru vajadzībām. 37. Ierīce savvaļas dzīvnieku ķeršanai. 39. Nācija; radniecīgu cilšu kopums. 40. Kosmētiska ziede. 41. Šaura josla mežā. 42. Darīt. 43. Graudzāļu dzimtas augs ar vairākām ziedu vārpīņām skarā. 44. Samirkot.

Stateniski. 1. Latvijas vēsturiskais novads. 2. Nesamais, nešļava. 3. Pamatteze, ko kāda zinātnes nozare pieņem bez pierādījumiem.

SARĪKOJUMI

SARĪKOJUMI ANAPOLE (MD)

Merylanda Hall for the Creative Arts (801 Chase St, Annapolis, MD)

8. novembrī 19:30 un **9. novembrī** 20:00 Pēteris Vaska *Dona nobis pacem* korim un stīgām atskaņos 180 balsīgais *Annapolis Chorale*. Programmā: P. Vaska, G. Forē un L. Bernsteina mūzika. Info: www.artsmaryland.org tālr.: 410-263-1906.

DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu kultūras centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081. Piektdienās 19:00 tiekas latviešu deju grupa, 20:30 notiek koža mēģinājums.

16. novembrī 18:00 Valsts svētku sarīkojums. Svētku runu teiks Pēteris Rācenis par tematu "Sveika, Latvija, šovasar!" Ieeja \$20, studentiem \$10, skolēniem un bērniem – brīva. Vakariņas groziņu veidā un bārs.

28. novembrī 12:00 un 15:00 Pateicības dienas pusdienas ALJA's kongresa dalībniekiem.

DETROITA (MI)

Detroitas Sv. Pāvila draudzes sabiedrisko notikumu ēka (30623 W Twelve Mile Rd, Farmington Hills, MI 48334).

3. novembrī 11:30 Draudzības

stunda. Filmas „Sapņu komanda 1935” izrāde.

17. novembrī 11:30 visu Detroitas latviešu organizāciju rīkots 18. novembra saviesīgs akts.

FILADELFIJA (PA)

Filadelfijas Brīvo latvju biedrība (531 N 7th Str, Philadelphia, PA 19123, pie Spring Garden St).

5. novembrī 11:00 Filadelfijas pensionāru kopas saiets. Programmā valdes ziņojumi, nākotnes darbība un Ojāra Celles referāts par pašreizējo stāvokli Latvijā. Saiets beigsies ar dzimumdienu svinēšanu pie kafijas galda. Viesi arvien laipni gaidīti!

16. novembrī 14:00 notiks Latvijas Valsts dibināšanas atceres akts un koncerts. Svētku runu teiks Amerikas Latviešu Apvienības (ALA) priekšsēde Anita Bataraga. Aktā piedalīsies Filadelfijas latviešu skolas audzēkņi. Koncertā dziedās latviešu tautasdziesmas ansamblis "Teiksma" no Mineapoles. Pēc koncerta būs vakariņas ar "Teiksma" vadītu kopdziedāšanu. Ieeja \$25 (tiem, kuri ierodas tautastērpā, \$15). Bērniem un studentiem ieeja brīva. Kopīgi rīko visas Filadelfijas latviešu organizācijas un draudzes.

KLĪVLANDE (OH)

Apvienotās draudzes zāle (1385

Andrews Ave, Lakewood, OH 44107).

10. novembrī 12:30 notiks Klīvlandes Daugavas Vanagu apvienības 62. gada darbības atceres un Lāčplēšu piemiņas sarīkojums. Pēc svētbrīža sekos svētku akts, godinot Lāčplēšu un citu varoņu piemiņu, kā arī konspektīva atskaite par apvienības 62 gadu darbību. Programmā tālāk paredzēti apsveikumi un apbalvojumi. Svētku koncertu sniegs „Toronto Trio”. Sekos mielasts. Dalības maksa \$ 20. Studentiem \$ 10, skolniekiem ieeja brīva. Telūdz DV apvienība Klīvlاندē.

LEKSINGTONA (MA)

Hancock baznīcā (1912 Mass Ave, Lexington, MA) **9. novembrī** 19:30 *Labyrinth Choir* koncerts *Wanting Memories*. Koris dziedās Forē *Rekviemu* un sastrādās ar diviem Ņujorkas māksliniekiem: apgaismotāju Annu Etsuko Tsuru un mākslinieku Takashi Horisaki. Koža vadītāja: Anita Kuprisa; kori dzied Mārtiņš Aldiņš un Krisīte Skare. Biļetes pie ieejas \$ 20, pens. un stud. \$ 15. Info: www.labyrinthchoir.org/508-481-2453.

ŅUJORKA (NY)

No **27. oktobra** 16:00 – **7. novembrim** visi laipni aicināti uz izstādi *Opening of the Exhibition of the Latvian painters* Aleksejs Naumovs un Kristaps Zariņš "Let's Talk About Painting". Gallery one-twentyeight (128 Rivington Street (between Essex and Norfolk), New York, NY 10002). Gallery Hours: Wednesday – Saturday 13:00 – 15:00, Sunday 13:00 – 17:00.

Brooklyn Academy of Music „Howard Gillman Opera House” (30 Lafayette Ave, Brooklyn, NY 11217) **1. novembrī un 2. novembrī** 19:30 Bruklinas *Next Wave* festivālā uzstāsies Latvijas Radio koris ar latviešu komponistes Santas Ratnieces operu „War Sum Up”. Ieteicams biļetes pasūtīt laicīgi. Info: www.bam.org/NextWave, tālr.: 718-636-4100

9. novembrī 15:00 DV namā (115 W 183rd. St, Bronx, NY) Lāčplēšu dienas koncerts: Ieva Akuratere – balss; Matīss Akuraters – perkusijas; Leons Sējāns – ģitara. Ieeja \$25, bērniem atlaide. Pēc koncerta nama telpās varēs iegādāties pusdienas un atspir-

dzinājumus. Visus laipni ielūdz DV apv. Ņujorkā. Info: www.NYLatvian.org, Marģers Pinnis, tālr.: 917-747-2322, e-pasts: MarģersNY@gmail.com

10. novembrī pēc dievk., kuŗš sākas 10:00 Jonkeru baznīcā (254 Valentine Ln, Yonkers, NY), tikšanās ar Latvijas Republikas Saimes priekšsēdētāju Solvitu Āboltiņu, kuŗa iepazīstinās Ņujorkas latviešus ar jaunākajiem notikumiem Latvijā. Solvita Āboltiņa ir arī valdošās politiskās partijas *Vienotība* valdes priekšsēde. Visi laipni lūgti!

16. novembrī 14:00 Jonkeru baznīcā Latvijas Valsts svētku akts. Svētku uzrunu teiks Dr. Guntis Šmidchens, Vašingtonas universitātes Baltiešu studiju programmas vadītājs. Koncertēs Ņujorkas latviešu koris. Sekos sadraudzības pēcpusdiena baznīcas lejaszālē ar uzkožamiem un dzeramiem. Info: B.Pinnis, tālr.: 917-270-4786; e-pasts: pinnis@banet.net

(Turpināts 18. un 19. lpp.)

Pārdod dzīvokli Rīgā, Merķeļa ielā starp Barona un Marijas ielām, 900 m no stacijas.

165 kv² m otrā stāvā, labā stāvoklī. **EUR 145 000.**

Tuvāka informācija – **Valdis Vinkels** 8607422802.

LATVIJAS VALSTS PROKLAMĒŠANAS 95 GADU ATCERE

PRIEDAINĒ

Svētdien, 17. Novembrī, plkst. 1 pm
Svētbrīdis – Māc. Ieva Pušmucāne Kineyko
Svētku runu teiks Dr. Visvaldis Dzenis

KONCERTS

Mineapoles folkloras ansamblis
"TEIKSMA"

Vadītāja Elga Pone

Pēc koncerta saviesīgs vakars un silta bufete
Ieeja \$ 25 Informācija www.priedaine.com

Lāčplēša dienas pasākums

PRIEDAINĒ

Svētdien, 10. novembrī – 1PM.

Koncerts:

Populārā Latvijas dziedātāja

Ieva Akuratere

Matīss Akuraters – perkusijas

Leons Sējāns – ģitara

Ieeja \$ 25. Informācija www.priedaine.com

Latviešu Ziemsvētku vecītis un Tautiskās Lelles

Augstas kvalitātes dāvanas īpašiem gadījumiem

Tas ir lielisks dzimtas mantojums

www.BalticSantas.com
262-786-1553

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI

JUMS
UN
JŪSU
ĢIMENEI

www.LRFA.org 215.635.4137 info@LRFA.org

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports, gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m³) - \$475. Citi rīki (griezēju, motorzāģu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)

Zvaniet: 1-888-LATVIAN

Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

SARĪKOJUMI

Pasūtīniet biļetes: Ieeja – \$30 pie durvīm, bet līdz 10. nov. varēs pasūtīnāt biļetes par \$ 25 vai labvēļu biļetes par \$ 75. Bērniem līdz 14 gadiem un latviešu skolas skolniekiem ieeja brīva. Biļetes var pasūtīt, pievienojot sev adresētu aploksnī ar pastmarku, kopā ar čekū, kuŗš rakstāms uz *Council of American Latvian Orgs. of N.Y., Inc.* Adresēt Imantam Kalniņam, 42 Hackensack Street Wood Ridge, NJ 07075. Lūdzu norādiet skaidri, cik un kādas (parastās vai labvēļu) biļetes vēlaties pasūtīnāt. Labvēļu biļetēm norādiet vārdu vai vārdu, ko ierakstīt programmā.

PRIEDAINE (NJ)

Info: www.priedaine.com

10. novembrī 13:00 Lāčplēšu dienas pasākums. Koncertā dziedās populārā Latvijas dziedātāja Ieva Akuratere, pavadīs Matiss Akuraters (perkusija) un Leons Sējāns (ģitāra). Ieeja \$ 25. Info: www.priedaine.com

17. novembrī 13:00 Latvijas valsts proklamēšanas 95 gadu atceres svētki. Māc. Ieva Pušmucāne Kineyko. Svētku runa – Dr. Visvaldis Dzenis. Koncerts: Mineapoles folkloras ansamblis "Teiksmā". Pēc koncerta saviesīgs vakars un silta bufete. Ieeja \$ 25. Info: www.priedaine.com

ST. PĒTERSBURGA (FL)

Latviešu biedrības nams (1705 9th Ave N, St. Petersburg, FL 33713), tālr.: 727-365-7856.

3. novembrī 17:00 Biedrības nama sezonas atklāšanas balle – **Mārtiņu vakars** kopā ar **Trio** – Kārkle, Cinkuss, Šmite no Latvijas, kuŗi ar latviešu tautasdziesmām un mūziku radīs isti latvisku Mārtiņu noskaņojumu. Pēc mūzikālās daļas Biedrības saimnieces viesus cienās ar Mārtiņu zosi, kafiju un cepumiem. Par danču priekiem gādās **Pēteris Ozols** un **Ilmārs Dzenis**, būs iespēja loterijā laimēt trīs lieliskus dāvanu grozus! Jautrību veicinoši dzērieni katram līdzī jānes pašam. Biedrības nams būs atvērts vakara apmeklētājiem jau no plkst. 16:00, un tur pirms koncerta būs iespēja iemalkot kafiju, iebaudīt kādu cepumu. Ieejas ziedojums, sākot ar \$ 25.

5. novembrī 10:00 Biedrības valdes sēde.

12. novembrī 14:00 Lāčplēšu dienas atzīmēšana. Šis mūsu svinības ar svētku uzrunu pagodinās DV organizācijas Centrālās valdes priekšsēdis, admirālis **Andrejs Mežmalis**. Pēc uzrunas dziedās Kanaku ansamblis, **Rita Blūmentāle** skandēs patriotisku dzeju. Vakara noslēgumā saviesīgi brīži pie vīna glāzes un cepumiem. Floridas DV apvienība laipni aicina apmeklēt šo atceres dienas pasākumu. Ieejas ziedojums, sākot ar \$ 10.

18. novembrī 18:00 Latvijas Valsts dibināšanas 95. gadadienai vēltīts svinīgs vakars ar svētku uzrunu un koŗa priekšnesumiem. Uz Latvijas veselību varēs pacelt pa glāzei vīna un baudīt svinību kļiņģeri. Ieejas ziedojums sākot ar \$ 5.

VELLESLEJA (MA)

St. John the Evangelist baznīcā (9 Glen Rd, Wellesley, MA)

16. novembrī 19:30 *Labyrinth Choir* koncerts *Wanting Memories*. Koris dziedās Forē *Rekviēmu* un sastrādāsies ar diviem Ņujorkas

māksliniekiem: apgaismotāju Annu Etsuko Tsuru un mākslinieku Takashi Horisaki. Koŗa vadītāja: Anita Kuprisa; korī dzied Mārtiņš Aldiņš un Krisīte Skare. Biļetes pie ieejas: \$ 20. Pens.un stud. \$ 15. Info: www.labyrinthchoir.org/508-481-2453.

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco) **Katru otrdienu** 20:00 koŗa mēģinājums.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** (58 Irving St, Brookline, MA 02445). **27. oktobrī** 11:00 dievk. ar dievg., Ticības atjaunošanas diena. Māc. Jogita Mazura. Info: trimdasdraudze@aol.com

• **Denveras latv. ev. lut. dr.:** (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Svētdienās 9:30 dievk. Pēc dievk. sadraudzība. Trešdienās 17:00 Bībeles stundas. Trešdienās 15:00 – 17:00 un ceturtdienās 9:00 – 13:00 mācītāja pieņemšanas stundas. Māc. H. Gođiņa, tālr.: 720-484-9857.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.:** (20623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI). **3. novembrī** 10:00 Reformāc. svētku dievk. Pēc dievk. Draudzības stunda. Filmas izrāde. **10. novembrī** 10:00 dievk. ar dievg. Pēc dievk. Svētdienas skolas nodarbība. **15. novembrī** 11:00 Bībeles stunda. **17. novembrī** 10:00 Latvijas Valsts neatkarības svētku dievk. Pēc dievk. 18. novembra saviesīgs akts. **24. novembrī** 10:00 Mirušo piemiņas dienas dievk ar dievg. Draudzes māc. Aija Greiema (*Graham*), tālr.: 517-614-4853. Ērgeln. Dr. S. Lizlova, L. Upite, R. Ozoliņš. Info: www.detrudraudze.org

• **Dienvīdfloridas latv.ev.lut. dr.:** *Shepherd of the Coast Lutheran Church* (1909 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale, FL). **17. novembrī** 14:00 Latvijas Valsts dibināšanas atceres dievk., māc. Georgs Silavs.

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.:** *Unitarian Congregational Parish of Norton* (2 W Main St, Norton, MA 02766). **Katru svētdienu** 11:00 dievk. ar dievg. Kalpos mācītājs Dr. Jānis Keggi.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073). **3. novembrī** 11:00 dievk. **10. novembrī** 11:00 dievk. ar Sv. Vakarēdienu. **17. novembrī** 11:00 dievk. **18. novembrī** 19:00 Ekumēniskais Valsts svētku dievk. **24. novembrī** 11:00 dievk. ar Sv. Vakarēdienu. Mirušo piemiņas diena.

• **Grandrapidu latv.ev.lut.dr.:** (1780 Knapp Str. NE, Grand Rapids, MI 49505). **10. novembrī** 10:00 Lāčplēšu piemiņas dienas dievk. **16. novembrī** 10:00 Latvijas Neatkarības svētku ekumēniskais dievk., seko sarīkojums LV biedrībā.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.:** (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). **3. novembrī** 10:00 dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija. **10. novembrī** 10:00 dievk., pēc dievk. kafija. **17. novembrī** 10:00 dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija. **24. novembrī** 10:00 Mirušo piemiņas dienas dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija.

Mūžībā aizsaukta
ĀRIJA KRIEVIŅŠ,
dzim. AUDRIŅA

Dzimusi 1931. gada 20. jūlijā Rīgā,
mirusi 2013. gada 8. oktobrī Kvīnsā, NY

*Ir tuvām sirdīm grūta
Šai brīdī šķiršanās,
Bet mīlestība gūta,
To nekad neatstās.
(Nikolajs Kalniņš)*

Viņu mīļā piemiņā paturēs
ARVĪDS LIELKĀJS UN INDRA SĀMĪTE AR
MEITĀM GUNDEGU UN LAIMU

Mūžībā aizsaukts mūsu mīlais tēvs, vīratēvs, vectēvs un vecvectēvs

Inž. ILMĀRS KALNS

Dzimis 1925. gada 14. jūnijā Jūrmalā,
miris 2013. gada 23. septembrī Gaŗezera Latviešu ciemā

*Ak, rudens saule, pasniedz staru,
Pie kuŗa pieķerties mazliet,
Kad tēva sirds pa mīgļas taku
Uz kluso bezgalību iet.*

Mīlestībā un sērās piemin
VIŅA DĒLI ĒRIKS UN EDGARS, VEDEKLA LINDA,
MAZBĒRNI ARMANDS, AMANDA UN BRENNĀ,
MAZMAZMEITAS SAVANNAH, IZABELLA UN
KYLEE

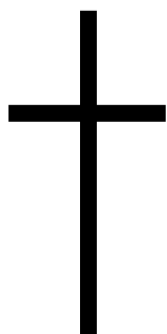

Mūžībā aizgājusi mana mīļā brāļa sieva

ĀRIJA KRIEVIŅŠ,
dzim. AUDRIŅŠ

Dzimusi 1931. gada 20. jūlijā Rīgā, Latvijā,
mirusi 2013. gada 8. oktobrī Kvīnsā, Ņujorkā, ASV

Viņu mīļā piemiņā paturēs
INESE

Mūžībā aizgājusi mana mīļā sieva

ĀRIJA KRIEVIŅŠ,
dzim. AUDRIŅŠ

Dzimusi 1931. gada 20. jūlijā Rīgā, Latvijā,
mirusi 2013. gada 8. oktobrī Kvīnsā, Ņujorkā, ASV

Viņu mīļā piemiņā paturēs
VĪRS HARALDS

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

• **Klīvlādes Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). **Katru svētdienā** 11:00 dievk. Baptistu dr. dievk. notiek svētdienās, 14:30. Māc. Dr. Pauls Barbins.

• **Lankastera: Mt. Calvary Lutheran Church** (308 East Petersburg Rd, Lititz Lancaster, PA 17543). Māc. Dr. Ruta S. Ziedone (PO Box 380, Henryville PA 18332), mob. tālr.: 570-460-5375, e-pasts: silver11@ptd.net un emer. māc. Dr. Arvīds Ziedonis (529 Linden Place, Cresco PA 18326-7248), tālr.: 570-629-6349, e-pasts: ziedonis@ptd.net

• **Leksingtona: Hancock baznīca** (1912 Mass Ave, Lexington, MA). Informācija par 9. nov. koncertu ir SARĪKOJUMU sadaļā.

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.:** (21 Garden St, Manchester, CT 06040). **9. novembrī** no 9:00 – 14:00 uz gadskārtējo Ziemassvētku tirdziņu baznīcas lejas zālē aicina piparkūku cepēji. Visi mīļi gai-

dīti! **23. novembrī** 11:00 Mirušo piemiņas dienas dievk. ar dievg., māc. Daina Salnīte.

Dr. Pr. A. Grase, tālr.: 860-649-1362.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.:** (1853 N 75th Str, Milwaukee, WI 53213), tālr.: 414-258-8070. **3. novembrī** 10:00 dievk. ar uzrunu bērniem, sekos draudzes saiets. **5. novembrī** 19:00 Padomes sēde. **7. novembrī** 11:00 Pensio-nāru biedrības saiets. **10. novembrī** 10:00 dievk. ar viesi. Prāv. L. Zušēvica, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pastorlauma@gmail.com, Dr. pr. S. Kalve, tālr.: 414-536-0358. Info: www.milwaukee draudze.org

• **Minneapolis un St. Paulas latv. ev. lut. dr.:** (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407), tālr.: 612-722-4622. Info: www.mndraudze.org. **2. novembrī** 13:00 "Priecīgas pēdas" walk-a-thon "Lake Nakomis", vada māc. D. Demandts. **3. novembrī** 10:00 dievk., sekos sadraudzība. **3. novembrī** 12:00

koncerts *Compass Rose Brass Ensemble*, B. Alle – trompete. **9. novembrī** 18:00 Svecīšu vakars *Crystal Lake* kapsētā, sekos vakariņas baznīcā. **10. novembrī** 10:00 dievk. ar Sv. Vakarēdienu, sekos sadraudzība un Padomes izbraukums. **17. novembrī** 10:00 dievk., sekos sadraudzība un R. Drones stāstījums par Latvijas Dziesmu svētkiem.

• **Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.:** (Trinity Latvian Church, P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7). **3. novembrī** 15:00 latviešu centrā dievk. **5. novembrī** 19:00 Latv. centrā valdes sēde. **16. novembrī** 15:30 Latv. centrā Latvijas Republikas proklamēšanas 95. gadadienai veltīts svētki un sarīkojums. Draudzes māc. Gundars Bērziņš, tālr.: 613-851-8281, e-pasts: rev@draudze.org, Dr. pr. Jānis Mateus, tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** **3. no-**

vembrī 10:00 Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY 11705) dievk., māc. Saivars, seko "Mārtiņzoss" sarīkojums. **3. novembrī** 10:30 Salas bazn. (4 Riga Ln, Melville NY 11747) dievk., māc. Saliņš. **9. novembrī** 9:45 Springfieldā (639 Mountain Ave, Springfield NJ 07081) skolas dievk., māc. Saivars. **10. novembrī** 10:00 Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY 11705) dievk., māc. Saivars, sekos tikšanās ar Latvijas Republikas Saeimas priekšsēdētāju Solvitu Āboltiņu. **10. novembrī** 10:30 Salas bazn. (4 Riga Ln, Melville NY 11747) dievk., māc. Saliņš. **16. novembrī** 14:00 Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY 11705) Latvijas Valsts svētku akts, svētku runu teiks Dr. Guntis Šmidchens, Vašingtonas Univ. Baltiešu studiju programmas vadītājs. **17. novembrī** 10:00 Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY 11705) dievk., māc. Saivars. **18. novembrī** 10:30 Salas bazn. (4 Riga Ln, Melville NY 11747) Valsts svētku dievk., māc. Saliņš. **18. novembrī** 14:30 Istoranzā (153 Glenwood Ave, East Orange NJ) Valsts svētku dievk., diak. Kaņeps.

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** *Christ Lutheran* bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119) **katra mēneša trešajā svētdienā** 14:00 dievk. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.:** (11710 3rd Ave N E Seattle, WA 98125). **3. novembrī** 10:30 dievk. ar dievg. Angļu valodā. Pēc dievk. Bībeles stunda. **10. novembrī** 10:30 Lāčplēšu dienas dievk. ar dievg. **17. novembrī** 10:30 Valsts svētku dievk., seko LBVŠ svētku akts Latviešu nama zālē.

• **Skenektedijas latv. ev. lut. dr.:** *Trinity Lutheran Church* (35 Furman St, Schenectady, NY

12308). **17. novembrī** 14:00 dievk. dz.lapiņas. Prāv. O. Sniedze.

• **Sv. Pēterburgas (FL) latv. ev. lut. dr.:** visi dievk. notiek *Mūsu Pestītāja (Our Savior)* bazn. (301 – 58th Street S, St. Petersburg, FL 33707). **3. novembrī** 14:00 dievk. **8. novembrī** 11:00 Draudzes valdes sēde. **10. novembrī** 11:00 Kapu svētki *Royal Palm Cemetery* (101 55th St.S). Māc. Aivars Pelds. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001.

• **Toronto Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.:** (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, e-pasts: baznica@bellnet.ca. Māc. prāv. Dr. Fritz Traugott Kristbergs, tālr.: 905-827-8326, e-pasts: fritz.kristbergs@sympatico.ca. Māc. Dr. Anita Gaide, tālr.: 905-477-7042, e-pasts: aigai-de@yahoo.com. Diakone Aina Avotiņa, tālr.: 416-920-8491, e-pasts: avotinsa@aol.com. Dr. pr. Valda Kaļiņa, tālr.: 613-471-1180, e-pasts: valda43@yahoo.com.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121). **Svētdienās:** 9:15 Latviešu skola, 10:00 Zaķīši, 11:00 dievk. Kafijas galds. Grāmatu galds. Māc. prāv. Anita Vārsberga Pāža. Tālr. baznīcā: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@verizon.net. Info: www.dcdraudze.org

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.:** (76 Windham Rd, Willimantic, CT). **16. novembrī** 11:00 Latvijas valsts dibināšanas atceres dievk. kopā ar Mančesteras dr. Pēc dievk. ieejas zālē sekos sarīkojums, kuŗā runās bijusī LR 7.,8 un 9. sasaukuma Saeimas deputāte Vaira Paegle. Visi mīļi aicināti!

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rasma@laiks.us

Kārtējam avīzes numuram ziņas uz redakciju tiek nosūtītas PIRMDIENĀS.

Mūžībā aizgājis mūsu filistrs

FIL! ALFS TEODORS BĒRZTĪSS

rer. nat., 1953 II

Dzimis 1933. gada 12. oktobrī Gulbenē, Latvijā,
miris 2013. gada 22. oktobrī Pitsburgā, ASV

Sit tibi terra levis!

LETTONIAS KONVENTS un FIP!B!

Mūžībā aizgājusi

ĀRIJA KRIEVIŅA,

dzim. AUDRIŅA

Dzimusī 1931. gada 20. jūlijā Rīgā,
mirusi 2013. gada 8. oktobrī Ņujorkā

Miļā piemiņā paturēs
ERIKS, INĀRA, KRUSTMEITA DACE
UN MĀRA UN JĀNIS AR ĢIMENI

Aizgājis mūžībā

ALFS TEODORS BĒRZTĪSS, PhD

Dzimis 1933. gada 12. oktobrī Gulbenē, Latvijā,
miris 2013. gada 22. oktobrī Pitsburgā, ASV

Viņu mīlestībā piemin
SIEVA MĀRA, MEITAS LEONORA UN DAGMĀRA, ZNOTI RICHARD
STEIN UN CARSTEN SCHROER, MAZBĒRNI ANDREW, EMILY UN JILLIAN STEIN

Mūsu mīlais tuvinieks
datorzinātnieks

Dr. ALFS BĒRZTĪSS

Dzimis 1933. gada 12. oktobrī Gulbenē,
Aizgājis mūžībā 2013. gada 22. oktobrī Pitsburgā, ASV

Par viņu sēro SILKALNU SAIME –
SVAINIS EDUARDS AR SELGU RĪGĀ,
KRUSTDĒLS NILSS AR ĢIMENI INSBROKĀ, AUSTRIJĀ,
SOLVEIGA AR ĢIMENI JŪRMALĀ

Lai aizgājēju apspīd rīta gaisma mūžīgā!

Dieva mierā aizgājusi mūsu miļā māmiņa un omīte

IRĒNE ELFRĪDA ĀBOLTINŠ,

dzimusi ŠMITŠ

Dzimusī 1906. gada 22. oktobrī Liepājā,
mirusi 2013. gada 6. jūlijā Sietlā, Vašingtonā

Viņa vienmēr paliks dziļi mūsu sirdīs un mīļi mūsu atmiņās
MEITA MAIJA ATVARS AR ĢIMENI
MAZDĒLI VALDIS UN ĒRIKS AR ĢIMENĒM

Mūsu sāpes, mūsu glāstus,
Mūsu atvadas paņēm līdz;
Savu siltumu, dzīves stāstu
Atstāj, lai dzīvo mums līdz.
(R. Skujiņa)

Mūsu mīlais filistrs

PĒTERIS ALFRĒDS LIELZUIKA 67 I

Dzimis 1922. g. 30. jūnijā Liezerē, Latvijā,
miris 2013. gada 13. septembrī Kalamazū, ASV

Sērās viņu piemin
BEVERONIJAS KONVENTS

SPORTS

Olimpisko lāpu nesa arī Sandis Šteins

Arī Latvijas pārstāvis Sandis Šteins Krievijā piedalījās Soču Olimpisko spēļu lāpas stafetē. Šteins lāpu nesīs Gatčinas pilsētā.

Foto: Latvijas Olimpiskā komiteja

Olimpiskā lāpa ceļā uz Sočiem

Pēc sava posma veikšanas viņš bijis ļoti gandarīts un izteicis lepnumu, ka guvis iespēju piedalīties šajā vēsturiskajā brīdī. Kādreizējais Latvija Statoil izpilddirektors Šteins pašlaik vada Statoil Fuel & Retail Krievijas organizāciju.

Prezentēta Latvijas olimpiskā lidmašīna

Latvijas Olimpiskā komiteja (LOK) 24. oktobrī prezentēja īpašu dizaina *airBaltic* lidmašīnu, ar kuŗu Latvijas sportisti dosies uz 2014. gada Soču Olimpiskajām spēlēm. "Neformāla sadarbība ar *airBaltic* mums jau ir sen, bet šogad izdevās vienoties par to, ka sportisti tiks nogādāta Sočos," stāstīja LOK prezidents Aldons Vrubļevskis. *airBaltic* ne tikai nogādās sportistus uz Olimpiādu, bet arī pirms tās lidos reisos, tādējādi reklamējot Latviju. Latvijas Olimpiskās komandas logotipi parādīsies uz *airBaltic* lidmašīnas un tas ir pagodinājums gan sportistiem, gan aviokompanijai. 2014. gada Soču Ziemas olimpiskās spēles būs pirmās, uz kuŗām ar *airBaltic* čarterlidojumu kopā dosies visa Latvijas komanda. Esam uzaicinājuši lidojumā pievienoties arī Igaunijas un Lietuvas sportistus."

AirBaltic izpilddirektors Martins Gauss Latvijas delegācijai novēlēja no Sočiem atgriezties smagākiem nekā uz turieni dotos, vēlot sportistiem medaļas. "Mēs vēlējamies paust mūsu atbalstu Latvijas olimpiskajai komandai visuzskatāmākajā veidā – uz mūsu lidmašīnas. Tas ir kas īpašs, ko iepriekš neesam darījuši. Ar šo soli mēs vēlējamies parādīt mūsu lidmašīnas kā brīnišķīgu un dinamisku reklāmas kanāli, patiesībā lielāko reklāmas kanāli Baltijas reģionā, kas ir redzams mūsu klientiem Eiropā, Tuvajos Austrumos, Krievijā un NVS valstīs." 6. februārī uz olimpisko spēļu norises vietu īpašā reisā nogādās lielāko daļu Latvijas sportistu, bet 24. februārī atvedīs atpakaļ.

Plēsniekam piektā vieta pasaules meistarsacīkstēs

Latvijas svarcēlājs Artūrs Plēsnieks Polijas pilsētā Vroclavā izcīnīja piekto vietu pasaules meistarsacīkstēs svāra kategorijā līdz 105 kilogramiem. Plēsnieks summā pievāvēja 393 kilogramus – raušanā 178 un grūšanā – 215 kg.

Raušanā paceltie 178 kg ir Plēsnieka personiskais rekords. Pēc raušanas Plēsnieks ieņēma sesto vietu, bet grūšanā viņš tika galā ar 215 kg smagu stieni, bet pacelt 221 kg neizdevās. Par pasaules čempionu kļuva Ruslans Nurudinovs no Uzbekistānas – 425 kg.

Iepriekš septembrī Plēsnieks kļuva par Eiropas U-23 čempionu, savukārt aprīlī viņš ar jaunu Latvijas rekordu izcīnīja ceturto vietu Eiropas meistarsacīkstēs, bet pērn Londonas Olimpiskajās spēlēs Artūrs izcīnīja septīto vietu.

Sasniedz jaunu Latvijas rekordu

Latvijas skrējējs Valērijs Žolnerovičs Frankfurtē laboja Latvijas rekordu maratonskrējienā.

Žolnerovičs 42,195 km gaŗo distanci veica divās stundās, 14 minūtēs un 33 sekundēs. Skrējējs par minūti un 22 sekundēm laboja pašam piederšo valsts rekordu, ko sasniegta aprīlī Vinē – 2.15:55. Toreiz Viņš par sekundi laboja 18 gadus veco Aleksandra Prokopčuka rekordu. Valērijs ierindojās 16. vietā un bija trešais labākais starp Eiropas skrējējiem. Cits Latvijas skrējējs Andrejs Ješko ar rezultātu 2.29:15 ierindojās 61. vietā. Uzvarētāja kenijieša Vinsenta Kipruto rezultāts ir 2.06:15. Kenijas skrējēji ieņēma pirmās piecas vietas.

Kažemākai otrā vieta Drēzdenes maratonā

Latvijas gaŗo distanču skrējēja Anita Kažemāka Drēzdenes maratonā sasniegta jaunu personisko rekordu, veicot distanci divās stundās, 48 minūtēs un 23 sekundēs. Pēc 28. kilometra Kažemāka no otrās vietas īpašnieces atpalika vairs tikai trīs minūtes, bet astoņus kilometrus vēlāk – tikai minūti. Atlikušajā distancē

daļā Kažemāka pārliecinoši apsteidza kenijieti Liliānu Koeču, finišējot otrajā vietā – 2:48:23. Savu personisko rekordu Kažemāka uzlaboja par vairāk nekā trijām minūtēm. Uzvaru izcīnīja kenijiete Priska Kiprono – 2:42:54.

Vīru konkurencē labākais no Latvijas bija Andrijs Kostilo (3.06:12), kuŗš ieņēma 109. vietu kopvērtējumā. Savukārt Nikolajs Smalovijs bija 131. vietā kopvērtējumā, bet pirmais vecuma grupā V-60 (3.09:59).

Sācies Ski&Golf turnīrs

Latvijā pirmo reizi tiek rīkotas *Ski&Golf* sacensības, kuŗas apvieno golfa spēli un kalnu slēpošanu. Latviju starptautiskajās sacensībās *Ski&Golf* ir pārstāvējuši kalnu slēpotāji Kristaps un Miks Zvejnieki, kā arī Jānis Ciaguns.

Reiņa trasē rīkotajā turnīrā piedalījās Miks Zvejnieks un Jānis Ciaguns, bet profesionāļiem līdz uzvarai nedaudz pietūka. Izspēlējot jau ceturto "Siguldas kausa" izcīņas posmu, kas vienlaicīgi bija arī turnīra *Ski&Golf* pirmais posms golfā, par uzvarētājiem kļuva Guntra Purmale dāmu grupā un Andris Nitišs kungu konkurencē. Pirmo reizi šajā sezonā tika iesists *hole in one*, kad bumbiņa ar vienu sitienu tika raidīta bedrītē. Otrajā vietā ierindojās Eva Sietiņšone-Zatlere un Gatis Silakaktiņš, bet trešās vietas ieguva Santa Melnupe un Jānis Ciaguns.

Reiņa trases golfa laukumā

Pirmo reizi šajā sezonā, Reiņa trases golfa laukumā, bumbiņa ar vienu sitienu tika raidīta bedrītē. Veiksmīgais sitiens padevās Agnesei Brīvībai, kuŗas bumbiņa ieripoja pirmajā bedrītē. Balva par *hole in one* spēlētāja saņēma jaunāko *Atomic* kalnu slēpošanas komplektu no turnīra atbalstītāja veikala "Motosports". Lielisko raidījumu bija iespēja nosvinēt golfa kluba bārā, un spēlētāji varēja pārliecināties kā darbojas Latvijas Golfa federācijas handikapu sistēmā reģistrēto spēlētāju apdrošināšana *hole in one* gadījumā, kuŗa atlīdzināja svinību tēriņus. Reiņa trases golfa laukumā bumbiņu raidīt bedrītē ar vienu sitienu ir izdevies septiņiem spēlētājiem kopš laukuma atklāšanas.

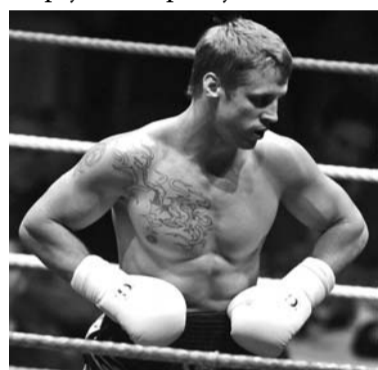
"Golfu spēlēju jau trešo sezonu, bet bumbiņas raidīšana bedrītē ar vienu sitienu izdevās pirmo reizi. Sākumā meklēju bumbiņu apkārt *grīnam*, bet nevarot atrast, *flaita* biedrs palūkojās bedrītē un to atrada. Pārsteigums bija liels. Prieks arī par iegūtajam slēpēm, kas būs papildus stimul

pievērsties jaunam sporta veidam – kalnu slēpošanai", stāsta *hole in one* sitienu izdarītāja Agnese Brīvība.

Ski&Golf sacensību otrais posms slēpošanā tiks aizvadīts nākamā gada sākumā, ievērojot laika apstākļus. Sākoties ziemas sezonai, Reiņa trasē notiks kalnu slēpošanas treniņi sacensību dalībniekiem profesionālu treneru vadībā.

Gatavojas cīņai par pasaules čempiona titulu

Latvijas labākais bokseris Mairis Briedis aktīvi gatavojas pirmajai karjēras pasaules čempiona titulcīņai 22. novembrī Liepājas Olimpiskajā centrā.

Mairis Briedis

Sarīkojumu ievadīs Eiropas populārākā boksa komercturnīra *Bigger's Better* 8. posms, kuŗā Latviju pārstāvēs cikstonis Konstantīns Gluchovs cīnoties par vietu *Bigger's Better* superfinālā un galveno balvu – 15 000 ASV dolaru par uzvaru turnīrā. Sekos Latvijas labākā boksera Maira Brieža titulcīņa par IBA Pasaules čempiona jostu pret čehu Ļubošu Šudu. Briedim šajā cīņā ir iespēja pārrakstīt Latvijas boksa vēsturi, kļūstot par pirmo pasaules čempionu boksa smagsvariem atjaunotās Latvijas vēsturē.

Mairis Briedis preses konferencē uzsvēra, ka gatavoties cīņai uzsācis jau pirms kāda laika, bet nopietnais treniņprocess sācies tikai tagad un turpināsies ar *sparingiem*. Kopā Briedim palīgā brauks četri *sparinga* partneri no ārvalstīm un par vienu no viņiem ir piekritis būt pēdējās cīņas pretinieks – francūzis Džeremijs Uanna.

Skeitborda medaļas

Vairākkārtējais pasaules čempions un Ginesa rekordu īpašnieks skeitbordā latvietis Jānis Kuzmins ar sudraba godalgu atgriezies no pasaules meistarsacīkstēm skeitborda slalomā Teksasā, ASV. Pirmajā dienā sportisti mērojās spēkiem milzu slalomā, kur par favorītiem tiek uzskatīti amerikāņi. Trase bija

Uz goda pjedestala

ātra – virs 60km/h un tehniski sarežģīta. Starta estakāde bija 3,5 m augsta (ierasti tā ir 2 m augsta), kas ietekmēja daudzu Eiropas

sportistu rezultātus. Šajā disciplīnā Jānis Kuzmins izcīnīja otro vietu uzreiz aiz favorīta šajā disciplīnā amerikāņa Džo Maklārena.

Otrajā sacensību dienā tika aizvadīts hibrīdslaloms. Kuzmins kvalifikācijas braucienos finišēja otrajā vietā. Arī 1/16, 1/8, 1/4, fināli tika aizvadīti veiksmīgi, tomēr pusfinālā pieļautā kļūda traucēja kvalificēties finālam. Braucienā par trešo vietu Latvijas sportists svinēja uzvaru.

Eiropas Spēkavīru meistarsacīkstes

Lietuvā risinājās Eiropas Spēkavīru meistarsacīkstes amatieriem. Latviju šajās sacensībās pārstāvēja Oskars Martužans, Edgars Andersons, Jānis Šleckus un Aivars Šmāukstelis. Pēc pirmajiem trīs vingrinājumiem sacensības turpināja desmit labākie, kuŗu vidū bija arī mūsu atlēti. 16 dalībnieku konkurencē visi mūsu sportisti kopvērtējumā ierindojās labāko sešiniekā.

Labāko rezultātu no Latvijas atlētiem uzrādīja Oskars Martužans, jo viņš ieguva vienādu punktu skaitu ar pirmās vietas ieguvēju, taču pretinieka uzvara vienā vingrinājumā kopvērtējumā mūsu atlēti ierindoja otrajā vietā. Trešo vietu un sen gaidīto kausu šoreiz ieguva Edgars Andersons, kuŗam Latvijas Spēkavīru meistarsacīkstēs tas ikreiz izslidēja no rokām. Godpilno ceturto vietu izcīnīja Aivars Šmāukstelis, bet labāko sešinieku noslēdza Jānis Šleckus.

Indriksons atpirks Skonto stadionu

Līdz noteiktajam brīdim neviens interesents tā arī nav reģistrējies un iemaksājis 1,25 miljonu eiro drošības naudu dalībai *Skonto* stadiona izsolē. Tāpēc plānoto izsoli nolemts atcelt.

Skonto stadiona projekta attīstītājs, uzņēmējs Guntis Indriksons sola pats atpirkt sporta būvi. Intervijā laikrakstam *Dienas Bizness* Indriksons sacīja, ka *Skonto* stadions tiks pārdots, "un es pats vien to atpirkšu". Viņš paudis pārliecību, ka viņam tas jādara, "ņemot vērā, ka savulaik esmu šo projektu radījis, attīstījis, ieguldījis tajā līdzekļus, ņemot lielus kreditus". "Vienkārti pašreiz vēl nav īstais laiks to darīt," sacījis uzņēmējs.

Indriksons prognozējis, ka stadionu varētu atpirkt aptuveni pēc sešiem līdz astoņiem mēnešiem. Viņš arī norādījis, ka bankas *Reverta*, kas pārdod stadionu, noteiktā izsoles sākumcena 12,6 miljoni eiro ir pārāk augsta. "Turklāt tik lielu summu es nemaz neesmu bankai parādā. Skaidrs, ka bankai ir tiesības strādāt atbilstoši saviem uzskatiem, bet, domāju, mums vēl būs pārrunas par šo jautājumu," paudis Indriksons, norādot, ka adekvāta cena būtu 8 līdz 10 miljoni eiro.

Sporta ziņas sakopojis
P. Karlsons